

دفترچه شماره (۱)

نگاه به گذشته

آزمون ۶ مهر ماه ۱۴۰۳

یازدهم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۹۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۰۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۲۵
۲	ریاضی و آمار (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	۲۰
۴	علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	
۵	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۶	عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	
۷	منطق	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۵
۸	منطق - آشنا	اجباری	۱۰	۷۱	۸۰	
۹	اقتصاد	اجباری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵
۱۰	اقتصاد- آشنا	اجباری	۱۰	۹۱	۱۰۰	

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
علی آزاد، محمد اسدی، رضا خان بابایی، نریمان فتح‌اللهی	ریاضی و آمار (۱)
سعید جعفری، امیرمحمد حسن‌زاده، سیدعلیرضا علویان، محمد نورانی	علوم و فنون ادبی (۱)
مریم آقایی، آرمین ساعدپناه، مجید همایی، ولی‌اله نوروزی	عربی، زبان قرآن (۱)
موسی سپاهی، یاسین ساعدی، محمد رضایی‌نقا، آرمین کرمی	منطق
سارا شریفی، علیرضا رضایی، مهدی ضیایی، زهرا محمدی	اقتصاد
علی آزاد، محمد اسدی، رضا خان بابایی، نریمان فتح‌اللهی	ریاضی و آمار (۲)
سعید جعفری، امیرمحمد حسن‌زاده، سیدعلیرضا علویان، محمد نورانی	علوم و فنون ادبی (۲)
محمد حبیبی، ملیکا ذاکری، شقایق زارعی، عادلہ علیرضایی‌مقدم	روانشناسی
مریم آقایی، آرمین ساعدپناه، مجید همایی، ولی‌اله نوروزی	عربی، زبان قرآن (۲)
محمد رضایی‌نقا، یاسین ساعدی، کوثر دستورانی، آرمین کرمی	فلسفه

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	ویراستار	رتبه برتر	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	مهدی مسلمانی	محمد بحیرایی، سیدعلی موسوی‌فرد	—	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری‌نیا	احسان کلاته، الهام محمدی	حدیث رحمتی‌راد	الناز معتمدی
عربی، زبان قرآن (۱)	مریم آقایی	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، احسان کلاته	حدیث رحمتی‌راد	لیلا ایزدی
منطق	یاسین ساعدی	عاطفه طاهر، فرهاد علی‌نژاد	حدیث رحمتی‌راد	سوگند بیگلری
اقتصاد	سارا شریفی	—	نازنین حاجی‌لو	سجاد حقیقی‌پور
ریاضی و آمار (۲)	مهدی مسلمانی	محمد بحیرایی، سیدعلی موسوی‌فرد	—	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	احسان کلاته، الهام محمدی	حدیث رحمتی‌راد	الناز معتمدی
روانشناسی	محمد حبیبی	عاطفه طاهر، فرهاد علی‌نژاد، محمد صمدی	حدیث رحمتی‌راد	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن (۲)	مریم آقایی	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، احسان کلاته	حدیث رحمتی‌راد	لیلا ایزدی
فلسفه	یاسین ساعدی	عاطفه طاهر، فرهاد علی‌نژاد	حدیث رحمتی‌راد	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	فرهاد علی‌نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سوگند بیگلری
مسئول دفترچه	حبیبیه محبی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهین علی‌محمدی‌جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

مباحث کل کتاب
صفحه ۹ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱- نمودار سهمی $y = -2x^2 + bx + c$ را در محدوده $0 \leq x \leq 5$ رسم کرده‌ایم، اختلاف بیشترین و کمترین مقدار تابع برابر با ۳۲ واحد می‌باشد. مقدار b کدام است؟ $(\frac{3}{6} < b < \frac{5}{2})$

(۱) $\frac{3}{8}$ (۲) ۴ (۳) $\frac{4}{4}$ (۴) ۵

۲- اگر واریانس داده‌های x_1, x_2, x_3 برابر ۸ باشد، واریانس داده‌های $\frac{x_1}{2}, \frac{x_2}{2}, \frac{x_3}{2}$ کدام است؟

(۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۸

۳- معادله $\frac{x^2 - 3x + 2}{x - 1} = \frac{2x}{x - 1} - 1$ دارای چند جواب منفی است؟

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۴- در نمودار دایره‌ای مربوط به داده‌های ۱, ۱۵, ۲, ۵, ۶, ۷, ۸, ۹, ۴, ۳, ۱۰، اگر داده‌ها را در نمودار جعبه‌ای قرار دهیم، داده‌های داخل جعبه و بزرگتر از میانه را یک دسته در نظر بگیریم، زاویه مرکزی این دسته در نمودار دایره‌ای متناظر تقریباً چند درجه است؟

(۱) $\frac{65}{45}$ (۲) $\frac{67}{35}$ (۳) $\frac{68}{27}$ (۴) $\frac{70}{5}$

۵- اگر مجموع ریشه‌های معادله $-4x^2 - 3mx + 5m - 1 = 0$ دو برابر ریشه کوچکتر معادله $3x^2 - x - 2 = 0$ باشد، جذر m کدام است؟

(۱) $\frac{16}{9}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{4}{3}$ (۴) $\frac{15}{16}$

۶- اگر دامنه تغییرات داده‌های $3x + 2$ و ۸ و ۲ برابر ۶ باشد، اختلاف بیشترین و کمترین مقدار x ، کدام است؟

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷- اگر $f = \{(2, 3x + y), (2, 4), (5, 2), (5, x - y)\}$ تابع باشد، مقدار $(x + y)^2$ کدام است؟

۱ (۴)

۴ (۳)

$\frac{1}{4}$ (۲)

$\frac{9}{4}$ (۱)

۸- در نمودار راداری تعدادی داده با n متغیر، زاویه بین دو شعاع متوالی 72° درجه است. در این صورت زاویه بین دو نیم خط متوالی در

داده‌هایی با $3n + 1$ متغیر چند درجه است؟

$22/5$ (۴)

$27/5$ (۳)

$24/5$ (۲)

۲۵ (۱)

۹- اگر کمترین مقدار سهمی $f(x) = (k - 3)x^2 + 2kx - 4$ واقع بر محور x ها باشد، چند مقدار قابل قبول برای k وجود دارد؟

هیچ مقدار (۴)

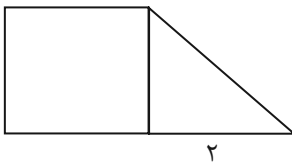
سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

۱۰- در شکل زیر که از کنار هم قرار گرفتن یک مربع و یک مثلث قائم‌الزاویه تشکیل شده است، مساحت دوزنقه از مساحت مثلث

قائم‌الزاویه $\frac{9}{4}$ واحد بزرگتر است. اندازه وتر مثلث کدام است؟

$\frac{7}{2}$ (۲)

$\frac{5}{2}$ (۱)

$\frac{5}{4}$ (۴)

۳ (۳)

ریاضی و آمار (۱) - آشنا»

۱۱- به ازای کدام مقدار a ، معادله $\frac{x-2}{ax-5} = \frac{a+2}{x-1} - 1$ ، دارای جواب $x=3$ است؟

$$\frac{2}{3}, 1 \quad (4)$$

$$-\frac{2}{3}, 1 \quad (3)$$

$$-\frac{1}{3}, 2 \quad (2)$$

$$\frac{1}{3}, -2 \quad (1)$$

۱۲- اگر رابطه $\{(3, a+2b), (5, 4), (7, 2), (3, 7), (5, 2a-b)\}$ یک تابع باشد، $a^2 - b^2$ کدام است؟

$$6 \quad (4)$$

$$5 \quad (3)$$

$$4 \quad (2)$$

$$3 \quad (1)$$

۱۳- نمرات ادبیات دانش آموزی در ۱۰ آزمون به صورت زیر است. با حذف دو نمره کمترین و بیشترین آن‌ها، مقدار انحراف معیار، تقریباً کدام است؟

۱۴, ۱۲, ۱۵, ۹, ۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۵, ۲۰, ۱۱

$$1/6 \quad (4)$$

$$1/5 \quad (3)$$

$$1/2 \quad (2)$$

$$0/9 \quad (1)$$

۱۴- اگر تابع درآمد به صورت $y = -\frac{1}{3}x^2 + 28x$ و تابع هزینه $y = 16x + 55$ باشد، ماکسیمم مقدار سود، کدام است؟

$$57 \quad (4)$$

$$53 \quad (3)$$

$$48 \quad (2)$$

$$45 \quad (1)$$

۱۵- در داده‌های آماری ۱۷, ۱۲, ۱۰, ۱۸, ۱۱, ۱۰, ۹, ۱۴, ۷, ۱۵, ۸, ۱۸ معیار داده‌های بیشتر از چارک اول و کمتر از چارک سوم، کدام است؟

$$2/4 \quad (4)$$

$$2/1 \quad (3)$$

$$1/9 \quad (2)$$

$$1/6 \quad (1)$$

۱۶- می‌خواهیم دور تا دور باغچه‌ای به شکل مستطیل که طول آن، دو برابر عرض آن است را حصار بکشیم، به طوری که بازدیدکنندگان به

یک متری باغچه نزدیک نشوند. اگر مساحت زمین محصور شده، $1 + \frac{1}{18}\pi$ برابر بیشتر از مساحت باغچه باشد، طول باغچه چند متر

است؟

۳ (۴)

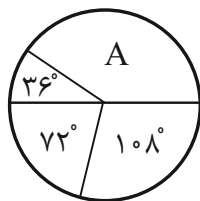
۴ (۳)

۶ (۲)

۸ (۱)

۱۷- نمودار دایره‌ای زیر، نسبت نمرات مسئولیت‌پذیری ۸۰ نفر از کارکنان یک شرکت، در ۴ بازه مورد قبول را نشان می‌دهد. تعداد کارکنان

در گروه A، کدام است؟

۳۰ (۱)

۳۲ (۲)

۳۴ (۳)

۳۶ (۴)

۱۸- نوع متغیر رتبه‌های شرکت‌کنندگان، در آزمون سراسری، کدام است؟

(۲) کمی فاصله‌ای

(۱) کمی نسبتی

(۴) کیفی ترتیبی

(۳) کمی ترتیبی

۱۹- در نمودار جعبه‌ای داده‌های ۱۶، ۱۷/۵، ۱۴، ۱۷، ۱۳، ۱۰، ۱۲/۵، ۹، ۱۵ و ۱۳، تفاضل داده‌های ابتدا و انتهای جعبه، کدام است؟

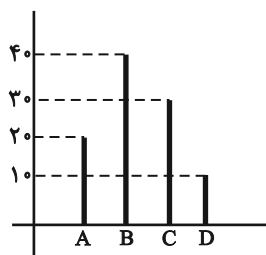
۴ (۴)

۳/۵ (۳)

۳/۲۵ (۲)

۳ (۱)

۲۰- نمودار میله‌ای زیر، درصد تعداد عضوهای متغیر کیفی اسمی است. در نمودار دایره‌ای آن، زاویه مربوط به گروه B، چند درجه است؟

۱۳۲ (۱)

۱۴۴ (۲)

۱۵۰ (۳)

۱۵۶ (۴)

مباحث کل کتاب

صفحه ۱۰ تا ۱۰۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- در کدام گزینه، هر دو کتاب ذکر شده مربوط به نثر دوره غزنوی و سلجوقی است؟
۱) تاریخ بیهقی - سیاست‌نامه
۲) کیمیای سعادت - تاریخ بلعمی
۳) التفهیم - شاهنامه منشور ابومنصوری
۴) ترجمه تفسیر طبری - کشف‌المحجوب

۲۲- کدام گزینه از عوامل گسترش و پیشرفت زبان و ادبیات فارسی در سده‌های سوم تا میانه قرن پنجم نیست؟
۱) توسعه مدارس و مراکز تعلیم
۲) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان
۳) آمیختگی زبان فارسی با واژه‌ها، نام‌ها و لقب‌های غیر رایج در عصر صفوی و سلجوقی
۴) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار

۲۳- در کدام گزینه ویژگی‌های فکری شعر سده‌های پنجم و ششم ذکر نشده است؟
۱) رواج هجو در شعر
۲) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی
۳) ورود اصطلاحات عرفانی
۴) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی

۲۴- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه نخست قرن پنجم است و در این دوره کدام نوع ادبی پدید آمد؟
۱) سادگی فکر و روانی کلام/ شعر غنایی
۲) مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعلیم کلی اخلاقی فراتر می‌رفت/ داستان‌سرایی
۳) آوردن استعاره‌های دلپذیر و تشبیهات گوناگون/ شعر حکمی و اندرزی
۴) شاعران این عصر، بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند/ شعر نمایشی

۲۵- ویژگی فکری کدام بیت در برابر آن نادرست آمده است؟
۱) کیست آن فتنه که با تیر و کمان می‌گذرد
۲) به لابه گفتمش ای ماهروی غالیه موی
۳) نوبهار آمد و آورد گل و یاسمن
۴) انگشت مکن رنجه به در کوفتن کس

وان چه تیرست که در جوشن جان می‌گذرد (حاکم بودن روح حماسه)

که ماه روشنی از روی تو ستاند وام (توصیف معشوق زمینی)

باغ همچون تبت و راغ بسان عدنا (واقع‌گرایی)

تا کس نکند رنجه به در کوفتنت مشت (پند و اندرز)

۲۶- آرایه‌های ادبی «موازنه، جناس همسان، واج‌آرایی، جناس اختلافی» به ترتیب در ابیات کدام گزینه به کار رفته است؟

الف) یکی نبود که گوید به دیگری که مموی	یکی نبود که گوید به دیگری که منال
ب) به گوش هوش نبوش از من و به عشرت کوش	که این سخن سحر از هانفم رسید به گوش
ج) خورده قسم اختران به پاداشم	بسته کمر آسمان به پیکارم
د) شب شد ز تار طرّه تو روز روشنم	روزی به دیدن شب تارم نیامدی

- (۱) الف، ب، د، ج (۲) ج، د، الف، ب (۳) الف، ج، د، ب (۴) ج، الف، ب، د

۲۷- در کدام گزینه آرایه داخل کمانک درست نیامده است؟

(۱) آفتابی بود این عمر ولی بر لب بام	آفتابی به لب بام چه خواهد بودن (تشبیه، واژه‌آرایی)
(۲) خرد زنده جاودانسی شناس	خرد مایه شادمانسی شناس (ترصیع، واژه‌آرایی)
(۳) کنار سعدی از آن روز کز تو دور افتاد	از آب دیده تو گویی کنار جیحون است (جناس تام، تلمیح)
(۴) جایی که یار نیست دلم را قرار نیست	من آزموده‌ام دل خود را هزار بار (جناس، تکرار)

۲۸- در چند واژه «ی» مصوت بلند محسوب می‌شود؟

«کویر، کیهان، یلدا، شیراز، جیران، گیلان، شیدا، سیمین، مریض»

- (۱) پنج (۲) سه (۳) چهار (۴) شش

۲۹- به ترتیب کدام بیت «ذوقافیتین» است و کدام بیت قافیه‌ای بر اساس قاعده «۱» دارد؟

الف) حله‌ای بود از طریقت در برش	افسوری بود از حقیقت بر سرش
ب) قلم زن که بد کرد باز بردست	قلم بهتر او را به شمشیر دست
پ) آن یکی را روی او شد سوی دوست	وان یکی را روی او خود روی اوست
ت) آن خزان نزد خدا نفس و هواست	عقل و جان عین بهارست و بقاست

- (۱) «پ» و «ت» (۲) «پ» و «الف» (۳) «ب» و «پ» (۴) «ب» و «ت»

۳۰- مفهوم کلی کدام بیت متفاوت است؟

(۱) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟	منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست؟
(۲) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست	بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
(۳) به دنبال تو می‌گردم نمی‌یابم نشانت را	بگو باید کجا جویم مدار کهکشانت را
(۴) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟	کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۳۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص شده، نادرست است؟

«آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیردینی به‌شمار می‌آورند،

۲

۱

رنگ دینی دارند. آثار ادبی منثور و منظوم این زبان از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند «درخت آسوریک و یادگار زریران» در دست است.»

۴

۳

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۲- کدام موارد، از ویژگی‌های «فکری» سبک خراسانی محسوب می‌شود؟

الف) حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات این دوره

ب) واقع‌گرا بودن شعر، محسوس و عینی بودن آن و سادگی توصیفات

ج) بهره گرفتن از تشبیهات حسی در توصیف پدیده‌ها

د) رشد قالب غزل در اواخر این دوره

۴) ب - ج

۳) ب - د

۲) الف - د

۱) الف - ب

۳۳- متن زیر از کدام اثر برگزیده شده است و گوینده آن چه کسی است؟

«فرمان بزرگوار از خدای نامدار می‌گوید ... بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار منم؛ کردگار نامدار، بنده‌نواز

آمرزگار منم؛ مرا پرستید که ...»

۲) مناجات‌نامه - خواجه عبدالله انصاری

۱) اسرارالتوحید - محمد بن منور

۴) ترجمه تفسیر طبری - محمد بن جریر طبری

۳) کشف‌الاسرار - ابوالفضل میبدی

۳۴- ترتیب ابیات زیر، براساس دارا بودن آرایه‌های «ترصیع، تلمیح، موازنه، تضاد و جناس» در کدام گزینه آمده است؟

هست اکرام تو در درج فتوت گوهر

الف) هست انعام تو در برج مروّت اختر

فرش در موکب عماری تو

ب) عرش کم در بزرگواری تو

وی آن که شهان را همه فخر از نسب توست

ج) ای آن که جهان را همه فخر از حسب توست

سزد که ضامن ابلیس در گنه گردد

د) ز راه دانۀ خال تو برد آدم را

بدان آیت که جان را بنده دارد

ه) بدان حجت که دل را زنده دارد

۴) الف، ج، ب، د، هـ

۳) هـ، د، الف، ب، ج

۲) ج، د، هـ، ب، الف

۱) ب، هـ، ج، د، الف

۳۵- در بیت کدام گزینه، هر سه آرایه «تشبیه، تناسب و سجع» وجود دارد؟

به کرم بحر گهر شد به روش باد صبا شد

۱) مه و خورشید نظر شد که از او خاک چو زر شد

شیری که خویش ما را از خویش می‌رهاند

۲) شیری که خویش ما را جز شیر خویش ندهد

رسید کار به جایی که عقل خیره بماند

۳) شدم ز عشق به جایی که عشق نیز نداند

بخش امروزینه کو ای هر دمی بخشیده‌تر

۴) دی بدادی آنچه دادی جمع را ای میرداد

۳۶- آرایه‌های برابر همه بیت‌ها به جز ... درست است.

- من از لب تو سلیمان باده بر دستم (واژه‌آرایی / واج‌آرایی)
 آن درد نگه دار که درمان این است (واج‌آرایی / تضاد)
 خاک بر سر نفس نافرجام را (جناس / واژه‌آرایی)
 نه آخر جان شیرینش برآمد در تمنایی (کنایه / تلمیح)

- (۱) اگر به یاد سلیمان همیشه دستی داشت
 (۲) گسر در ره او دل تو دردی دارد
 (۳) باده در ده چند از این باد غرور
 (۴) اگر فرهاد را حاصل نشد پیوند با شیرین

۳۷- کدام ابیات «فاقد» ردیف است؟

- ترک است و به چوگان بزند چون گویم
 یک دل و این همه غم وای به من
 که رحمت بر نددت چو رحمت بری
 به از پادشاهی که خرسند نیست
 آینه صفت محو تماشای تو باشد
 (۴) الف - ج - ه
 (۳) الف - ج - د

- الف) من قصه خویشتن بدو چون گویم
 ب) تنگ شد از غم دل، جای به من
 ج) مشو تا توانی ز رحمت بری
 د) گدایی که بر خاطرش بند نیست
 ه) خوش آن که نگاهش به سراپای تو باشد
 (۲) ب - د - ه
 (۱) ب - ج - د

۳۸- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- زار می‌نالید و برمی‌کوفت سر
 فعل‌ها و مکرها آموخته
 بیش از این از شمس تبریزی مگوی
 خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

- (۱) کودکی در پیش تابوت پدر
 (۲) حیل‌آموزان جگرها سوخته
 (۳) فتنه و آشوب و خون‌ریزی مجوی
 (۴) این سخن نه هم ز درد و سوز گفت

۳۹- در کدام مصراع تعداد هجاهای کشیده با بقیه متفاوت است؟

- (۲) بسیار سفر باید تا پخته شود خامی
 (۴) شب عاشقان بیدل چه شبی دراز باشد

- (۱) بیار باده که در بارگاه استغنا
 (۳) خم‌ها همه در جوش و خروشند ز مستی

۴۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- ز بامی که برخاست مشکل نشیند
 ای کاش که مرغ دلم از بال و پرافتد
 دگر نتوان به دستان پای او بست
 از گوشه بامی که پریدیم پریدیم

- (۱) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
 (۲) از گوشه بامت سر پرواز ندارم
 (۳) چو وحشی مرغ از قید قفس جست
 (۴) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند

مباحث کل کتاب
صفحه ۱ تا ۱۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۴۱ - ۴۴)

۴۱- «الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئاً وَهُمْ يُخْلَقُونَ»:

- ۱) کسانی که جز خدا را می‌خوانند چیزی را نیافریدند در حالی که ایشان آفریده شده‌اند.
- ۲) آن کسانی که به جز خدا ادعا می‌کنند هیچ چیزی نمی‌آفرینند در حالی که ایشان آفریده شده‌اند.
- ۳) کسانی که جز خدا را می‌خوانند چیزی را خلق نمی‌کنند در حالی که ایشان خلق می‌شوند.
- ۴) آن کسانی که چیزی به جز خدا را خوانده‌اند هیچ چیزی خلق نمی‌کنند در حالی که آنان خلق می‌شوند.

۴۲- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- ۱) عَلَّمُوا الْعِلْمَ وَ تَوَاضَعُوا لِمَنْ تُعَلَّمُونَهُ: علم را یاد دهید و به کسی که به او می‌آموزید، فروتنی کنید!
- ۲) يُخْرِجُ الْمَسْلُومَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ: مسلمانان را از تاریکی‌ها به سوی نور خارج می‌کند!
- ۳) ﴿وَمَا يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ﴾: و آن‌ها قرآن و حکمت را می‌آموزند!
- ۴) الْمُؤْمِنُ مَنْ آمَنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ: مؤمن کسی است که مردم او را امین خون خود بدانند!

۴۳- عَيْنَ الْخَطَأِ:

- ۱) الْبُومَةُ لَا تَتَحَرَّكُ عَيْنُهَا فَإِنَّهَا ثَابِتَةٌ: جغد چشمش را حرکت نمی‌دهد چرا که آن ثابت است!
- ۲) الْحِرْبَاءُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي أَتْجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ: آفتاب‌پرست می‌تواند که دو چشمش را در جهت‌های مختلفی بچرخاند!
- ۳) مَا أَعْجَبَ الصَّوْتِ الَّذِي يُحَدِّثُ الْغُرَابُ بِهِ بَقِيَّةَ الْحَيَوَانَاتِ: صدایی که کلاغ با آن به سایر حیوانات هشدار می‌دهد، چه شگفت است!
- ۴) عَلَّمَ بَعْضُ الْحَيَوَانَاتِ الْإِنْسَانَ كَيْفِيَّةَ اسْتِعْمَالِ الْأَعْشَابِ الطَّيِّبَةِ: برخی از حیوانات به انسان چگونگی استفاده کردن گیاهان دارویی را آموختند!

۴۴- «مزدوران خائن کسانی هستند که برای ایجاد تفرقه میان صف‌های مسلمانان بسیار تلاش کرده‌اند!»:

- ۱) الْعَمَلَاءُ الْخَائِنُونَ مَنْ قَدْ حَاوَلُوا إِيجَادَ التَّفْرِقَةِ بَيْنَ صُفُوفِ الْمُسْلِمِينَ كَثِيراً!
- ۲) الْعَمَلَاءُ هُمُ الْخَائِنُونَ الَّذِينَ قَدْ حَاوَلُوا لِإِيجَادِ الْخِلَافِ بَيْنَ صُفُوفِ الْمُسْلِمِينَ كَثِيراً!
- ۳) الْعَمَلَاءُ الْخَائِنُونَ مَنْ يُحَاوِلُونَ كَثِيراً لِإِيجَادِ التَّفْرِقَةِ مِنْ صُفُوفِ الْمُسْلِمِينَ!
- ۴) قَدْ حَاوَلَ الْعَمَلَاءُ الْخَائِنُونَ إِيجَادَ الْخِلَافِ بَيْنَ صُفُوفِ الْمُسْلِمِينَ كَثِيراً!

٤٥- عَيِّنْ عِبْرَةً مَاجَاةً فِيهَا كَلِمَتَانِ مُتَضَادَتَانِ:

- (١) فِي الْمَصَافِي يُفْتَحُ وَيُغْلَقُ الْأَنْبُوبُ بِحَنْفِيَّاتٍ!
(٢) عِنْدَ الشَّدَائِدِ يُعْرِفُ الْأَصْدِقَاءُ وَالْأَعْدَاءُ بِأَعْمَالِهِمْ!
(٣) سَاعَةٌ دَوَامٌ أَبِي مِنَ الثَّامِنَةِ صَبَاحاً إِلَى الْخَامِسَةِ مَسَاءً!
(٤) النَّفْطُ سَائِلٌ أَسْوَدٌ تُصْنَعُ أَشْيَاءٌ كَثِيرَةٌ مِنْهُ!

٤٦- عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي ضَبْطِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) عَلَى كُلِّ النَّاسِ أَنْ يَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشاً سَلِيمِيًّا!
(٢) لِلْغُرَابِ صَوْتٌ خَاصٌّ يُرْسَلُ بِهِ أَخْبَارُ الْغَايَةِ إِلَى بَقِيَّةِ الْحَيَوَانَاتِ!
(٣) شَاهِدِ الْغَوَاصُونَ مِثَالَ الْمَصَابِيحِ الْمُلَوَّنَةِ فِي أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ!
(٤) «فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ»

٤٧- كَمْ اسْمًا مَبْنِيًّا جَاءَ فِي الْعِبْرَةِ التَّالِيَةِ؟ «يُسَاعِدُ النَّاسُ الرَّجَالُ الَّذِينَ أُصِيبُوا بِجِرَاحَاتٍ شَدِيدَةٍ هَذِهِ الْأَيَّامُ.»

- (١) اِثْنَانِ (٢) ثَلَاثَةٌ (٣) أَرْبَعَةٌ (٤) وَاحِدٌ

٤٨- عَيِّنْ مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ فِي الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ فِي الْعِبْرَةِ التَّالِيَةِ: «تُشَاهِدُ الْمَرْأَةُ الْمُؤْمِنَةَ فِي الْمَرْعَةِ بَقْرَةً كَبِيرَةً.»

- (١) فَاعِلٌ، مَفْعُولٌ (٢) صِفَتٌ، مَفْعُولٌ (٣) صِفَتٌ، صِفَتٌ (٤) مَفْعُولٌ، مَفْعُولٌ

٤٩- عَيِّنِ الْفِعْلَ الْمَزِيدَ بِزِيَادَةِ حَرْفَيْنِ:

- (١) تَفَضَّلَ، حَقِيبَتِي مَفْتُوحَةٌ لِلتَّفْتِيْشِ.
(٢) مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ الْعِطَارِ، إِنْ جَالَسْتَهُ نَفَعَكَ.
(٣) ﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ﴾
(٤) ﴿وَ بِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَ بِالْحَقِّ نَزَّلْ﴾

٥٠- عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي نونِ الْوَقَايَةِ:

- (١) اِرْفَعْنِي (٢) عَنِّي (٣) يُحِيرْنِي (٤) عَيْنَنِي

عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۵۱ - ۵۴)

۵۱- «واجبنا كمواطن مسؤول هو ألتا نرْمى نفاياتنا فى مكان غير مناسب أولاً، ثم نصح الآخرين!»:

- ۱) وظیفه ما که شهروندی مسئول هستیم، ابتدا نریختن زباله در جای نامناسب است، سپس نصیحت کردن دیگران!
- ۲) تکلیف همه شهروندان مسئولیت پذیر نریختن زباله‌ها در جاهای غیرمناسب است و بازداشتن سایرین از انجام این کار!
- ۳) از وظایف یک شهروند مسئول این است که زباله‌های خود را در جای غیرمناسب نریزد و دیگران را هم از این کار نهی کند!
- ۴) تکلیف ما به‌عنوان یک شهروند مسئول این است که اول زباله‌های خود را در جای غیرمناسب پرت نکنیم، سپس دیگران را نصیحت کنیم!

۵۲- «لكلّ موجودٍ سلاحٌ يُدافع به عن نفسه غريزياً، و هذا السلاح فى الإنسان عقله!»:

- ۱) برای هر موجود یک سلاح غریزی وجود دارد که از خویش دفاع می‌کند و انسان سلاحش عقل است!
- ۲) هر موجودی سلاحی دارد که با آن به‌طور غریزی از خود دفاع می‌کند، و این سلاح در انسان عقل اوست!
- ۳) برای هر موجودی سلاحی است غریزی که با آن خطر را از خود دفع می‌کند و در انسان این سلاح عقل او است!
- ۴) هر موجودی سلاحی دارد که با آن از روی غریزه از خویش دفع خطر می‌کند، و این سلاح در انسان عقل است!

۵۳- «دانشنامه فرهنگ بسیار کوچکی است که تعداد اندکی از علوم را دربردارد!». عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) الموسوعةُ مُعْجَمٌ صَغِيرٌ جَدًّا يَجْمَعُ قَلِيلاً مِنَ الْعُلُومِ!
- ۲) دائرة المعارف موسوعةٌ صغيرةٌ جَدًّا تَجْمَعُ عُلُوماً قَلِيلاً!
- ۳) إنَّ الموسوعةَ المعجم الصَّغِيرَ كَثِيراً يَشْمَلُ الْقَلِيلَ مِنَ الْعُلُومِ!
- ۴) إنَّ دائرةَ المعارفِ الموسوعةَ الصَّغِيرَةَ كَثِيراً تَشْمَلُ عَلَى عُلُومٍ قَلِيلاً!

۵۴- «شرف المرء بالعلم و الأدب لا بالأصل و النَّسَبِ». عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِمَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

- ۱) اندر جهان چو بی‌هنری عیب و عار نیست / با فخر و هنر زی و بی‌عیب و عار باش!
- ۲) شرف مرد به جود است و کرامت به سجود / هرکه این دو ندارد عدمش به ز وجود!
- ۳) که نام است اندر جهان یادگار / نماند به کس جاودان روزگار!
- ۴) چو کنعان را طبیعت بی‌هنر بود / پیمبرزادگی قدرش نیفزود!

۵۵- عَيْنِ الْخَطَأِ لِلْفَرَاغِ: «يذهب طَلَّابٌ صَفْنَا إِلَى الْمَكْتَبَةِ فِي السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ وَ النَّصْفِ وَ يَرْجِعُونَ بَعْدَ أَرْبَعِ سَاعَاتٍ، فَيَجْلِسُونَ فِي مَكَانِهِمْ...»

- ۱) نصف ساعة بعد الثانية عشرة!
- ۲) فى الثانية عشرة و ثلاثين دقيقة!
- ۳) فى الواحدة و ثلاثين دقيقة بعد الظهر!
- ۴) نصف ساعة قبل الواحدة بعد الظهر!

۵۶- عَيْنِ الْأَسْمِ مِضَافاً وَ مَوْصُوفاً مَعاً:

- ۱) معلّمنا المُشْفِقُ محبوبٌ عندنا و يُشَجِّعُنَا عَلَى الْأَعْمَالِ الْحَسَنَةِ!
- ۲) من بين الملابس ذات الألوان المختلفة، الأبيض منها أجمل!
- ۳) حلويات هذا الحلوانى لذيذة و يبيعه للناس كل يوم!
- ۴) الصديق الصالح مفيدٌ لنا و إن كان بعيداً عنّا عادة!

■ ■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٥٧ - ٦٠) بما يناسب النص:

إذا عَزَمْنَا أن نجعل إرادتنا قُوَّةً فَإِنَّ التَّخَيُّلَ، و إن كان صعباً بعض الأحيان ولكنَّه وسيلة فعَّالة في سبيل تحقُّق ذلك، فعلى سبيل المثال إذا استطاع الانسانُ أن

يَتَخَيَّلَ أَنَّهُ على ساحل البحر يَسْتَرِيح، فَإِنَّ هذا يُثَقِّلُ ما فيه من الاضطراب!

كذلك في هذا المجال تُمكن الاستفادة من الأخطاء و غفرانها ولكن بالشكل الصحيح؛ فلهذا يمكن الإغماض عنها بعض الأحيان ليعود إلى العمل من جديد

بإرادة أقوى!

و يؤكِّد أن العادات الجيِّدة تُقوِّى العزيمةَ إن كانت منظمة و لو كانت صغيرة؛ و العاملُ الآخر هو تعيين الجائزة بعد القيام بالعمل بشرط صحَّته و حُسن عمله؛

لأنَّه من جهة يُسبِّب أن الشخص يَسى التَّعب و الجهد الَّذى بذله عند القيام به و من جهة أخرى تشجيع له على العمل!

٥٧- أى موضوع لم يُذكر في النص؟

(٢) فائدة الإغماض عن بعض الأخطاء!

(١) أثر العادات الحسنة في الإنسان!

(٤) تعليم الآخرين و أثره في سبيل الحصول على النَّجاح!

(٣) تأثير قوَّة الخيال في إيجاد الطمأنينة للإنسان!

٥٨- عيِّن الصحيح:

(١) إذا كانت لدى الإنسان إرادة قُوَّة فَإِنَّه لا يلتفت إلى الأمور الصَّغيرة و رعاية النَّظم فيها!

(٢) إن رعاية الترتيب و اجتناب التفريق ترفع شخصيَّة الإنسان في مجال الإرادة!

(٣) علينا أن نغفر كلَّ أخطائنا و نَسى آلامها حتَّى نقوم بالعمل من جديد!

(٤) تعيين الجائزة أهمَّ وسيلة للحصول على إرادة قُوَّة!

٥٩- عيِّن الصحيح للفراغ: للحصول على الإرادة القُوَّة يجب .....

(٢) أن نعمل أعمالاً جديدة في حياتنا!

(١) أن نُقوِّى قوَّة خيالنا!

(٤) ألا نشتدَّ على النفس بل نَتَّخذ سبيل الرَّأفة عليها!

(٣) أن نأخذ الجوائز بعد القيام بالأعمال!

٦٠- عيِّن الخطأ حول كلمة «تخيَّل» في النص:

(١) مضارع - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - متعدِّ / مع فاعله جملةٌ فعلية

(٢) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (ماضيه «خيَّل» من باب تفعيل) / فعل و فاعلٌ، و الجملة فعلية

(٣) فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي (من باب تفعَّل) / فعل و فاعلٌ، و الجملة فعلية

(٤) مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (ماضيه «تخيَّل» من باب تفعَّل) - معلوم / مع فاعله جملةٌ فعلية

مباحث کل کتاب
صفحه ۱ تا ۱۱۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

منطق

۶۱- تعریف «گیاه به جسم رشدکننده» کدام شرط از شرایط تعریف صحیح را ندارد؟ آزمون وی ای پی

- (۱) واضح بودن
- (۲) جامع بودن
- (۳) مانع بودن
- (۴) دوری نبودن

۶۲- در کدام گزاره، مغالطه «مسموم کردن چاه» به کار نرفته است؟

- (۱) فقط افراطی‌ها هستند که معتقدند بر سر یک چیز نباید سازش کرد.
- (۲) هر کسی که مثل من متخصص سینماست، فیلم‌های من را دوست دارد.
- (۳) تنها دیکتاتورها هستند که مخالفان خود را دشمن و شایسته مرگ می‌دانند.
- (۴) هر انسان واجد عقل سلیم، شاهکارهای شوبرت را قله هنر موسیقی می‌داند.

۶۳- به ترتیب قضیه بودن یا نبودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید.

- دانش اندر دل چراغ روشن است.

- دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد

- فصل بهار عجب هوای خنک و دل‌انگیزی دارد.

- ای خردمند عاقل و دانا / قصه موش و گربه بر خوانا

- (۱) قضیه است - قضیه نیست - قضیه نیست - قضیه نیست
- (۲) قضیه است - قضیه نیست - قضیه نیست - قضیه است
- (۳) قضیه نیست - قضیه است - قضیه است - قضیه نیست
- (۴) قضیه نیست - قضیه است - قضیه است - قضیه است

۶۴- در کدام گزینه از تعریف استفاده شده است؟

- (۱) برای حفظ حقوق شهروندان باید از تجاوز به حقوق یکدیگر خودداری کرد.
- (۲) دوستم زبان آلمانی می‌خواند، او در آینده مهاجرت می‌کند.
- (۳) به لیمو و پرتقال، مرکبات می‌گویند.
- (۴) هوا زیر صفر درجه نیست، پس برف نمی‌بارد.

۶۵- کمیت قضیه‌ای که نسبت بین موضوع و محمول آن تباین است و حکمش همواره صادق است را تغییر داده‌ایم، قضیه به دست آمده در

کدام گزینه به درستی آمده است و حکم آن چیست؟

- (۱) هر الف، ب است - کاذب است.
 (۲) هر الف، ب است - صادق است.
 (۳) بعضی الف، ب نیست - صادق است.
 (۴) بعضی الف، ب نیست - کاذب است.

۶۶- در عبارت زیر به ترتیب، لفظ کفش با کدام دلالت به کار رفته است؟

«دیروز کفش‌های جدیدی را خریدم، اما امروز کفش‌های کهنه و قدیمی‌ام را برداشته و بعد از واکس زدن کفش‌ها، آن‌ها را پوشیدم.»

- (۱) التزامی - مطابقی - تضمنی
 (۲) مطابقی - تضمنی - مطابقی
 (۳) مطابقی - مطابقی - تضمنی
 (۴) التزامی - تضمنی - مطابقی

۶۷- در کدام یک از قیاس‌های اقتراعی زیر، شرط اول معتبر بودن قیاس رعایت نشده است؟

- (۱) بعضی ماشین‌ها پژو نیستند. هر پژویی دنده اتوماتیک است. پس بعضی ماشین‌ها دنده اتوماتیک نیستند.
 (۲) هیچ گلی زرد رنگ نیست. بعضی گل‌ها خوشبو نیستند. پس بعضی زرد رنگ‌ها خوشبو نیستند.
 (۳) هر شاعری انسان است. بعضی انسان‌ها آوازخوان هستند. بعضی شاعرها آوازخوان هستند.
 (۴) هیچ خانه‌ای دوبلکس نیست. هر دوبلکسی دوطبقه است. هیچ خانه‌ای دوطبقه نیست.

۶۸- کلی و یا جزئی بودن مفاهیم «حجرالاسود، تیم قهرمان، کارت ملی من، ورزشگاه فولاد آرنه» به ترتیب در کدام گزینه به صورت صحیح

آمده است؟

- (۱) جزئی - کلی - کلی - جزئی
 (۲) جزئی - کلی - کلی - جزئی
 (۳) کلی - کلی - جزئی - کلی
 (۴) کلی - جزئی - جزئی - جزئی

۶۹- کدام یک از گزینه‌های زیر از جمله شرایط استقرای تعمیمی قوی نیست؟

- (۱) تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشد.
 (۲) نمونه‌ها باید تصادفی باشند.
 (۳) نمونه‌ها باید با هم نوعی هماهنگی و تناسب داشته و تکمیل‌کننده یکدیگر باشد.
 (۴) نمونه‌ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند.

۷۰- در کدام گزینه قاعده وضع مقدم رعایت نشده است، اما قیاس معتبر است؟

- (۱) اگر انسان تغذیه خوبی داشته باشد، دیرتر مریض خواهد شد؛ پس حتماً تغذیه خوبی دارم که خیلی وقت است سالمم.
 (۲) اگر این شکل مربع نباشد، قطعاً مستطیل یا لوزی است؛ نه مستطیل است و نه لوزی، پس مربع است.
 (۳) اگر امروز کسی مزاحم نشود، استراحت می‌کنم؛ در طول روز هیچ‌کس حتی یک پیامک هم برایم نفرستاد.
 (۴) خدا گر ز حکمت ببندد دری / ز رحمت گشاید در دیگری؛ خدا هیچ دری را نبسته است، پس دری را هم نگشوده است.

منطق - آشنا

۷۱- اگر قضایای «بعضی الفها ب هستند.» و «بعضی الفها ب نیستند.» درست باشند، دربارهٔ رابطهٔ «الف» و «ب» کدام عبارت، درست است؟

- (۱) لزوماً عموم و خصوص منوجه است.
 (۲) تساوی یا عموم و خصوص مطلق است.
 (۳) تساوی یا عموم و خصوص منوجه است.
 (۴) عموم و خصوص مطلق یا عموم و خصوص منوجه است.

۷۲- به کار بردن کدام نوع دلالت لفظ بر معنا به جای سایر انواع باعث «مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری» می‌گردد و در «کنایه و استعاره» از

کدام نوع دلالت استفاده می‌شود؟

- (۱) مطابقی - التزامی
 (۲) تضمنی - التزامی
 (۳) التزامی - تضمنی
 (۴) مطابقی - تضمنی

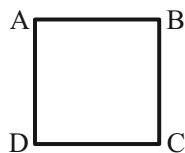
۷۳- کدام یک از قیاس‌های زیر معتبر است؟

- (۱) هر ج د است. هر ج ب است. ← بعضی د ب است.
 (۲) هر الف ب است. هیچ الف ج نیست. ← هیچ ب ج نیست.
 (۳) هیچ ج د نیست. بعضی د الف است. ← بعضی ج الف است.
 (۴) هیچ الف ب نیست. بعضی ج ب است. ← بعضی الف ج نیست.

۷۴- در کدام یک، هر سه نوع دلالت برای «مدرسه» به کار رفته است؟

- (۱) نقاش بعد از نقاشی مدرسه، به مدیر مدرسه گفت که از دانش‌آموزان بخواهد که در حفظ نظافت مدرسه همکاری کنند.
 (۲) علی هنگام ورود به مدرسه، متوجه شد مدرسه را دزد برده و دانش‌آموزان با ناراحتی در حال مرتب کردن مدرسه‌اند.
 (۳) دانش‌آموزان از مدرسه اجازه گرفتند تا مدرسه را برای جشن تزئین کنند و پس از اتمام کار از مدرسه خارج شوند.
 (۴) مدرسهٔ ما نزدیک یک کارخانه است. تمام مدرسه از صدای کارخانه ناراضی‌اند و قرار است مدرسه را به جای دیگر ببرند.

۷۵- اگر مربع روبه‌رو مربع تقابل باشد، امکان موارد زیر را به ترتیب بررسی کرده و پاسخ درست را انتخاب کنید.

- جمع میان A و B در کذب

- جمع میان A و C در کذب

- تشخیص صدق یا کذب A، در صورت کذب D

- (۱) امکان پذیر - غیرممکن - غیرممکن
 (۲) غیرممکن - غیرممکن - امکان پذیر
 (۳) غیرممکن - امکان پذیر - امکان پذیر
 (۴) امکان پذیر - غیرممکن - امکان پذیر

۷۶- مناسب‌ترین پاسخ برای این پرسش که «چرا جملات انشایی در منطق بررسی نمی‌شوند؟» کدام است؟

- (۱) با واقعیت مطابقت ندارند.
(۲) خطای اندیشه شامل آن‌ها نمی‌شود.
(۳) فقط از احساسات و تمایلات ما خبر می‌دهند.
(۴) به شکل سؤال، امری یا عاطفی بیان می‌شوند.

۷۷- کدام عبارت درست است؟

- (۱) استقرای تعمیمی، نوعی استدلال است که در آن، از قانون کلی به نتیجه‌ای جزئی می‌رسیم.
(۲) مغالطه تمثیل ناروا، نوعی استدلال تمثیلی است که در آن، دو امر به‌طور کامل مشابهت ندارند.
(۳) استقرای تمثیلی، روشی برای تفهیم مطالب است که در آن از مشابهت دو پدیده استفاده می‌شود.
(۴) از مصادیق تعمیم شتابزده آن است که در آن، تعداد نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری نامناسب باشد.

۷۸- هرگاه در یکی از محصورات، عکس مستوی گاهی درست باشد و گاهی نادرست، ...

- (۱) باید از موارد نادرست آن صرف‌نظر کرد.
(۲) به این معنی است که آن محصوره عکس لازم‌الصدق ندارد.
(۳) قضیه متناقض آن هم همین‌طور خواهد بود.
(۴) درستی عکس براساس محتوا در نظر گرفته می‌شود.

۷۹- در کدام گزاره، امکان وقوع مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد؟

- (۱) ثروت آدمی در گوهر وجود او است.
(۲) آینده درخشان این کودک از وجنات او هویدا است.
(۳) خانه را دزد برده است؛ هر چه گشتم پیدایش نکردم.
(۴) یکی از معلمانم را پس از مدت‌ها دیدم و از او چند عکس به یادگار گرفتم.

۸۰- کدام مورد، قابلیت مغالطه «توسل به معنای ظاهری» را دارد یا براساس این مغالطه بیان شده است؟

- (۱) دانایان معتقدند که شیر، در رویاهای صادق، از علم حکایت دارد.
(۲) میان ماه من تا ماه گردون تفاوت از زمین تا آسمان است
(۳) گفتم: فعلاً کمی دست به عصا باش. گفت: آخر عصا ندارم.
(۴) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو
یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو

مباحث کل کتاب
صفحه ۱ تا ۱۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

اقتصاد

۸۱- کدام گزینه، جدول زیر را به ترتیب حروف الفبا، کامل می‌کند؟

فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.	«الف»
کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.	«ب»
«پ»	پرانگیزه
«ت»	سازمان‌دهنده

(۱) نوآور - یادگیرنده - نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. - منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(۲) نوآور - یادگیرنده - ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند. - از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

(۳) تیزبین - خوش‌بین - ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند. - از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

(۴) تیزبین - خوش‌بین - نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. - منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

۸۲- کدام مورد به ترتیب، مربوط به ویژگی‌های هر یک از کسب‌وکارهای «بنگاه‌های معاملات ملکی، شرکت‌های سهامی، مؤسسه حمایت از زنان

سرپرست خانوار، تعاونی پرورش‌دهندگان زنبورعسل» است؟

(۱) راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک - بار سنگین مسئولیت - مشکل تأمین مالی - حق رأی بر مبنای مالکیت سرمایه

(۲) بار سنگین مسئولیت - امکان رقابت بالاتر - محدوده عمل ملی و بین‌المللی - مالکیت کامل سود

(۳) منافع مالیاتی - تأخیر در تصمیم‌گیری - مأموریتی غیرسودآور - ایجاد زنجیره توزیع

(۴) تخصص‌گرایی بیشتر - مشکل تأمین مالی - تأمین نیازمندی‌های اعضا - مقیاس تولید بالا

۸۳- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) در شرایط تورمی، روش‌های دولت برای افزایش عرضه کدام است؟

ب) عبارات کدام گزینه در خصوص «اقتصاد کشور در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد»، صحیح است؟

(۱) الف) وضع تعرفه‌های گمرکی بر کالاهای صادراتی - پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، ب) بانک مرکزی می‌تواند برای ایجاد ثبات اقتصادی، سیاست بازار باز را اعمال کند.

(۲) الف) افزایش ظرفیت‌های تولیدی - افزایش واردات، ب) بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به‌طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و موجب رونق اقتصادی گردد.

(۳) الف) افزایش ظرفیت‌های تولیدی - افزایش واردات، ب) بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به‌طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

(۴) الف) ارائه یارانه‌های تولیدی - افزایش صادرات، ب) بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

۸۴- در کشوری نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۵ درصد است، در سیر تولید یک پارچه: قیمت فروش هر کیلو نخ توسط کشاورزان به کارخانه

پارچه‌بافی ۱۰۰۰ تومان، قیمت فروش میزان پارچه تولید شده (به‌ازای هر کیلو نخ) به مغازه‌دار ۵۰۰۰ تومان و قیمت فروش پارچه

توسط مغازه‌دار به مشتری ۷۵۰۰ تومان است. آن‌گاه:

(الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارخانه پارچه‌بافی چقدر است؟

(ب) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، توسط کشاورزان چند تومان است؟

(ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده چقدر است؟

(۱) الف) ۷۵۰ تومان، ب) ۱,۱۵۰ تومان، ج) ۱,۱۲۵ تومان آزمون وی ای پی

(۲) الف) ۷۵۰ تومان، ب) ۱,۱۵۰ تومان، ج) ۸,۶۲۵ تومان

(۳) الف) ۱۵۰ تومان، ب) ۵,۷۵۰ تومان، ج) ۸,۶۲۵ تومان

(۴) الف) ۱۵۰ تومان، ب) ۵,۷۵۰ تومان، ج) ۱,۱۲۵ تومان

۸۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در خصوص تجارت بین‌الملل در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

(الف) گاهی دولت‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادیشان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، تعرفه‌های گوناگون

بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند.

(ب) آمریکا، آلمان و انگلیس در سال ۱۹۹۳ پیمان تجارت آزاد، مشهور به قرارداد گات را امضاء کردند.

(ج) خروج آمریکا از توافق آب و هوایی پاریس و توافق برجام از مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های تجاری است که در کارنامه دولت‌های

ایالات متحده آمریکا ثبت شده است.

(د) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۷ تشکیل و نتیجه آن تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی بود.

(۴) ص - ص - غ - ص

(۳) غ - غ - ص - غ

(۲) ص - غ - غ - ص

(۱) غ - ص - ص - غ

۸۶- کشورهای ژاپن، کره جنوبی و مالزی هر سه توانایی تولید خودرو و کامپیوتر را دارند، اگر میزان تولید هر یک از محصولات به صورت

جدول زیر باشد، آنگاه: (هرسه کشور از نظر عوامل تولید یکسان هستند).

الف) کدام کشور در تولید کالای «الف»، مزیت مطلق دارد؟

ب) اگر هزینه فرصت تولید کالای «الف» در کشور کره جنوبی ۵۲۰ واحد، کالای «ب» ۳۸۰ و کالای «ج» ۲۵۰ واحد باشد، این کشور در

تولید چه کالایی مزیت نسبی دارد؟

ج) کدام مورد در رابطه با کشور مالزی، صحیح است؟

کشورها	کالای «الف» (واحد)	کالای «ب» (واحد)	کالای «ج» (واحد)
ژاپن	۷۸۰	۶۹۰	۲۱۰
مالزی	۲۰۰	۱۵۰	۷۵۰
کره جنوبی	۱۲۰	۲۴۰	۳۱۰

۱) کره جنوبی - «ب» - در تولید کالای «ب» و «ج» از مزیت مطلق برخوردار است و باید کالای «الف» را از ژاپن وارد کند.

۲) ژاپن - «ج» - با اینکه در تولید کالای «ج» مزیت مطلق دارد، اما بهتر است کالای «ب» را از ژاپن وارد کند.

۳) ژاپن - «ج» - در تولید کالای «ب» و «ج» از مزیت مطلق برخوردار است و باید کالای «الف» را از ژاپن وارد کند.

۴) کره جنوبی - «ب» - با اینکه در تولید کالای «ج» مزیت مطلق دارد، اما بهتر است کالای «ب» را از ژاپن وارد کند.

۸۷- با توجه به اطلاعات جدول زیر، پاسخ موارد خواسته شده، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

جمعیت کل (نفر)	جمعیت زیر ۱۵ سال (نفر)	جمعیت غیرفعال (نفر)	جمعیت شاغل (نفر)
۱,۸۶۰,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰

الف) جمعیت بالای ۱۵ سال

ب) جمعیت فعال

ج) نرخ بیکاری

۲) ۱,۵۰۰,۰۰۰ - ۱,۴۵۰,۰۰۰ - ۲۰

۱) ۱,۲۵۰,۰۰۰ - ۱,۲۵۰,۰۰۰ - ۳۰

۴) ۱,۵۰۰,۰۰۰ - ۱,۲۵۰,۰۰۰ - ۲۰

۳) ۱,۲۵۰,۰۰۰ - ۱,۴۵۰,۰۰۰ - ۳۰

۸۸- مراحل بودجه‌ریزی ماهانه کدام است؟

(۱) درآمد ماهیانه را از منبع‌های مختلف مشخص می‌کنیم. - هزینه‌های غیرضروری را حذف می‌کنیم. - مازاد درآمد بر هزینه‌هایمان را به سرمایه‌گذاری اختصاص می‌دهیم.

(۲) درآمدهایی را که از جاهای مختلف به‌دست می‌آوریم فهرست می‌کنیم. - درآمد ماهیانه را به ۳۰ روز تقسیم می‌کنیم. - هزینه‌هایی که در یک روز می‌توانیم انجام بدهیم به‌دست می‌آوریم. - اگر یک روز بیشتر از هزینه مشخص شده خرج کردیم، روزهای بعد باید جبران کنیم.

(۳) درآمد ماهیانه را از منبع‌های مختلف مشخص می‌کنیم. - هزینه‌های ماهیانه ثابت و متغیر را فهرست می‌کنیم. - مجموع درآمدها و هزینه‌های ماهیانه را مقایسه می‌کنیم. - در صورت بیشتر بودن هزینه‌ها نسبت به درآمدها از مخارج غیرضروری کم کرده یا فرصت‌های فراموش شده برای افزایش درآمد را در نظر می‌آوریم.

(۴) حقوق یا درآمد ماهانه خود را در نظر می‌گیریم. - جمع هزینه‌های ماهانه را حساب می‌کنیم. - تلاش می‌کنیم هر ماه مبلغی به‌عنوان پس‌انداز داشته باشیم.

۸۹- به ترتیب، هر یک از موارد «سیاست‌های رکودی و انقباضی»، «سیل ورود کالاهای خارجی»، «پدید آمدن نظام نوینی در مالیات‌ستانی و

بودجه‌بندی» و «از دست دادن فرصت طلایی برای جبران کاستی‌ها» به کدام‌یک از دوران تاریخی اقتصاد ایران اشاره دارند؟

(۱) قاجار - قاجار - پهلوی - قاجار (۲) نیمه دوم حکومت صفویه - قاجار - پهلوی - پهلوی

(۳) پهلوی - قاجار - پهلوی - نیمه دوم حکومت صفویه (۴) قاجار - پهلوی - پهلوی - قاجار

۹۰- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

الف) هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام نوع از حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری است؟

- اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند.

- معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

- می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

ب) عبارات کدام گزینه درخصوص بانک‌های قرض‌الحسنه نادرست است؟

(۱) الف) از معایب حساب‌های کوتاه‌مدت - از معایب حساب‌های کوتاه‌مدت - از مزایای حساب‌های بلندمدت (ب) نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

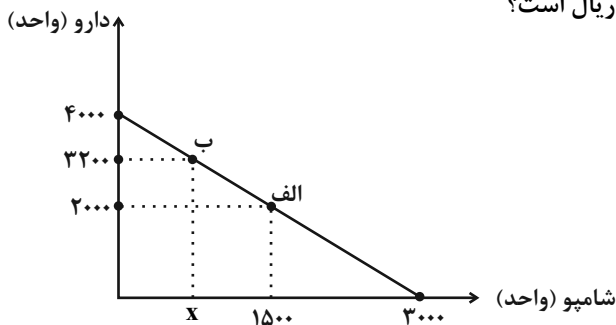
(۲) الف) از معایب حساب‌های کوتاه‌مدت - از معایب حساب‌های کوتاه‌مدت - از مزایای حساب‌های بلندمدت (ب) مقدار وام در نظر گرفته شده برای مشتری و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده و مدت زمان سپرده‌گذاری است.

(۳) الف) از معایب حساب‌های بلندمدت - از معایب حساب‌های بلندمدت - از مزایای حساب‌های کوتاه‌مدت (ب) به‌ازای مدت زمان سپرده‌گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می‌گیرند.

(۴) الف) از معایب حساب‌های بلندمدت - از معایب حساب‌های بلندمدت - از مزایای حساب‌های کوتاه‌مدت (ب) در این نوع بانک‌ها به سپرده‌های پس‌انداز، سودی بیشتر از حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت پرداخت می‌شود.

اقتصاد - آشنا

۹۱- داروخانه‌ای نیاز خود به دارو و شامپو را با مبلغی معادل هجده میلیون تومان تأمین کرده است. با توجه به نمودار قید بودجه زیر به ترتیب (از راست به چپ):

الف) هزینه فرصت داروخانه برای حرکت از نقطه «ب» به نقطه «الف» چند ریال است؟

ب) چه تعداد شامپو در نقطه «ب» خریداری می‌شود؟

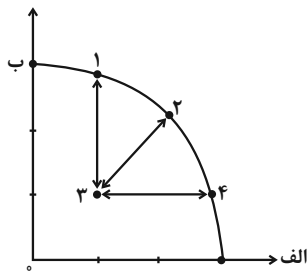
(قیمت هر واحد دارو ۴۵۰۰ تومان و هر واحد شامپو ۶۰۰۰ تومان است.)

(۱) ۷۵۰-۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰

(۲) ۷۵۰-۵۴,۰۰۰,۰۰۰

(۳) ۶۰۰-۵۴,۰۰۰,۰۰۰

(۴) ۶۰۰-۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰

۹۲- کدام مورد، به ترتیب در رابطه با نقاط مشخص شده در الگوی مرز امکانات تولید، درست است؟

الف) تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴

ب) تغییر وضعیت از نقطه ۴ به نقطه ۱

ج) تغییر مکان از نقطه ۲ به نقطه ۳

(۱) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست - متحمل هزینه فرصت می‌شود - ناکارایی منابع تولید

(۲) رکود اقتصادی سبب این تغییر وضعیت شده است - عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند - کارایی منابع تولید

(۳) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست - عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند - کارایی منابع تولید

(۴) باید منابع تولید یک کالا به تولید کالای دیگر منتقل شود - متحمل هزینه فرصت می‌شود - ناکارایی منابع تولید

۹۳- در صورتی که درآمد کارگاهی در سال گذشته چهار برابر هزینه‌های تولید آن کارگاه و سود حاصل بیست و چهار میلیون تومان باشد،

پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب از راست به چپ، کدام است؟

الف) هزینه‌های تولید آن کارگاه، چند میلیون تومان بوده است؟

ب) میزان درآمد کارگاه در سال گذشته، چند میلیون تومان بوده است؟

ج) مبلغ قابل محاسبه برای پرداخت مهم‌ترین نوع مالیات این واحد تولیدی، چند میلیون تومان بوده است؟

(۴) ۳۲-۳۲-۸

(۳) ۲۴-۳۲-۸

(۲) ۳۲-۲۴-۶

(۱) ۲۴-۳۰-۶

۹۴- کدام مورد، تفسیر اقتصاددانان نسبت به دو گزاره زیر است؟

- با آن که درآمد مصرف‌کنندگان تغییر نکرده است، با افزایش قیمت، تقاضا برای آن افزایش می‌یابد.

- با آن که قیمت نان ثابت است ولی با افزایش درآمد، نان کمتری می‌خرند.

- (۱) قانون تقاضا برای کلیه کالاها یکسان است به شرط این که فقط قیمت یک کالا تغییر کند و سایر عوامل ثابت باشد.
- (۲) پیش‌بینی قیمت آینده و تغییر سلیقه مصرف‌کننده برای کالاهای مکمل و جانشین اثر یکسانی دارد.
- (۳) پیش‌بینی قیمت کالا در آینده و ویژگی کالای پست، دو رفتار مغایر با قانون تقاضا را توجیه می‌کند.
- (۴) افزایش درآمد مصرف‌کننده، رفتار مغایر با قانون تقاضا را توضیح می‌دهد.

۹۵- کدام مورد به ترتیب، مراحل انجام خرید مقایسه‌ای را کامل می‌کند؟

مرحله	نام مرحله	توضیحات
اول	تعریف مسئله	برای حل چه مشکلی نیاز به خرید است
دوم	«الف»	«ب»
سوم	«ج»	آنچه عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است
چهارم	ارزیابی	سنجش گزینه‌ها براساس معیارها
پنجم	تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

(۱) تعیین معیارها - مواردی که می‌توان مشکل را حل کرد - نیازسنجی

(۲) فهرست گزینه‌ها - مواردی که می‌توان مشکل را حل کرد - تعیین معیارها

(۳) فهرست گزینه‌ها - کدام انتخاب در سطح بودجه خریدار است - نیازسنجی

(۴) تعیین معیارها - کدام انتخاب در سطح بودجه خریدار است - فهرست گزینه‌ها

۹۶- کدام مورد درباره تأمین منابع مالی دولت، برای ارائه خدمات و کالاهای عمومی، درست است؟

(۱) فروش اوراق مشارکت - ایجاد بدهی - عوارض نوسازی

(۲) تعرفه‌های گمرکی - خرید اوراق مشارکت - قرض از مردم

(۳) پرداخت یارانه - فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر - تعرفه‌های گمرکی

(۴) تعرفه‌های گمرکی - فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر - خرید اوراق مشارکت

۹۷- کدام مورد به ترتیب، در رابطه با سه وظیفه پول، درست است؟

(الف) وسیله پرداخت‌های آینده

(ب) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

(ج) وسیله پرداخت در مبادلات

(۱) ردوبدل کردن حواله‌های بانکی - خرید اقساطی - آسان‌سازی مبادله

(۲) نگهداری پول برای رفع نیازهای آینده - خرید اقساطی - میزان برابری یورو با ریال

(۳) ردوبدل کردن حواله‌های بانکی - پرداخت هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی - آسان‌سازی مبادله

(۴) نگهداری پول برای رفع نیازهای آینده - پرداخت هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی - میزان برابری یورو با ریال

۹۸- جدول مقابل، شاخص قیمت‌ها را در سه کشور «الف»، «ب» و «ج» نشان می‌دهد. اگر درصد تغییر (cpi) برای هر سه کشور یکسان

باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف) شاخص قیمت‌های ابتدای سال، در کشور «ج» کدام است؟

ب) شاخص قیمت‌های انتهای سال، در کشور «الف» چقدر است؟

کشور	شاخص قیمت‌ها انتهای سال	شاخص قیمت‌ها ابتدای سال
«الف»	؟	۷۶,۸۰۰
«ب»	۶۶۱,۲۰۰	۵۷۰,۰۰۰
«ج»	۳۶۳,۰۴۰	؟

(۱) ۸۹,۰۸۸ - ۳۱۲,۹۶۵ / ۵

(۲) ۸۹,۸۵۸ - ۳۱۲,۵۰۰

(۳) ۹۰,۲۵۴ - ۳۱۲,۹۶۵ / ۵

(۴) ۹۲,۰۰۰ - ۳۱۲,۵۰۰

۹۹- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۸۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۲۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال

همه سهام خود را به مبلغ ۲۲۵ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۹۵ میلیون

تومان باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج) خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۲) ۱۰ - ۹۰۰,۰۰۰ - ۳۲,۰۰۰

(۱) ۵ - ۹۰۰,۰۰۰ - ۳۷,۵۰۰

(۴) ۱۰ - ۳۲۰,۰۰۰ - ۹۰,۰۰۰

(۳) ۵ - ۹۵۰,۰۰۰ - ۹۰,۰۰۰

کشور «ب»		کشور «الف»		
دهک اول	دهک دهم	دهک اول	دهک دهم	
۲۰	۴	۲۲	۲	۱۴۰۰
۱۹	۵	۲۱	۳	۱۴۰۱
۱۸	۶	۲۰	۴	۱۴۰۲

۱۰۰- کدام عبارت بیان مناسبی در رابطه با جدول زیر است؟

(۱) توزیع درآمد در هر دو کشور بهبود یافته است.

(۲) در کشور «ب» توزیع درآمد ناعادلانه‌تر از کشور «الف» است.

(۳) در کشور «الف» در سال ۱۴۰۱ توزیع درآمد عادلانه‌تر از کشور «ب» است.

(۴) در کشور «ب» در سال ۱۴۰۲ توزیع درآمد ناعادلانه‌تر از کشور «الف» است.

دفترچه شماره (۲)

نگاه به آینده

آزمون ۶ مهر ماه ۱۴۰۳

یازدهم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۶۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	انتخابی	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	انتخابی	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۵
۳	روان شناسی	انتخابی	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۴	عربی، زبان قرآن (۲)	انتخابی	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۵
۵	فلسفه	انتخابی	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰

سوالاتی که با نشان گر **نهایی** مشخص شده اند مشابه سوالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سوالات می توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
تابع

گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها،
استدلال ریاضی، توابع ثابت،
چندضابطه‌ای و همانی

صفحة ۱ تا ۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۱۰۱- اگر $f(x) = \frac{2x+a}{-x+6}$ تابعی ثابت باشد، مقدار $f(a)$ کدام است؟ ($x \neq 6$)

- (۱) -۱۲   (۲) -۱۰   (۳) -۴   (۴) -۲

۱۰۲- اگر f تابع ثابت و g تابع همانی به صورت $f(x) = a(x+3) + 4x + 6$ و $g(x) = (a-b)x^2 + (c+2)x + k - 3$ باشند؛ در

این صورت $\frac{a+b}{c+k}$ کدام است؟

- (۱) -۲   (۲) -۴   (۳) ۲   (۴) ۴

۱۰۳- اگر $f(x) = -2x^2 + 3x - c + (ax-3)(2x+b^2)$ تابعی همانی باشد، مقدار ac کدام است؟

- (۱) -۱۲   (۲) -۴   (۳) ۱۲   (۴) ۴

۱۰۴- برد تابع $f(x) = \begin{cases} -x+1 & ; x > 2 \\ \frac{1}{2}x & ; 0 < x \leq 2 \\ x & ; x \leq 0 \end{cases}$ کدام است؟

- (۱) $f(x) \geq 2$ (۲) $f(x) \leq 1$ (۳) $0 < f(x) \leq 2$ (۴) $f(x) < 0$

۱۰۵- نماد ریاضی عبارت «مجموع مربعات نصف دو عدد، کوچکتر یا مساوی ربع حاصل ضرب آن دو عدد است.» کدام است؟

(۱) $\frac{(x+y)^2}{2} \leq \frac{x \times y}{4}$ (۲) $\frac{x^2+y^2}{2} \leq \frac{x \times y}{4}$

(۳) $\frac{x^2}{2} + \frac{y^2}{2} \leq \frac{x}{4} \times \frac{y}{4}$ (۴) $(\frac{x}{2})^2 + (\frac{y}{2})^2 \leq \frac{x \times y}{4}$

۱۰۶- f تابع همانی و g تابع ثابت است. اگر $f(3) - 3g(3) = 6$ باشد، تعداد ریشه‌های حقیقی معادله $(x+g(x))(2x+f(x)) = 6$ کدام

است؟

- (۱) صفر   (۲) ۱   (۳) ۲   (۴) ۳

۱۰۷- ارزش کدام گزاره صحیح است؟

نهایی

(۱) هر عدد اول فرد است و $۲۵ \times ۳ > ۱۵ \times ۴$.

(۲) هفته ۴ روز دارد و ماه اسفند ۲۹ روزه است.

(۳) اگر دو گزاره ارزش یکسان داشته باشند آن‌گاه ترکیب دو شرطی دارای ارزش درست است و برعکس

(۴) $۳^۳ = ۲۷ \Leftrightarrow ۳۲ \times ۷ \neq ۲۲۴$

۱۰۸- در حل معادله $x^۳ = ۸x$ به صورت زیر در چند مرحله اشتباه رخ داده است؟

مرحله اول $\Rightarrow x^۳ - ۸x = 0$

مرحله دوم $\Rightarrow x(x^۲ - ۸) = 0$

مرحله سوم $\Rightarrow \frac{x(x^۲ - ۸)}{x} = \frac{0}{x}$

مرحله چهارم $\Rightarrow x^۲ - ۸ = 0$

مرحله پنجم $\Rightarrow x^۲ = ۸$

مرحله ششم $\Rightarrow x = ۲\sqrt{۲}$

(۴) ۳

(۳) ۲

(۲) ۱

(۱) صفر

۱۰۹- اگر p گزاره‌ای نادرست و r و q گزاره‌هایی دلخواه باشند، ارزش کدام یک از گزاره‌های زیر به r بستگی دارد؟

(۲) $(q \Rightarrow \sim p) \Rightarrow (p \vee r)$

(۱) $(p \Leftrightarrow \sim p) \wedge (p \Rightarrow q)$

(۴) $(p \wedge r) \Rightarrow p \vee q$

(۳) $(\sim q \wedge p) \wedge (\sim p \wedge r)$

۱۱۰- نماد ریاضی کدام گزینه نادرست است؟

نهایی

(۱) مجموع مجذور عددی با نصف آن عدد برابر با جذر آن عدد است: $x^۲ + \frac{x}{۲} = \sqrt{x}$

(۲) مکعب یک عدد، بزرگتر از مجموع مربع آن عدد با عدد ۷ است: $x^۳ > x^۲ + ۷$

(۳) مجموع مکعبات هر دو عدد حقیقی، کوچکتر یا مساوی مکعب مجموع آن دو عدد است: $x^۳ + y^۳ \leq (x+y)^۳$

(۴) مجموع مکعب ثلث عددی با نصف مربع آن برابر است با خود آن عدد: $\frac{1}{۳}x^۳ + \frac{1}{۲}x^۲ = x$

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در نایستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فصل یکم / فصل دوم
(سبک‌شناسی قرن‌های هفتم،
هشتم و نهم (سبک عراقی)
پایه‌های آوایی همسان (۱))
درس ۱ تا درس ۵
صفحه ۱۰ تا ۵۰

۱۱۱- با توجه به ویژگی‌های فکری سبک خراسانی و عراقی، به ترتیب چند بیت مربوط به سبک خراسانی و چند بیت در سبک عراقی است؟

الف) دل چو شد از عشق گرم رفت ز دل ترس و شرم	ب) همه را هست همین داغ محبت که مراست	پ) از کوه تابه کوه بنفشه است و شنبلید	ت) ماجرای عقل پرسیدم ز عشق	ث) به هر سان که ما را رسد خوب و زشت
۱) یک / چهار	۲) دو / سه	۳) سه / دو	۴) چهار / یک	

۱۱۲- به ترتیب هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به چه سده‌ای است؟

الف) نثر فنی از میان می‌رود.

ب) برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند.

پ) نثر فنی کم کم ضعیف می‌شود.

۱) قرن ششم / قرن هفتم / قرن هشتم	۲) قرن هشتم / قرن ششم / قرن هفتم
۳) قرن ششم / قرن هشتم / قرن هفتم	۴) قرن هفتم / قرن هشتم / قرن ششم

۱۱۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام گزینه نادرست است؟

۱) در قرن هشتم از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت و زبان شعر جز در سروده‌های شاعران شاخص، مانند خواجه و حافظ، به سستی گرایید.

۲) تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری‌های آنها ادامه داشت. البته بازماندگان تیمور، همچون بازماندگان چنگیز، کم و بیش از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند.

۳) پس از مرگ بایسنقر میرزا، شاهرخ توانست شهر بخارا را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد. او با علاقه‌ای که به فرهنگ و هنر اسلامی پیدا کرده بود از هنرمندان خوش‌نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود.

۴) در اواخر دوره مغول، بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی برچیده شد و با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی، از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی که زبان توده مردم بود، رونق بیشتری گرفت.

۱۱۴- نام پدیدآورنده کدام اثر نادرست آمده است؟

۱) (نفحات الانس: جامی)، (تذکره الاولیا: عطار نیشابوری) (تحفه الاحرار: نظامی)

۲) (تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی) (اخلاق‌الاشراف: عبید زاکانی) (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی)

۳) (تاریخ جهانگشا: عطاملک جوینی)، (جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی) (لمعات: فخرالدین عراقی)

۴) (مجالس سبعة: مولانا) (صد پند: عبید زاکانی) (مرصادالعباد: نجم‌الدین رازی)

۱۱۵- تعداد آرایه تشبیه مقابل کدام گزینه نادرست نوشته شده است؟

نهایی

- (۱) یا رب نصیب کن پر و بالی که چون مسیح
 (۲) لبست تا در لطافت لاله سیراب را ماند
 (۳) به هر شورش مده چون موج از کف دامن دریا
 (۴) رعشه بر بازوی موج افتاد در دریای عشق
- زین خاکدان به عالم بالا شویم ما (۱)
 دلم در بیقراری چشمه سیماب را ماند (۲)
 که باشد عقد گوهر خوشه‌ای از خرمن دریا (۳)
 ما به این بی دست و پایی چون شنا خواهیم کرد؟ (۲)

۱۱۶- در کدام ابیات به ترتیب آرایه‌های «تشبیه گسترده، تشخیص، تشبیه فشرده، تلمیح، تضاد» یافت می‌شود؟

- (الف) در بوستان حریفان مانند لاله و گل
 (ب) روزی است خوش و هوا نه گرم است و نه سرد
 (ج) کی دل مرده‌ات از باد صبا زنده شود
 (د) پیش کمان ابرویش لابه همی‌کنم ولی
 (و) فیض دستت دید دریا زیر لب با ابر گفت
- هر یک گرفته جامی بر یاد روی یاری
 ابر از رخ گلزار همی‌شوید گرد
 نفس عیسوی از باد هوا می‌طلبی
 گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند
 گر نوالی می‌کنی باید بدین منوال کرد

(۱) الف، ب، د، و، ج (۲) د، ب، ج، الف، و (۳) الف، و، د، ج، ب (۴) د، و، الف، ج، ب

۱۱۷- به ترتیب، وزن واژه کلمات «مناسب - می‌نویسد - متقابل - نوازش‌گر» در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- (۱) مفاعیلن - فاعلاتن - فاعلاتن - مستفعلن
 (۲) مفاعیلن - مفتعلن - فاعولن - مفاعیلن
 (۳) فاعولن - فاعلاتن - فاعلاتن - مفاعیلن
 (۴) فاعولن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن

۱۱۸- تعداد پایه‌های آوایی در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ای ساربان آهسته ران کارام جانم می‌رود
 (۲) مرا گه گه به دودی یاد می‌کن
 (۳) به ما خواجه تا چند خواهید گفت
 (۴) خوش آن شیشه کز وی درخشان شود می
- وان دل که با خود داشتیم، با دل دلستانم می‌رود
 که دردت مرهم جان می‌نماید
 که قرض شما را ادا می‌کنم
 چو مینای چرخ و سهیل یمانی

۱۱۹- کدام بیت با بیت زیر هم وزن نیست؟

نهایی

- «سحرگه بلبللی آواز می‌کرد
 (۱) بدو گفتا اگر هستی خبردار
 (۲) کجا آغاز باشد دیگر انجام
 (۳) کنون ای خردمند روشن‌روان
 (۴) ازل را با ابد بینی چو عطار
- همی‌نالید و با گل راز می‌کرد»
 مبین چیزی دگر در خود نظر دار
 بگویم تا بیابم آن سرانجام
 به جز نام یزدان مگردان زبان
 اگر بینی خدا در خود نگهدار

۱۲۰- کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

- «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟
 (۱) چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب
 (۲) چو ذره گرچه حقیرم ببین به دولت عشق
 (۳) ساقیا باده که اکسیر حیات است بیار
 (۴) مس وجود تو تا عاقلی نگردد زر
- اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»
 عشقم به جان رسید و به عیوق بر شدم
 که در هوای رخت چون به مهر پیوستم
 تا تن خاکی من عین بقا گردانی
 به عشق دل ده و اکسیر را تماشا کن

روان‌شناسی

روان‌شناسی: تعریف و روش
مورد مطالعه
روان‌شناسی رشد/ احساس،
توجه، ادراک
حافظه و علل فراموشی
درس ۱ تا درس ۴
صفحه ۸ تا ۱۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۲۱- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

نهایی

- اگر فرضیه آزمایش شود به اصل و اگر آن آزمایش تأیید شود به قانون تبدیل می‌شود.

- پردازش ادراکی بر اساس ویژگی‌های ظاهری و حسی مانند اندازه، شکل و کیفیت محرک می‌باشد.

- امروزه دانشمندان برای مطالعه روانشناسی از روش‌هایی مانند MRI استفاده می‌کنند که شواهد آن از عملکرد ذهن حاصل می‌شود.

- تأیید وجود ارتباط میان انگیختگی ذهنی و توجه توسط تعداد کنیری از پژوهشگران، شرط لازم برای علمی بودن این یافته است.

(۴) غ - ص - ص - ص

(۳) غ - غ - ص - ص

(۲) ص - غ - ص - غ

(۱) غ - غ - غ - ص

۱۲۲- افزایش چه عاملی به ترتیب، منجر به هریک از موارد زیر می‌شود؟

- کاهش پیشرفت تحصیلی سارا در امتحانات نهایی خرداد

- اخلاقی دانستن یک عمل توسط کودک ۶ ساله

- پی بردن به وجود دائمی اشیا

- افزایش هیجانانگیزی منفی سبحان از تشویش‌های مادرش

(۱) رشد شناختی - شکستن یک فنجان - آمادگی خاص نهفته - آگاهی کودک از هیجانانگیزی اطرافیان

(۲) تغییرات بلوغ - در نظر گرفتن درستی کار - رشد شناختی - هیجانانگیزی مرکب

(۳) رویاپردازی مفرط - خوشحال کردن والدین - رشد شناختی - آگاهی کودک از هیجانانگیزی اطرافیان

(۴) تفکر فرضی - قضاوت اخلاقی - پردازش ادراکی - رشد اجتماعی

۱۲۳- کدام گزینه در ارتباط با منابع توجه به نادرستی مطرح شده است؟

- ۱) فردی که نمایشگاه خودرو دارد، به خودروی افراد توجه بیشتری دارد (اطلاعات موجود در حافظه).
- ۲) زمانی که صدای ضبط یک خودرو بیش از حد بلند باشد، نگاهها به سمت آن ماشین می‌رود (تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی).
- ۳) طراح لباسی که به هنگام گفت‌وگو با دیگران، به طرز لباس پوشیدن آنها توجه می‌کند (سبک پردازش).
- ۴) فاطمه بعد از زنگ آخر مدرسه، منتظر مادرش است و هر فردی را که از دور می‌بیند، مادر خود تلقی می‌کند (انتظارات افراد).

۱۲۴- هر کدام از گزاره‌های زیر به ترتیب به کدام یک از موارد عامل فراموشی حافظه مربوط می‌باشد؟

- زهرا با اینکه همیشه زنگ‌های استراحت به حیاط مدرسه می‌رود اما نمی‌تواند تعداد پله‌های حیاط را به یاد آورد.
- پروانه محتوای یکی از کتاب‌های مورد علاقه‌اش را برای دوستش فاطمه تعریف می‌کند. فاطمه علاقه‌مند به خواندن آن کتاب می‌شود و از پروانه خواهش می‌کند که کتابش را به طور امانت به او بدهد ولی پروانه به دلیل نگرانی از اینکه فاطمه به کتاب او آسیب برساند، فراموش می‌کند کتاب را همراه خود بیاورد.
- در کلاس فارسی معلم شروع به پرسش لغات می‌کند و علی به سرعت لغات فارسی را حفظ می‌کند. روز بعد که از همان مبحث امتحان کتبی دارد نیمی از معانی لغات را فراموش کرده است.
- المیرا به دلیل تدریس فشرده استاد در درس زبان، نمره‌های آزمونهاش به مراتب پایین تر آمده است.

۱) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - عوامل عاطفی - تداخل اطلاعات

۲) گذشت زمان - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی - عوامل عاطفی - گذشت زمان

۳) رمزگردانی نکردن - عوامل عاطفی - گذشت زمان - تداخل اطلاعات

۴) تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - رمزگردانی نادرست - گذشت زمان

۱۲۵- با توجه به عبارت‌های زیر کدام گزینه صحیح نیست؟

الف: یک کودک در مسیر رشد خود ابتدا مهارت پریدن را یاد می‌گیرد و سپس مهارت خمیربازی را.

ب: لبخند اجتماعی از ابتدایی‌ترین علائم رشد اجتماعی در ۳-۲ ماهگی بروز می‌یابد.

ج: ثبات نسبی و آشنایی نسبی با محرک از موانع ایجاد توجه است.

د: با استفاده از فنون بهسازی حافظه نمی‌توان به تمام اهداف مطلوب در درس تاریخ رسید.

(۱) فقط یک عبارت نادرست است که آن هم با تغییر یک کلمه تصحیح می‌شود.

(۲) حتی اگر تمام عبارت‌ها درست باشند، باز هم نمی‌توان با آن‌ها یک نظریه تدوین کرد.

(۳) عبارت‌های «الف تا د» را می‌توان با روش مشاهده صحت‌سنجی کرد.

(۴) همه اهداف علم روانشناسی را نمی‌توان از عبارت‌های بالا استنباط کرد.

۱۲۶- «علی در حین مطالعه درس روان‌شناسی، مطالب و فعالیت‌های درسی را به صورت‌های مختلف و از زوایای گوناگون نگاه می‌کند و

ریحانه در حین مطالعه درس جامعه‌شناسی، از رنگ‌های متفاوت برای هایلایت کردن مطالب مهم استفاده می‌کند» به ترتیب هر کدام

برای مقابله با کدام یک از موانع تمرکز، راهکار مفیدی است؟

(۱) درگیری و انگیزتگی ذهنی - تغییرات درونی محرک‌ها

(۲) آشنایی نسبی با موضوع مورد توجه - یکنواختی و ثبات نسبی

(۳) تغییرات درونی محرک‌ها - درگیری و انگیزتگی ذهنی

(۴) یکنواختی و ثبات نسبی - آشنایی نسبی با موضوع مورد توجه

۱۲۷- برای عبارت «انسان‌ها ترجیح می‌دهند مهربان باشند تا اینکه نامهربان» تبیین‌های زیر ارائه شده است؛ کدام گزینه در این مورد

نادرست است؟

الف) از آنجایی که اولین موجودی که انسان با آن مواجه می‌شود مادر مهربان است، او نیز مهربانی را از مادر می‌آموزد.

ب) هر انسانی در اعماق وجود خود و به صورت علم حضوری می‌داند مهربانی پسندیده است.

ج) خداوند انسان‌ها را با فطرتی مهربان و مایل به خیر و نیکی آفریده است.

د) پژوهش‌ها نشان داده است که مهربانی در طول تکامل و زندگی اجتماعی در انسان نهادینه شده است.

(۱) تبیین‌های موجود به بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده پرداخته‌اند.

(۲) نباید به نفع یک تبیین، تبیین‌های محتمل دیگر را رد کنیم.

(۳) با اینکه تبیین‌های ارائه شده متفاوت هستند، اما ممکن است همگی صحیح باشند.

(۴) از آنجایی که پدیده مورد بحث مربوط به انسان است، صرفاً تبیین‌های روان‌شناختی و علمی صحیح هستند.

۱۲۸- کدام مورد در خصوص عبارت زیر، درست تر است؟

«الهام سه سال دارد. او اسباب بازی هایش را به سمت پدرش پرت می کند و وقتی با فریاد او روبه رو می شود، کار خود را تکرار می کند.»

(۱) هیجان ها در صورت هدایت نشدن و به کارگیری غلط، به رفتارهای مخرب و پرخطر منجر می شوند.

(۲) این بروز هیجانی تحت تأثیر نظام پردازش های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می شود.

(۳) رشد هیجانی در این دوره، معطوف به هیجان های ساده ای مثل ترس، خشم و محبت است.

(۴) بروز هیجان مشروط به آگاهی کودک و رابطه دوطرفه با پدرش بوده است.

۱۲۹- با توجه به جفت واژه های زیر، کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح سؤالات داده شده است؟

«مدرسه و معلم - بر و کتاب - خسرو و شیرین - نور و خورشید - چوب و اینترنت - آمریکا و کفش»

الف) چند مورد از جفت واژه ها با کمترین احتمال خطا بازیابی می شوند؟

ب) چرا جفت واژه «خسرو و شیرین» نسبت به جفت واژه «آمریکا و کفش» بهتر بازیابی می شود؟

ج) ارائه نشانه ها به کار چه کسی می آید؟

(۱) سه - داشتن نشانه های بیرونی و حسی - کسی که در مرحله سوم حافظه مشکل پیدا کرده است.

(۲) سه - داشتن نشانه های معنایی و حسی - کسی که در مرحله سوم حافظه مشکل پیدا کرده است.

(۳) دو - داشتن نشانه های معنایی و حسی - کسی که در مرحله دوم حافظه مشکل پیدا کرده است.

(۴) دو - داشتن نشانه های معنایی و درونی - کسی که در مرحله دوم حافظه مشکل پیدا کرده است.

۱۳۰- کدام گزینه به درستی می تواند جاهای خالی زیر را تکمیل کند؟

- رعایت مسائل اخلاقی، ... را در روان شناسی با دشواری مواجه می کند.

- عبارت «تحصیلات شعور نمایاره!» به عامل ... اشاره دارد.

- احتمال اینکه شاغلین مشاغل حساس و مهم دچار ... شوند، بیشتر است.

- صرف استفاده از فناوری موجب تضعیف حافظه ...

(۱) تکرارپذیری - وراثت - هشدار کاذب - نمی شود.

(۲) تکرارپذیری - محیط - هشدار کاذب - نمی شود.

(۳) تعریف عملیاتی - وراثت - هشدار کاذب - می شود.

(۴) تکرارپذیری - وراثت - از دست دادن محرک هدف - نمی شود.

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

مواعظ قیمه / صناعة التلمیح فی
الأدب الفارسی / عجائب المخلوقات
درس ۱ تا درس ۳
صفحة ۱ تا ۴۶

عین الأنسب فی الجواب للترجمة من أو إلى العربية: (۱۳۱ - ۱۳۴)

۱۳۱- «كان بعض الشعراء القدماء يستفيدون من الأحاديث والأدعية في أشعارهم»:

- ۱) برخی از شاعران قدیم از حدیث‌ها و دعاها در شعرهایشان استفاده می‌کردند.
- ۲) برخی از شاعران قدیمی‌تر از احادیث و دعاها در اشعار خود استفاده می‌کردند.
- ۳) بعضی از شعرای قدیمی از حدیث‌ها و دعاها در شعرهایشان استفاده کرده‌اند.
- ۴) بعضی از شاعران قدیمی‌تر از احادیث و دعاها در اشعار خود استفاده می‌کنند.

۱۳۲- عین الصحیح:

- ۱) إِيَّاكَ و مصادقة المُعْجَبِ بِنَفْسِهِ لِأَنَّهُ يُؤَثِّرُ نَفْسَهُ عَلَيْكَ: از دوستی با [شخص] خودپسند بپرهیز، چرا که بر تو تأثیر می‌گذارد!
- ۲) الصَّدِيقُ الحَقِيقِيُّ يَكُونُ نَاهِيًا عَنِ كُلِّ عَدْوَانٍ: دوست واقعی بازدارنده از همه دشمنی‌هاست!
- ۳) صَدِيقَنَا مَنْ لَمْ يَقُلْ فِينَا شَرًّا و لَوْ غَضِبَ عَلَيْنَا: دوستان کسی است که در موردمان [چیز] بدی نگفت گرچه از ما عصبانی شد!
- ۴) لِنَتَّخِذْ أَلْفَ صَدِيقٍ و لَكِنْ لَا نَتَّخِذْ أَيْ عَدُوًّا: باید هزاران دوست بگیریم ولی هیچ دشمنی نگیریم!

۱۳۳- عین الخطأ:

- ۱) يَنْبَلِغُ الطَّائِرُ الطَّائِنُ و يَتَوَقَّفُ بِسُرْعَةٍ و يُثِيرُ تَعْجَبَ الآخِرِينَ: مرغ مگس به حرکت درمی‌آید و سریعاً می‌ایستد و شگفتی دیگران را برمی‌انگیزد!
- ۲) إِنْ تَزَرَعُوا العُدْوَانَ، تَحْصُدُوا الخُسْرَانَ: اگر دشمنی بکارید، زیان درو می‌کنید!
- ۳) إِنَّهُ تَلَكِ المَرْأَةُ الَّتِي تَقْتَرِبُ إِلَى التَّمْسَاحِ و لَا تَعْرِفُ خَطَرَهُ: آن خانمی را که به تمساح نزدیک می‌شود و خطر آن را نمی‌داند، بازدار!
- ۴) خُلِقَ المَعْلَمُ الحَسَنُ أُنْقَلُ شَيْءٍ فِي المِيزَانِ: اخلاق معلم نیکو، سنگین‌ترین چیز در ترازو است!

۱۳۴- «این سرعت به‌خاطر وجود دو عضو در سر دارکوب به مغز کوچکش آسیب نمی‌زند!» عین الصحیح:

- ۱) لَا تَضُرُّ هَذِهِ السَّرْعَةُ دِمَاغَهُ الصَّغِيرَ بِسَبَبِ وِجُودِ عَضْوَيْنِ فِي رَأْسِ نَقَّارِ الخَشَبِ!
- ۲) هَذِهِ السَّرْعَةُ لَا تَضُرُّ دِمَاغَ نَقَّارِ الخَشَبِ الصَّغِيرِ بِسَبَبِ وِجُودِ عَضْوَيْنِ فِي رَأْسِهِ!
- ۳) هَذِهِ سُرْعَةُ لَا تَضُرُّ بِسَبَبِ وِجُودِ عَضْوَيْنِ فِي دِمَاغِ نَقَّارِ الخَشَبِ!
- ۴) لَا تَضُرُّ هَذِهِ السَّرْعَةُ دِمَاغَ نَقَّارِ الخَشَبِ الصَّغِيرِ لِأَنَّ العَضْوَيْنِ فِي رَأْسِهِ!

١٣٥- عيّن عبارة جاءت فيها كلمتان مترادفتان:

- (١) عداوة العاقل خير من صداقة الجاهل!
(٢) العداة نهاية ظلام الليل و بداية النهار!
(٣) إذا ملك الأراذل هلك الأفاضل!
(٤) الصديق من كان مُعيناً على البرِّ و الإحسان!

١٣٦- عيّن الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (١) يَسْتَخْدِمُ المَصْنَعُ عَمَالاً في الأُسبوعِ القَادِمِ!
(٢) أَعْبُدُ النَّاسِ مِنْ أَقَامِ الفَرَانِضِ!
(٣) في رأيي؛ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ المُتَوَكِّلِينَ!
(٤) سَيِّدَتِي يَخْتَلِفُ السَّعْرُ حَسَبَ التَّوَعِيَاتِ!

١٣٧- عيّن الجملة التي ليست شرطية:

- (١) مَنْ حَفَرَ بئراً لأخيه وقع فيها.
(٢) مَنْ يَسْتَعِينُ باللهِ دائماً فهو مؤمن به.
(٣) ما رأيتُ الطَّالِبَةَ التي تدرسُ في الصَّفِّ.
(٤) ما مرّ في قلبك جرى على لسانك.

١٣٨- في أيّ أجوبة جاء اسم المبالغة؟

نهائي

- (١) جنود المسلمين الأقوياء يندفعون إلى الحدود.
(٢) أشاهد الزوّار يطوفون.
(٣) تُصَدِّقِينَ بَأَنَّ الحَكَّامَ محبوبونَ عند النَّاسِ؟
(٤) جاء صديقنا الصَّبار من السَّفَرِ.

١٣٩- عيّن الخطأ حول الكلمات المعيّنة:

نهائي

- (١) اللَّهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خَلْقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. (فعل أمر من باب «تفعيل»)
(٢) أَحَبُّ النَّاسِ، أَنْفَعُهُمُ لِلنَّاسِ. (مضاف إليه و مجرور)
(٣) أريدُ سَراويلَ أَفْضَلَ مِنْ هَذِهِ. (صفة و منصوبة بالتَّبعية من موصوفها)
(٤) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عُيُوبَكُمْ. (اسم التَّفضيل)

١٤٠- في أيّ عبارة ماجاء اسم الفاعل أو اسم المفعول؟

نهائي

- (١) مَنْ جَرَّبَ المُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ التَّدَامَةُ.
(٢) لكثير من الشعراء الإيرانيين مُلَمَّعَاتُ.
(٣) سَلِّ المَصَانِعَ ركباً تَهِيمُ في الفَلَوَاتِ.
(٤) كَمْ تَمَرَّرَ عَيْشِي و أنتُ حَامِلُ شَهْدِ.

چیستی فلسفه / ریشه و
شاخه‌های فلسفه / فلسفه و
زندگی / آغاز تاریخی فلسفه /
زندگی براساس اندیشه
درس ۱ تا پایان درس ۵
صفحه ۱ تا ۴۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه

۱۴۱- طبق نظریات کدام فیلسوف، تفسیر «خاکسترشدن یک چوب در اثر سوختن با آتش» دشوار است؟

نهایی

- (۱) هراکلیتوس (۲) تالس (۳) پارمنیدس (۴) فیثاغورس

۱۴۲- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با موارد مطرح در کدام گزینه مرتبط هستند؟

- هم‌نشینی سقراط با توانگران و تهی‌دستان جهت گوش فرادادن به سخنان وی
- متقاعدساختن بزرگسالان و جوانان برای ترجیح‌ندادن مال و ثروت به کمال نفس

- (۱) رسالتی که خدا برعهده سقراط قرار داده است. - مقصود سقراط از گشت و گذار در شهر
 (۲) مقصود سقراط از گشت و گذار در شهر - رسالتی که خدا برعهده سقراط قرار داده است.
 (۳) رسالتی که خدا برعهده سقراط قرار داده است. - تلاش برای جداکردن مدعیان از دانشمندان حقیقی
 (۴) تلاش برای جداکردن مدعیان از دانشمندان حقیقی - مقصود سقراط از گشت و گذار در شهر

۱۴۳- به ترتیب، در کدام گزینه، سؤال مطرح‌شده مربوط به حیطه‌ای است که ملاصدرا ماندن در آن را جایز نمی‌داند و معنای ثانویه فلسفه چه بود؟

نهایی

- (۱) چرا عدالت در همه جای دنیا وجود ندارد؟ - دوستداری دانایی
 (۲) چرا ازدواج‌کردن مشکل شده است؟ - دانش خاص
 (۳) آیا معنای آزادی تحت‌تأثیر محل زندگی افراد قرار می‌گیرد؟ - دانشمند
 (۴) چرا نمی‌توان از پس هزینه‌های زندگی به راحتی برآمد؟ - مطلق دانش

۱۴۴- کدام‌یک از گزینه‌های زیر از جمله دسته‌بندی ارسطو از فلسفه یا همان دانش نیست و مسائل فلسفی از جهت روش، با کدام دسته از

علوم مشابهت دارند؟

- (۱) فلسفه شعری - مسائل تجربی (۲) فلسفه قیاسی - مسائل تجربی
 (۳) فلسفه شعری - مسائل ریاضی (۴) فلسفه قیاسی - مسائل ریاضی

۱۴۵- کدام اصل مورد قبول سقراط است؟

- (۱) مرگ تندتر از بدی می‌دود. (۲) خورشید، سنگ و ماه، کره‌ای خاکی است.
 (۳) دانای حقیقی کسی است که بداند نادان است. (۴) انسان همواره غرق در جهل و شک است.

۱۴۶- کدام گزینه درباره آغاز فلسفه درست است؟

- (۱) آثار باقی‌مانده فلسفی نمی‌توانند اطلاعات معتبری درباره اندیشه‌های دور در اختیار پژوهشگران قرار دهند.
- (۲) برخی تمدن‌های کهن آن قدر بدوی و قدیمی بوده‌اند که هیچ‌گاه اندیشه فلسفی در آن‌ها شکل نگرفته بود.
- (۳) یونان باستان معمولاً نقطه آغاز تاریخ‌نویسی فلسفه قرار می‌گیرد؛ چرا که آثار موثقی از آن در دست است.
- (۴) تعیین دقیق آغاز تاریخی فلسفه، کار ساده‌ای نیست و فقط با تلاش بسیار زیاد تاریخ‌پژوهان میسر می‌شود.

۱۴۷- گزاره مطرح‌شده در کدام گزینه به معرفت‌شناسی اشاره ندارد؟

نهایی

- (۱) در دنیا کسانی برنده می‌شوند که از هیچ‌کس توقعی نداشته و به جهان نیکی می‌بخشند.
- (۲) ما توانایی شناخت قانون سنخیت و علیت را داریم به شرط آن که علاوه بر عقل از تجربه نیز بهره ببریم.
- (۳) آدمی با ابزار مناسب باید آنقدر طبیعت را بررسی کند تا بتواند به حقیقت آن دست یابد.
- (۴) هر کس به قدر فهم خود توان بهره‌بردن از درس‌های زندگی را دارد.

۱۴۸- «رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات مناسب با سؤال» مربوط به کدام مرحله از مراحل تفکر فلسفی است و

نهایی

پیروان مکتب اصالت جامعه در سیاست، تابع کدام دسته هستند؟

- (۱) چهارمین مرحله - لیبرالیسم
- (۲) سومین مرحله - لیبرالیسم
- (۳) سومین مرحله - سوسیالیسم
- (۴) چهارمین مرحله - سوسیالیسم

۱۴۹- کدام مورد درباره ارتباط باورها و رفتارهای انسان درست است؟

- (۱) هیچ رفتاری نیست که بدون پشتوانه یک باور انجام شود.
- (۲) تنها دلیل رفتارهای درست، باورهای درست و عقلانی هستند.
- (۳) باوری که از روی عادت پذیرفته شده، باوری نادرست و نامعتبر است.
- (۴) برای این‌که بتوانیم باورهای افراد و اطرافیانمان را تشخیص بدهیم، باید هدف و معنای زندگی آن‌ها را درک کنیم.

۱۵۰- فرق فیلسوف با مردمان دیگر در اندیشیدن و نظردادن درباره مسائل بنیادین فلسفی چیست؟

- (۱) جدی فکرکردن درباره مسائل فلسفی - استفاده از تجربیات گذشتگان
- (۲) توجه به ارتباط مسائل فلسفی با هم - استفاده از تجربیات گذشتگان
- (۳) توجه به ارتباط مسائل فلسفی با هم - با روش درست وارد این قبیل مسائل شدن
- (۴) جدی فکرکردن درباره مسائل فلسفی - با روش درست وارد این قبیل مسائل شدن

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۶ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، کیارش صانعی، نیلوفر امینی، عرشیا مرزبان، فاطمه راسخ، نیما امینی، هادی زمانیان، فرزاد شیرمحمدلی، مریم عظیم‌پور، حمید گنجی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

* بر اساس متن زیر از کتاب «فرانک بلت» از «انتشارات فاطمی» به چهار سؤالی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

درست در سال ۱۶۴۲ میلادی، همان سالی که «گالیله» - پیرمردی نابینا، درهم‌شکسته و زندانی در چار دیواری خانه‌ی خود - درگذشت، «ایزاک نیوتون» در انگلستان به دنیا آمد؛ شخصی که علم امروز ما مدیون اوست. نیوتون تحصیلات دانشگاهی را در «کیمبریج» آغاز کرد و تا بیست‌وسه‌سالگی، تا شیوع طاعون در انگلستان - که به تعطیلی دانشگاه‌ها منجر شد - زیر نظر استادش «ایزاک بارو»، آنجا ماند. وی هجده ماهی را که در آنجا بود، «بهترین بخش زندگی‌ام، برای ابداع» توصیف کرده است. او در این مدت شاخه‌ای را از ریاضیات که امروزه حساب دیفرانسیل و انتگرال می‌نامیم به وجود آورد، قانون جاذبه‌ی گرانشی را کشف کرد و مجموعه‌ای از مشاهدات بنیادی درباره‌ی ماهیت نور انجام داد و آن‌ها را تفسیر کرد. کمی بعد از بازگشت نیوتون به کیمبریج، بارو کرسی استادی را رها کرد و نیوتون بیست‌وهفت‌ساله به جای او به استادی منصوب شد.

تأثیر کار نیوتون نه تنها بر علوم قرن‌های هجدهم و نوزدهم، بلکه بر تفکر غربی در حوزه‌ی فعالیت‌های ذهنی چنان گسترده و عمیق است که حتی به دشواری می‌توان در آن مبالغه کرد. نسل‌های متوالی دانشمندان با ترکیب جامع و احاطه‌یاب اثر ماندگار نیوتون، «اصول ریاضی فلسفه‌ی طبیعی»، به عنوان یک نقطه‌ی عطف، ظاهراً همه‌ی پدیده‌های طبیعی را بر حسب یک نظریه‌ی کاملاً مکانیکی توضیح دادند و روشن کردند. این فلسفه‌ی جبری را «لاپلاس» در پاسخ به «ناپلئون» که پرسیده بود «خداوند در کجای این عالم ممکن است قرار بگیرد؟» به طور مشخصی بیان کرده است: «من به چنین فرضی نیاز ندارم.»

سه قانون حرکت که نام نیوتون را بر خود دارند، در واقع گزاره‌ها یا احکام بسیار ساده‌ای هستند. ارزش عمیق آن‌ها دقیقاً از این سادگی بنیادی و عمومیتی که در پی دارند، منتج می‌شود. غالباً ارائه‌ی یک نظریه برای توضیح‌دادن مشاهده‌ای خاص، کار دشواری نیست. ولی اگر هر مشاهده‌ی جدیدی نیازمند یک نظریه‌ی جدید باشد، مطمئناً به سوی دروازه‌های درک طبیعت پیشرفتی نصیبمان نمی‌شود. در واقع می‌توان به اجمال گفت ..... همین وحدت جامع است که به کار نیوتون، زیبایی باشکوهی می‌دهد. جای تعجب نیست که بسیاری از دانشمندان قرن نوزدهم احساس غبن می‌کردند، چرا که متقاعد شده بودند که دیگر هیچ چیزی با اهمیت واقعاً بنیادی که به کشف‌کردنش بیرزد، باقی نمانده است.

۲۵۱- کدام معنا برای واژه‌ی «غبن» در انتهای متن بهتر است؟

- (۱) شوق و رغبت
 (۲) کبر و نخوت
 (۳) زیان و افسوس
 (۴) عقل و فراست

۲۵۲- چهار داده‌ی زیر، از سالشماری درباره‌ی زندگی نیوتون استخراج شده است. کدام مورد طبق متن بالا درست نیست؟

- (۱) ۱۶۶۱: ورود به دانشگاه کیمبریج برای نخستین بار
 (۲) ۱۶۶۴: انجام آزمایش‌هایی درباره‌ی نور و ماهیت آن
 (۳) ۱۶۶۵: شیوع طاعون و ترک دانشگاه
 (۴) ۱۶۶۹: انتصاب به جایگاه استادی دانشگاه کیمبریج

۲۵۳- در پاسخ لاپلاس به ناپلئون، منظور از «چنین فرضی» دقیقاً چیست؟

- (۱) نبود خداوند
 (۲) لزوم دخالت امور ماوراءالطبیعه در پدیده‌های طبیعت
 (۳) سلب اختیار خداوند در امور طبیعی
 (۴) وجود جهان مادی

۲۵۴- جای خالی متن را در بند سوم، کدام گزینه بهتر کامل می‌کند؟

- (۱) اگر نظریه‌ای ابطال‌پذیر نباشد، علمی نیست ولو به تأیید چند مصداق.
 (۲) کلّ علم عبارت است از جست‌وجوی وحدت در شباهت‌های پنهان.
 (۳) علم چیزی نیست جز طبقه‌بندی و آنچه در طبقه‌بندی نگنجد، علمی نیست.
 (۴) نظریه‌های درست نامحدود است و نظریه‌های کاربردی لزوماً درست نیست.

۲۵۵- متن زیر عمدتاً کدام ویژگی خواجه حافظ شیرازی را نشان می‌دهد؟ متن از کتاب «در طریق ادب» دکتر سعید حمیدیان است.

از میان شاعران نامور تا زمان خواجه و از آنان که آثارشان کامل یا تقریباً کامل به دست ما رسیده، بعد از باباطاهر و ختیم و در سنجش با فردوسی، نظامی، خاقانی، کمال اسماعیل، مولانا و امیرخسرو، حافظ از همگی کمتر سخن سروده است. این را هم همه می‌دانند. یکی از حافظ‌پژوهان با بخش کردن شمار کلّ غزل‌های حافظ بر ماه‌های عمر مفید شاعری او، نتیجه گرفته که او به‌طور میانگین، ماهی یک غزل بیشتر نمی‌گفته و احتمالاً بقیه‌ی ایّام ماه را صرف اصلاح و تهذیب همان مقدار موجود می‌کرده‌است.

- (۱) کاهلی
 (۲) سهل‌انگاری
 (۳) تواضع
 (۴) وسواس

۲۵۶- معنا و لحن ابیات زیر عمدتاً ناظر به موضوع کدام بیت است؟

«اگر از خرقه کس درویش بودی / رئیس خرقه‌پوشان میش بودی

وگر مرد خدا آن عام چرخ‌ است / بلاشک آسیا معروف کرخی است»

- (۱) تو گندم آسیای گردونی / گر یک من و گر هزار خرواری
 (۲) سخن عشق تو بی آن که برآید به زبانم / رنگ رخساره خبر می‌دهد از حال نهانم
 (۳) دلبر آن نیست که مویی و میانی دارد / بنده‌ی خلعت آن باش که آنی دارد
 (۴) دانی ملخ چه گفت چو سرما و برف دید: / «تا گرم جست‌وخیز شدم نوبت شناست»

۲۵۷- با حروف بهم‌ریخته‌ی کدام یک از گزینه‌های زیر - به همان تعدادی که هست، بدون کاهش و افزایش - نمی‌توان واژه‌ای به معنای خواسته‌شده ساخت؟

- (۱) ا ر ز گ ن ی: ناچار
 (۲) ا ب ت ج ر: آزموده‌ها
 (۳) ا ض م ن ی: مفهوم‌ها
 (۴) آ گ ن ن ه ی: موزون

۲۵۸- در یک مجتمع بزرگ آموزشی، وقتی کودکان را به دسته‌های سه‌تایی، چهارتایی و پنج‌تایی تقسیم می‌کنیم، هر بار دو دانش‌آموز باقی می‌مانند که در هیچ دسته جایی ندارند. می‌دانیم تعداد دانش‌آموزان این مجتمع، کم‌ترین عدد چهاررقمی سازگار با شرایط بالاست. اگر این دانش‌آموزان را در دسته‌های هفت‌تایی تقسیم کنیم، چند دانش‌آموز باقی می‌مانند که در هیچ دسته‌ای جایی ندارند؟

- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۳
 (۴) دانش‌آموزی باقی نمی‌ماند.

۲۵۹- اعداد طبیعی را به‌ترتیب، به‌گونه‌ای دسته‌بندی می‌کنیم که تعداد اعداد هر دسته، از دسته قبلی ۵ تا بیش‌تر باشد. اولین دسته، یک عضو دارد:

{۱}, {۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷}, {۸, ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸}, ...

حاصل جمع عدد آخر دسته پنجم و عدد وسط دسته هفتم کدام است؟

- (۱) ۱۵۱
 (۲) ۱۵۲
 (۳) ۱۵۳
 (۴) ۱۵۴

۲۶۰- در الگوی زیر به‌جای علامت سؤال کدام گزینه قرار می‌گیرد؟

- (۱) ۱۳۰
 (۲) ۱۲۱
 (۳) ۱۳۱
 (۴) ۱۲۲
 ۲۵۲ → ۹۰
 ۳۸۷ → ۱۸۱
 ۴۲۵ → ۱۱۱
 ۳۸۶ → ۱۷۰
 ۱۶۹ → ۱۶۱
 ۳۲۸ → ?

۲۶۱- دو جدول زیر، فاصله‌های خانه‌های علی تا خانه‌های دوستانش و فاصله‌های خانه‌های دوستان علی را با یکدیگر نشان می‌دهد. علی خودرویی با ۴۰ لیتر

بنزین و مصرف ۰/۵ لیتر بر کیلومتر دارد و قصد دارد به منزل دو تن از دوستانش برود. او به چند طریق می‌تواند بدون بنزین زدن چنین کاری کند؟

	حامد	رضا	آرش	امیر	نیما
حامد	۰	۲۵	۴۰	۳۲	۶۰
رضا	۲۵	۰	۴۰	۲۰	۳۸
آرش	۴۰	۴۰	۰	۶۰	۳۵
امیر	۳۲	۲۰	۶۰	۰	۹۰
نیما	۶۰	۳۸	۳۵	۹۰	۰

دقت کنید لزومی ندارد فاصله‌ها در دنیای طبیعی، منطقی باشند.

حامد	رضا	آرش	امیر	نیما
۵۰	۴۲	۳۰	۳۶	۲۵

فاصله‌های خانه‌های علی تا دوستانش (km)

فاصله‌های خانه‌های دوستان علی با یکدیگر (km)

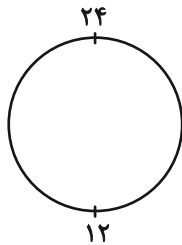
۱۱ (۲)

۱۰ (۱)

۱۳ (۴)

۱۲ (۳)

۲۶۲- ساعتی عقربه‌ای داریم که به جای ۱۲ ساعت، هر ۲۴ ساعت را روی آن نوشته‌اند. زاویه بین عقربه‌های ساعت‌شمار و دقیقه‌شمار این ساعت در ساعت

۱۰:۲۴ چند درجه است؟ دیگر ویژگی‌های ساعت با ساعت‌های معمولی تفاوتی ندارد.

۱۲ (۲)

۶ (۱)

۲۴ (۴)

۱۸ (۳)

۲۶۳- دقیقاً پنج نقطه داریم که به هر یک، دقیقاً ۲، ۲، ۳، ۳ و ۴ پاره‌خط وصل شده است. حداقل تعداد پاره‌خط‌های رسم‌شده کدام است؟

۷ (۲)

۵ (۱)

۱۳ (۴)

۱۱ (۳)

* حسن، حسین، محسن، رضا، منظر، آذر، اعظم و زری، چهار پسر و چهار دختر یک خانواده‌اند. در این خانواده، بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین فرزندان

خانواده هر دو پسرند و اگر فرزندان بر اساس سن در کنار یکدیگر قرار بگیرند، هیچ دو پسری کنار هم نخواهند ایستاد. بر این اساس به دو سؤال

بعدی پاسخ دهید. داده‌ها و پاسخ‌های دو سؤال از هم متمایز است.

۲۶۴- اگر آذر فرزند سوم خانواده باشد . . .

(۲) منظر قطعاً فرزند پنجم خانواده نیست.

(۱) منظر قطعاً فرزند پنجم خانواده است.

(۴) محسن قطعاً فرزند پنجم خانواده نیست.

(۳) محسن قطعاً فرزند پنجم خانواده است.

۲۶۵- شخصی بدون داشتن اطلاعاتی خارج از آن چه در بالا گفته شد، حدس زده است که زری فرزند دوم و اعظم فرزند ششم خانواده است. طبق دانش

ریاضی، احتمال درست بودن حدس این شخص کدام است؟

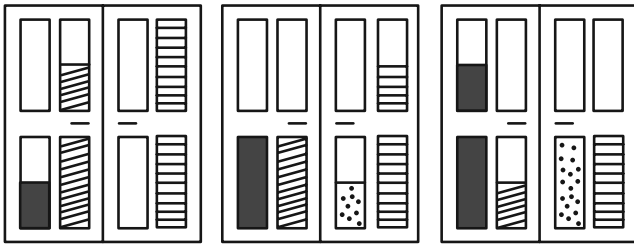
(۲) $\frac{1}{8}$

(۱) $\frac{1}{4}$

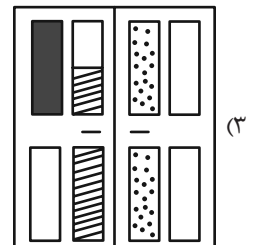
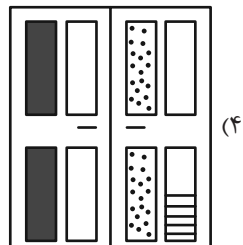
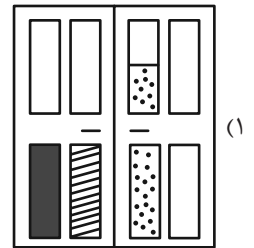
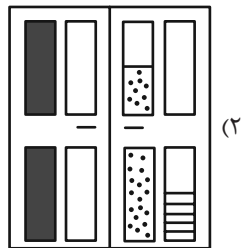
(۴) $\frac{1}{64}$

(۳) $\frac{1}{۳۶}$

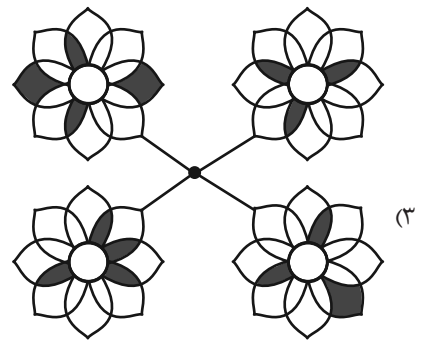
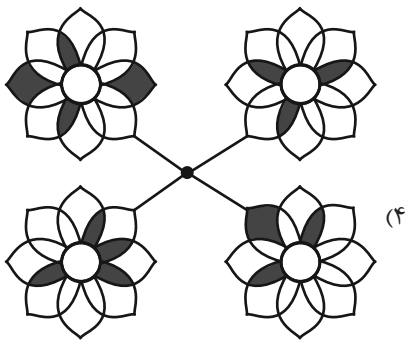
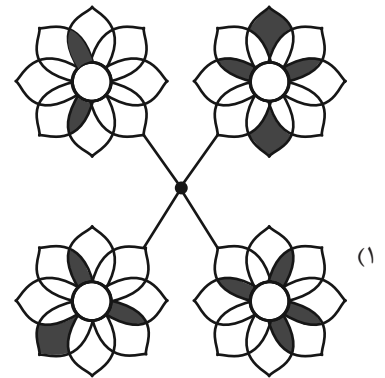
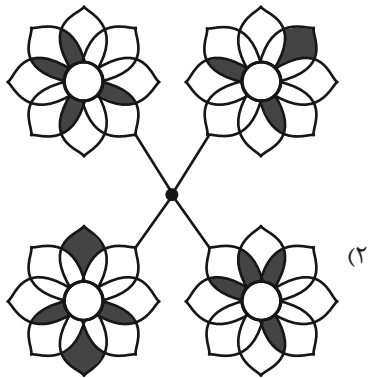
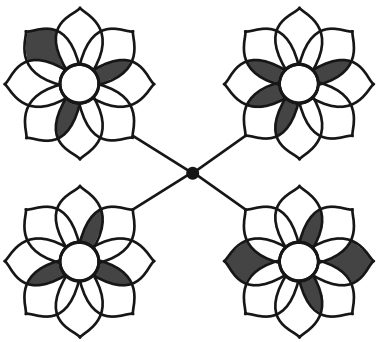
۲۶۶- کدام گزینه به شکل بهتری جایگزین علامت سؤال الگوی زیر است؟

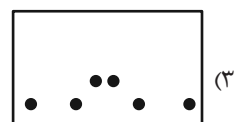
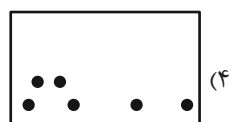
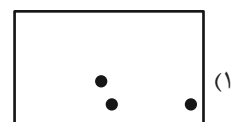
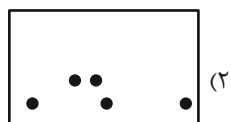
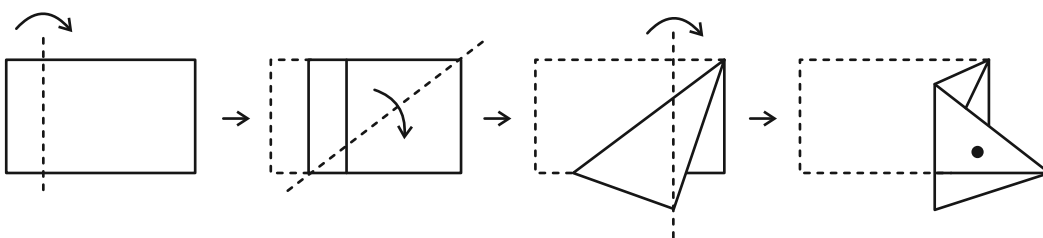
?

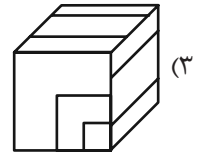
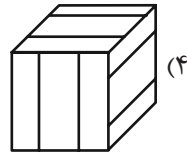
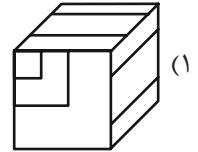
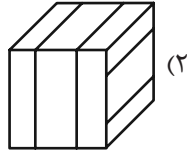
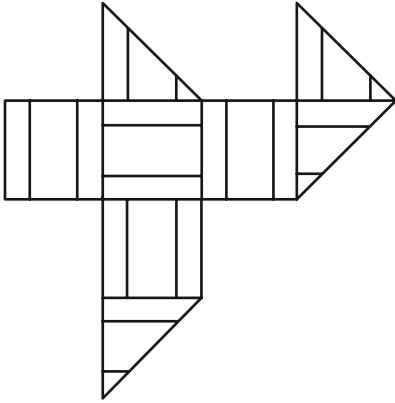
۲۶۷- کدام شکل دوران یافته شکل زیر است؟

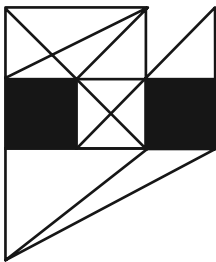
۲۶۸- برگه‌ای را مطابق با مراحل زیر تا و سوراخ کرده‌ایم. شکل باز شده به کدام گزینه شبیه‌تر خواهد بود؟

۲۶۹- از شکل گسترده زیر کدام مکعب ساخته می‌شود؟ پشت برگه کاملاً سفید است.

۲۷۰- در شکل زیر چند مثلث هست که هیچ‌یک از ضلع‌های آن‌ها - کامل یا قسمتی - بر ضلعی از مربع‌های رنگی مماس نیست؟

(۱) ۵

(۲) ۶

(۳) ۷

(۴) ۸

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

استعداد تحلیلی
هوش غیر کلامی
ویژه همه مقاطع

کانون فرهنگی آموزش قلم‌چین

کتابخانه دیجیتال
منطبق بر آخرین تغییرات
آزمون‌های تیزهوشان

شکل‌منظمت - الگوی - چابک‌منظم - شکل - بازی‌کنند - تصویف‌های - پرسش‌های ترکیبی

مجموعه سؤالات طبقه‌بندی شده

پیمانه‌ای ۶۰۰

استعداد تحلیلی
هوش کلامی
ویژه همه مقاطع

کانون فرهنگی آموزش قلم‌چین

کتابخانه دیجیتال
منطبق بر آخرین تغییرات
آزمون‌های تیزهوشان

هوش ادبی و ریاضی - هوش منطقی و ریاضی - بازی‌ها و رمزها - فصل ویژه

مجموعه سؤالات طبقه‌بندی شده

پیمانه‌ای ۹۰۰

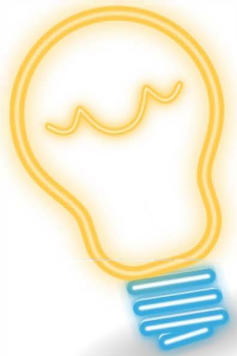

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

زیبختار

join us ...

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۶ مهر ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داریها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۲»

(علی آزار)

با توجه به این که ضریب x^2 ، عددی منفی است بنابراین این سهمی در نقطه رأس دارای بیشترین مقدار است، لذا خواهیم داشت:

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{b}{4}$$

$$3/6 < b < 5/2 \Rightarrow 0/9 < \frac{b}{4} < 1/3$$

بنابراین رأس سهمی در بازه $0/9 < \frac{b}{4} < 1/3$ قرار دارد. چون $x = 0$ به این محدوده نزدیک تر است، لذا می توان نتیجه گرفت مقدار تابع در $x = 5$ کمترین مقدار را دارد.

$$y_{\max} = -2\left(\frac{b}{4}\right)^2 + b\left(\frac{b}{4}\right) + c = -\frac{b^2}{8} + \frac{b^2}{4} + c = \frac{b^2}{8} + c$$

$$y_{\min} = -2(5)^2 + b(5) + c = -50 + 5b + c$$

$$y_{\max} - y_{\min} = \left(\frac{b^2}{8} + c\right) - (-50 + 5b + c) = \frac{b^2}{8} - 5b + 50 = 32$$

$$\frac{b^2}{8} - 5b + 50 = 32 \Rightarrow b^2 - 40b + 144 = 0 \Rightarrow (b-4)(b-36) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} b=4 & \text{ق ق} \\ b=36 & \text{غ ق} \end{cases}$$

(نمودار تابع در ریفه ۲، صفحه های ۶۶ تا ۶۹)

۲- گزینه «۲»

(نریمان فتح الهی)

$$= 8 \text{ واریانس} \Rightarrow x_1, x_2, x_3 \text{ داده ها}$$

$$\text{داده های جدید: } x_1 - \frac{x_1}{2}, x_2 - \frac{x_2}{2}, x_3 - \frac{x_3}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}x_1, \frac{1}{2}x_2, \frac{1}{2}x_3$$

با $\frac{1}{2}$ برابر شدن داده ها، واریانس $\left(\frac{1}{2}\right)^2$ برابر می شود.

$$\text{واریانس جدید} = \left(\frac{1}{2}\right)^2 \times 8 = \frac{1}{4} \times 8 = 2$$

(معیارهای پراکنندگی، صفحه های ۹۰ و ۹۸)

۳- گزینه «۱»

(مهم اسری)

$$\frac{x^2 - 3x + 2}{x-1} - \frac{2x}{x-1} + 1 = 0$$

$$\frac{x^2 - 3x + 2 - 2x + x - 1}{x-1} = 0 \Rightarrow x^2 - 4x + 1 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 16 - (4)(1)(1)$$

$$\Delta = 12$$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{4 \pm \sqrt{12}}{2} \begin{cases} x_1 = \frac{4 + 2\sqrt{3}}{2} = 2 + \sqrt{3} \\ x_2 = \frac{4 - 2\sqrt{3}}{2} = 2 - \sqrt{3} \end{cases}$$

هر دو جواب مثبت هستند و معادله جواب منفی ندارد.

(معادلات شامل عبارت های گویا، صفحه های ۳۴ و ۳۵)

۴- گزینه «۱»

(رضا شان بابایی)

$$1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15 \Rightarrow f(n) = 2$$

$$Q_1 \quad Q_2 \quad Q_3$$

$$\frac{f(n)}{n} = \frac{\text{زاویه مربوط}}{360} \Rightarrow \frac{2}{11} = \frac{x}{360}$$

$$x = \frac{360 \times 2}{11} = 65/45$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه های ۱۰۲ تا ۱۰۹)

۵- گزینه «۳»

(مهم اسری)

ابتدا معادله دوم را حل می کنیم:

چون مجموع ضرایب صفر است؛ سپس:

$$x_1 = 1, \quad x_2 = -\frac{2}{3}$$

حالا برای مجموع ریشه های معادله اول داریم:

$$S = -\frac{b}{a} = -\frac{(-3m)}{-4} = -\frac{3}{4}m$$

$$S = 2(\text{ریشه کوچکتر معادله دوم}) \Rightarrow -\frac{3}{4}m = 2\left(-\frac{2}{3}\right)$$

$$m = \frac{16}{9} \xrightarrow{\text{جذر}} \sqrt{m} = \frac{4}{3}$$

(حل معادله در ریفه ۲ و کاربردها، صفحه های ۲۷ تا ۳۱)

۶- گزینه «۲»

(نریمان فتح الهی)

کوچکترین داده - بزرگترین داده = دامنه تغییرات

با توجه به این که دامنه تغییرات برابر اختلاف داده های ۲ و ۸ است، پس می توان نتیجه گرفت:

$$2 \leq 3x + 2 \leq 8 \Rightarrow 0 \leq 3x \leq 6 \xrightarrow{+2} 2 \leq x \leq 2$$

$$x_{\max} = 2, \quad x_{\min} = 0$$

$$\text{اختلاف} = 2 - 0 = 2$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

۷- گزینه «۴»

(علی آزار)

در تابع نباید یک عدد در دامنه دو مقدار داشته باشد.

$$\begin{cases} 3x + y = 4 \\ x - y = 2 \end{cases} \Rightarrow 4x = 6 \Rightarrow x = \frac{3}{2}, y = -\frac{1}{2}$$

$$(x+y)^2 = \left(\frac{3}{2} - \frac{1}{2}\right)^2 = 1$$

(مفهوم تابع، صفحه های ۴۴ تا ۴۷)

۸- گزینه «۴»

(رضا شان بابایی)

$$\text{زاویه بین دو شعاع متوالی: } n = \frac{360}{n}$$

$$72 = \frac{360}{n} \Rightarrow n = \frac{360}{72} = 5$$

$$\text{زاویه بین دو شعاع} \rightarrow 3(5) + 1 = 16 \Rightarrow \frac{360}{16} = 22/5^\circ$$

(نمودارهای چند متغیره، صفحه های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۹- گزینه «۴»

(علی آزار)

برای آن که سهمی $f(x) = ax^2 + bx + c$ دارای کمترین مقدار باشد، باید $a > 0$ و برای آن که کمترین مقدار (همان رأس) روی محور x واقع باشد باید $\Delta = 0$.

$$\Rightarrow \Delta = 0 \Rightarrow (2k)^2 - 4(k-3)(-4) = 0 \Rightarrow 4k^2 + 16k - 48 = 0$$

$$\Rightarrow k^2 + 4k - 12 = 0 \Rightarrow (k-2)(k+6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k=2 \\ k=-6 \end{cases}$$

همچنین باید $a > 0$ که $k-3 > 0$ یعنی $k > 3$ ، پس هیچ یک از مقادیر k به دست آمده قابل قبول نیستند.

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۹)

۱۰- گزینه «۱»

(مهم اسری)

$$\left. \begin{aligned} S_{\text{مثلث}} + S_{\text{مربع}} &= S_{\text{دوزنقه}} \\ S_{\text{مثلث}} + \frac{9}{4} &= S_{\text{دوزنقه}} \end{aligned} \right\} \Rightarrow S_{\text{مربع}} = \frac{9}{4}$$

$$S_{\text{مربع}} = a^2 = \frac{9}{4} \quad a > 0 \Rightarrow a = \frac{3}{2}$$

طبق فیثاغورس داریم:

$$(\text{وتر})^2 = \left(\frac{3}{2}\right)^2 + 2^2$$

$$(\text{وتر})^2 = \frac{9}{4} + 4 \Rightarrow (\text{وتر})^2 = \frac{25}{4} \Rightarrow \text{وتر} = \frac{5}{2}$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

ریاضی و آمار (۱) - آشنا

۱۱- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۸)

جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند، بنابراین:

$$\frac{x-3}{3a-5} = \frac{3-2}{3-1} = \frac{a+2}{3-1} \Rightarrow \frac{1}{3a-5} = \frac{a+2}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{3a-5} = \frac{a+2-2}{2} \Rightarrow 3a^2 - 5a = 2 \Rightarrow 3a^2 - 5a - 2 = 0$$

$$\Delta = 25 - 4 \times 3 \times (-2) = 49$$

$$a_{1,2} = \frac{5 \pm \sqrt{49}}{6} \Rightarrow \begin{cases} a_1 = 2 \\ a_2 = -\frac{1}{3} \end{cases}$$

(معادله شامل عبارت‌های گویا، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۱۲- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۸)

اگر رابطه‌ای به صورت مجموعه‌ای از زوج‌های مرتب تابع باشد باید مؤلفه‌های اول هر دو زوج مرتب متمایز، غیر یکسان باشند. بنابراین اگر دو زوج مرتب دارای مؤلفه اول یکسان باشند، رابطه زمانی تابع است که مؤلفه‌های دوم این دو زوج مرتب یکسان باشند.

$$\xrightarrow{\text{تابع } f} (3, a+2b) = (3, 7) \Rightarrow a+2b = 7$$

$$\xrightarrow{\text{تابع } f} (5, 4) = (5, 2a-b) \Rightarrow 2a-b = 4 \Rightarrow 4a-2b = 8$$

$$\begin{cases} a+2b=7 \\ 4a-2b=8 \end{cases} \Rightarrow 5a=15 \Rightarrow a=3$$

$$\xrightarrow{a+2b=7} 3+2b=7 \Rightarrow 2b=4 \Rightarrow b=2$$

$$\Rightarrow a^2 - b^2 = 9 - 4 = 5$$

(مفهوم تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

۱۳- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۸)

کمترین داده ۹ و بیشترین داده ۲۰ است، آن‌ها را حذف می‌کنیم. پس داده‌های باقی‌مانده عبارت‌اند از:

۱۴, ۱۲, ۱۵, ۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۵, ۱۱

$$\bar{x} = \frac{11+12+(2 \times 14)+(3 \times 15)+16}{8} = \frac{11+12+28+45+16}{8}$$

$$= \frac{112}{8} = 14$$

$$\sigma^2 = \frac{(11-14)^2 + (12-14)^2 + 2 \times (14-14)^2 + 3 \times (15-14)^2 + (16-14)^2}{8}$$

$$= \frac{9+4+0+2+4}{8} = \frac{20}{8} = 2.5 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2.5} = 1.6$$

توجه کنید که: $(1/5)^2 = 2/25$ و $(1/6)^2 = 2/56$ ، بنابراین $\sqrt{2/5}$ به $1/6$ نزدیک‌تر است.

(معیارهای پراکنندگی، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۱۴- گزینه «۳»

(کنکور فارج از کشور ۹۸)

$$(16x + 55) - (-\frac{1}{3}x^2 + 28x) = \text{تابع هزینه} - \text{تابع درآمد} = \text{تابع سود}$$

$$P(x) = -\frac{1}{3}x^2 + 12x - 55$$

در تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ ، اگر $a < 0$ باشد، ماکسیمم مقدار

$$\Rightarrow x_{\text{max}} = \frac{-12}{2(-\frac{1}{3})} = 18 \quad \text{به‌ازای } x = \frac{-b}{2a} \text{ به‌دست می‌آید.}$$

$$P_{\text{max}} = -\frac{1}{3} \times 18^2 + 12 \times 18 - 55 = 53$$

(معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۱۵- گزینه «۲»

(کنکور قاج از کشور ۹۸)

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم. چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه برابر میانگین دو داده وسط است. چارک اول میانه نیمه اول داده‌ها و چارک سوم میانه نیمه دوم داده‌هاست.

$$Q_1 = \frac{9+10}{2} = 9.5 \quad Q_3 = \frac{15+17}{2} = 16$$

$Q_2 = \frac{11+12}{2} = 11.5$

داده‌های بین چارک اول و سوم: ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۱۵

$$\bar{x} = \frac{10+10+11+12+14+15}{6} = \frac{72}{6} = 12$$

$$\sigma^2 = \frac{(10-12)^2 + (10-12)^2 + (11-12)^2 + (12-12)^2 + (14-12)^2 + (15-12)^2}{6}$$

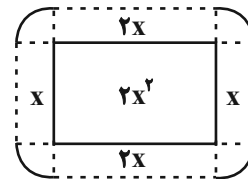
$$= \frac{4+4+1+0+4+9}{6} = \frac{22}{6} = \frac{11}{3} \Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{11}{3}} = 1.9$$

(معیارهای پرآکنندگی، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۱۶- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲)

با توجه به این که طول ۲ برابر عرض است پس طول را $2x$ و عرض را x فرض می‌کنیم. چون فاصله دسترسی به باغچه یک متر است شکل زیر را رسم می‌کنیم. (از ۴ رأس باغچه کمانی به شعاع یک رسم می‌کنیم که مساحت ۴ ربع دایره برابر یک دایره با شعاع ۱ یعنی برابر π است.)

$$S_{\text{باغچه}} = 2x^2, S_{\text{کل}} = 2x^2 + 6x + \pi$$

$$S_{\text{کل}} = S_{\text{باغچه}} + (1 + \frac{1}{18}\pi)S_{\text{باغچه}}$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 6x + \pi = 2x^2 + (1 + \frac{1}{18}\pi)2x^2$$

چون جواب معادله در معادله صدق می‌کند، برای حل معادله می‌توان از گزینه‌ها کمک گرفت.

$$\Rightarrow 6x + \pi = (1 + \frac{1}{18}\pi)2x^2 \Rightarrow \frac{6x + \pi}{2x^2} = \frac{18 + \pi}{18}$$

با توجه به گزینه‌ها $x = 3$ را انتخاب می‌کنیم که در معادله فوق صدق می‌کند. پس طول باغچه $2x = 6$ است.

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۱۷- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲)

ابتدا زاویه مربوط به A را به دست می‌آوریم:

$$\alpha_A = 360^\circ - (108^\circ + 72^\circ + 36^\circ) = 144^\circ$$

اگر f_A تعداد کارکنان گروه A و n تعداد کل کارکنان باشد، داریم:

$$\alpha_A = \frac{f_A}{n} \times 360^\circ$$

$$\Rightarrow 144^\circ = \frac{f_A}{n} \times 360^\circ \Rightarrow f_A = 32$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۲)

۱۸- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲)

رتبه‌های شرکت‌کنندگان در آزمون سراسری کیفی ترتیبی است.

(گردآوری داده‌ها، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۹- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم. (تعداد داده‌ها زوج است.)

$$\frac{9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 17, 18}{5} \quad \frac{19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28}{5}$$

نیمه اول داده‌ها   نیمه دوم داده‌ها

$$Q_1 = 12.5 \quad Q_3 = 16$$

$$Q_3 - Q_1 = 16 - 12.5 = 3.5$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۶)

۲۰- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۹)

تعداد کل (مجموع درصد اعضا) $10 + 20 + 30 + 40 = 100$

$$B \text{ درصد مرکزی} = \frac{\text{درصد}}{\text{مجموع درصدها}} \times 360^\circ = \frac{40}{100} \times 360^\circ = 144^\circ$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

هر دو کتاب ذکر شده در این گزینه از آثار نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: غزنوی و سلجوقی - سامانی

گزینه «۳»: سامانی - سامانی

گزینه «۴»: سامانی - غزنوی و سلجوقی

(سبک فراسانی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۲۲- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سده‌های سوم تا

میانة قرن پنجم در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» آمده است.

(زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۰)

۲۳- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

عبارت این گزینه مربوط به ویژگی ادبی این دوره است.

(زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌های ۸۳ و ۸۵)

۲۴- گزینه «۳»

(سعید معفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شعر غنایی در این دوره قوت و استحکام یافت.

گزینه «۲»: مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

گزینه «۴»: شعر نمایشی در این دوره پدید نیامده است.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۴۳)

۲۵- گزینه «۱»

(امیرمهم حسن زاده)

مضمون این بیت، توصیف معشوق است نه حماسه.

(سبک فراسانی، صفحه ۶۳)

۲۶- گزینه «۲»

(مهم نورانی)

بیت «ج» موازنه (کلمات دو مصراع دارای سجع متوازی و متوازن هستند).

بیت «د» جناس همسان «تار»: رشته باریک مو، «تار» تیره و تاریک.

بیت «الف» واج آرایبی (نغمه حروف) تکرار مصوت بلند «و» که بیان کننده

حس گریستن و مویه کردن است.

بیت «ب» جناس ناقص اختلافی: «گوش و هوش و گوش»

(هناس و انواع آن، ترکیبی)

۲۷- گزینه «۳»

(مهم نورانی)

در بیت گزینه «۳» فقط جناس تام به کار رفته است: کنار: آغوش / کنار: ساحل

در این بیت آرایه تلمیح وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه عمر به آفتاب لب بام / واژه آرایبی: تکرار «لب بام»،

«آفتاب»

گزینه «۲»: ترصیع: در بیت تمام کلمات دو به دو سجع متوازی دارد، بنابراین

در بیت، ترصیع وجود دارد. - واژه آرایبی: «تکرار خرد»

گزینه «۴»: جناس: بار و یار - تکرار: دل و دل

(هناس و انواع آن، ترکیبی)

۲۸- گزینه «۱»

(امیرمهم حسن زاده)

«ی» در واژه‌های «کوبر، شیراز، گیلاس، سیمین و مریض» مصوت بلند

محسوب می‌شود و در سایر واژه‌ها، صامت است.

(هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

۲۹- گزینه «۱»

(سعید معفری)

الف) قافیه اصلی: برش، سرش بر اساس قاعده ۲/ قافیه دوم: در، بر

ب) قافیه: زیردست، دست بر اساس قاعده ۲

پ) قافیه اصلی: دوست، اوست بر اساس قاعده ۲/ قافیه دوم: سوی، روی

ت) قافیه: هوا، بقا: بر اساس قاعده ۱ (ست است) ردیف است.

(قافیه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۳۰- گزینه «۴»

(مهم نورانی)

مفهوم بیت «۴»، عاشق یار را پیوسته همراه و کنار خود می‌بیند و به دنبال

تمنای وصال او نیست.

در سایر گزینه‌ها پیوسته از طلب معشوق سخن می‌گوید و در پی وصال و

دیدار یار است.

(مفهوم، صفحه ۹۶)

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۳۱- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۳۰۲)

آثار ادبی منثور و منظوم این زبان از میان رفته است، اما ترجمه عربی و

فارسی برخی از آن‌ها مانند «کلیله و دمنه» و «هزارویک‌شب» در دست

است.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۴۰)

۳۲- گزینه ۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

ویژگی‌های فکری سبک خراسانی: غلبه روح شادی و نشاط و خوش باشی - واقع‌گرایی و توصیفات طبیعی، ساده، محسوس و عینی - معشوق عمدتاً زمینی - حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات - سادگی و جنبه عملی و دستوری داشتن اشعار پندآموز و اندرزگونه - فکر و کلام ساده و عدم وجود پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و فلسفی - مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح، اندرز و ... است.

(سبک خراسانی، صفحه ۶۳)

۳۳- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۹۹ قاجار از کشور)

متن صورت سؤال از کتاب «کشف الاسرار و عدة الابرار» نوشته ابوالفضل رشیدالدین میبیدی است. خصوصیات سبکی این اثر تحت تأثیر آثار خواجه عبدالله انصاری (نثر موزون) است.

(زبان فارسی در قرن‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبک آن، صفحه ۸۳)

۳۴- گزینه ۲»

(کتاب جامع)

بیت (ج) ترصیع دارد. بیت (د) تلمیح به داستان حضرت آدم (ع) / بیت (ه) موازنه دارد. بیت (ب)، «عرش و فرش» تضاد دارند. / بیت (الف) جناس دارد: درج و برج

(موازنه و ترصیع، ترکیبی)

۳۵- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

تشبیه: خاک، چو زر شد / تناسب: ماه و خورشید و بحر و باد / سجع: نظر، زر، گهر

(سجع و انواع آن، ترکیبی)

۳۶- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

باده و باد: جناس / بیت، واژه آرایه ندارد.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «واژه آرایه: سلیمان / واج آرایه: تکرار «س»

گزینه ۲: «واج آرایه: «د» / تضاد: درد، درمان

گزینه ۴: «کنایه: جان برآمدن / تلمیح به داستان شیرین و فرهاد

(واج آرایه، واژه آرایه، ترکیبی)

۳۷- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

بیت «الف»: «گویم» در مصراع نخست: بگویم، «گویم» در مصراع دوم: مثل گوی هستم (گوی، به معنای گوی بازی چوگان است)
بیت «ج»: «بری» در مصراع نخست: منز و برکنار، دور، «بری» در مصراع دوم: فعل به معنای بردن (ببری)
بیت «د»: «نیست» در مصراع نخست: وجود ندارد، «نیست» در مصراع دوم: فعل اسنادی منفی
در ابیات «الف»، «ج» و «د» کلمات پایان دو مصراع معانی یکسانی ندارند، لذا «ردیف» نبوده و کلمات قافیه هستند.

(قافیه، صفحه ۸۹)

۳۸- گزینه ۳»

(کنکور ۱۳۹۹ قاجار از کشور)

قافیه نخست: «مجوی» و «مگوی» / قافیه دوم: «خون‌ریزی» و «تبریزی»
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: «قافیه نخست: «پدر» و «سر» / فاقد قافیه دوم
گزینه ۲: «قافیه نخست: «سوخته» و «آموخته» / فاقد قافیه دوم
(«جگرها» و «مکرها» قافیه نمی‌شوند، زیرا پسوند هر دو کلمه یکسان (نشانه جمع) است.)

گزینه ۴: «قافیه نخست: «گفت» و «خفت» / فاقد قافیه دوم

(قافیه، صفحه ۹۱)

۳۹- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

این گزینه، دو هجای کشیده دارد.

۱. یار (بیار) / ۲. بار (بارگاه) . سایر گزینه‌ها فقط یک هجای کشیده دارند.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «یار» در بسیار

گزینه ۳: «شند» در خروشدند

گزینه ۴: «راز» در دراز

(هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

۴۰- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۱۳۹۸)

مفهوم بیت گزینه ۲: «آن است که عاشق پس از اسیر عشق معشوق شدن، دیگر توان جدا شدن از وی را نخواهد داشت. در سایر ابیات چنین بیان شده که اگر معشوق عاشق را برنجاند، عاشق از او می‌رنجد، از او جدا خواهد شد و به او مقید نخواهد ماند.

(مفهوم، صفحه ۶۹)

عربی، زبان قرآن (۱)

۴۱- گزینه ۳»

(مبیر همایی)

یدعون: می خوانند / لا یخلقون: نمی آفرینند، خلق نمی کنند / یخلقون: خلق می شوند، آفریده می شوند

(ترجمه، صفحه ۵۲)

۴۲- گزینه ۱»

(آزمین ساعرنه)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «یُخْرِجُ المسلمون»: مسلمانان خارج می شوند

گزینه «۳»: «یَعْلَمُهُم»: به آن‌ها می آموزد

گزینه «۴»: «ترجمه صحیح: مؤمن کسی است که مردم او را بر خون‌هایشان امین بدانند.

(ترجمه، ترکیبی)

۴۳- گزینه ۱»

(آزمین ساعرنه)

ترجمه صحیح: «جغد چشمش حرکت نمی کند، چرا که آن ثابت است.»

(ترجمه، صفحه ۷۰)

۴۴- گزینه ۱»

(ولی‌اله نوری)

مزدوران خائن: العملاء الخائون / کسانی هستند: مَنْ / ایجاد تفرقه: ایجاد التفرقة / میان صف‌های مسلمانان: بین صفوف المسلمین / بسیار تلاش کرده‌اند: قد حاولوا كثيراً»

(تعریب، صفحه ۵۳)

۴۵- گزینه ۴»

(ولی‌اله نوری)

در این عبارت دو کلمه متضاد ذکر نشده است، ولی در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «يُفْتَح - يُغْلَقُ / الأصدقاء - الأعداء / صباحاً - مساءً» با هم متضاد هستند.

(لغت، ترکیبی)

۴۶- گزینه ۳»

(ولی‌اله نوری)

فعل «شاهدت» از وزن «فاعل» بر باب «مفاعلة» می باشد.

(ضبط حرکات، صفحه ۶۸)

۴۷- گزینه ۲»

(مبیر همایی)

سه اسم مبنی در عبارت آمده است: «الَّذِينَ / ضمیر «او» / هذه»

(قواعد، صفحه ۸۵)

۴۸- گزینه ۲»

(مبیر همایی)

المؤمنة: صفت برای المرأة / بقرة: مفعول

(قواعد، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۴۹- گزینه ۱»

(مریم آقایی)

فعل «نَفَّضَ» بر وزن «تَفَعَّلَ» امر از باب «تَفَعَّلَ» با دو حرف زائد است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «جَالَسَتْ» فعل ماضی از باب «مُفَاعَلَةٌ» با یک حرف زائد است.

گزینه «۳»: «أَصْبَرَ» فعل امر ثلاثی مجرد (بدون حرف زائد) و «اِسْتَفْعَرَ» فعل امر از باب «اِسْتِفْعَال» با سه حرف زائد است.

گزینه «۴»: «أَنْزَلْنَا» فعل ماضی از باب «إِفْعَال» با یک حرف زائد و «نَزَّلَ» فعل ثلاثی مجرد بدون حرف زائد است.

(قواعد، صفحه‌های ۶۰، ۶۳ و ۶۵)

۵۰- گزینه ۴»

(مریم آقایی)

دقت داشته باشید که نون وقایه بین فعل و حروف جرّ «مِنْ، إِنْ و عَنْ»+ ضمیر «ی» می آید و بین اسم و ضمیر «ی»، نون وقایه قرار نمی گیرد. پس به صورت «عَيْنِي» صحیح است.

(قواعد، صفحه ۱۱۳)

عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا

۵۱- گزینه ۴»

(کتاب زرد)

«واجبتا کماوطن مسؤول»: وظیفه (تکلیف) ما به عنوان یک شهروند مسؤول (رد سایر گزینه‌ها) / «هو أَلَّا نرمی ... أَوْلَا»: این است که اول پرت نکنیم (رد سایر گزینه‌ها) / «فی مکان غیرمناسب»: در جای غیرمناسب (رد گزینه ۲) / «ثمَّ نصح الآخِرین»: سپس دیگران را نصیحت کنیم (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه، صفحه ۲۰)

۵۲- گزینه ۲»

(کتاب زرد)

«لِکُلِّ موجود سلاح»: هر موجودی سلاحی دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «یدافع به عن نفسه»: که با آن از خود دفاع می کند (رد سایر گزینه‌ها) / «غریزياً»: به طور غریزی (رد سایر گزینه‌ها) / «هذا السلاح»: این سلاح (رد گزینه ۱) / «فی الإنسان»: در انسان (رد گزینه ۱) / «عقله»: عقلش است (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه، صفحه ۶۸)

۵۳- گزینه ۱»

(کتاب زرد)

«دانش‌نامه»: الموسوعة / «فرهنگ بسیار کوچکی است»: مُعْجَمٌ صَغِيرٌ جَدًّا (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «که در بردارد»: (جمله وصفیه) یجمعُ، یشملُ / «تعداد اندکی از علوم»: قلیلاً من العلوم (رد سایر گزینه‌ها)

(تعریب، صفحه ۱۱۵)

۵۴- گزینه «۴»

(کلیور ۱۴۰۳)

ترجمه عبارت صورت سؤال: بزرگی انسان، به علم و ادب است، نه به اصل و نسب؛ منظور این است که علم و ادب انسان، از نژاد و اصل او مهم‌تر است. باید به دنبال مناسب‌ترین بیت برای این مفهوم بگردیم:

گزینه «۱»: «فخر و هنر محترم شمرده شده است، اما اشاره‌ای به اصل و نسب نشده است! (نامناسب است.)»

گزینه «۲»: «مشابه گزینه «۱»، اگرچه بخشش و کرامت مهم دانسته شده، اما به اصل و نسب اشاره‌ای نشده است! (نامناسب است.)»

گزینه «۳»: «نام نیک تنها چیزی است که از انسان در جهان باقی می‌ماند! (ارتباطی به مفهوم صورت سؤال ندارد!)»

گزینه «۴»: «منظور بیت این است که وقتی خصوصیت‌های اخلاقی نیک وجود نداشته باشد، اصل و نسب چیزی به انسان اضافه نمی‌کند! (دقیقاً هم مفهوم با صورت سؤال است!) (مفهوم، صفحه ۱۱۲)

۵۵- گزینه «۳»

(کتاب زرد)

ترجمه عبارت: «دانشجویان کلاس ما در ساعت هشت و نیم به کتابخانه می‌روند و بعد از چهار ساعت برمی‌گردند، و در سر جای خود (در کلاس) در ساعت... می‌نشینند. آن‌ها ساعت «۳۰: ۸» به کتابخانه رفته‌اند و ۴ ساعت بعد برگشته‌اند که در واقع ساعت «۳۰: ۱۲» به مدرسه برگشته‌اند.

همه گزینه‌ها به ساعت «۳۰: ۱۲» اشاره دارند، اما گزینه «۳» ساعت «۳۰: ۱» بعد از ظهر را مطرح کرده که نادرست است.

(قواعد، صفحه ۲۶)

۵۶- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

صورت سؤال اسمی را می‌خواهد که همزمان هم «مضاف» و هم «موصوف» باشد. در گزینه «۱» کلمه «معلم» هم مضاف است و هم موصوف؛ «نا» مضاف‌الیه آن و «المشفق» صفت آن است. («اسم + ضمیر + ال» معمولاً نشان‌دهنده ترکیب اضافی - وصفی است.)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «بین الملابس» ترکیب اضافی، «ذات الألوان» ترکیب اضافی و «الألوان المختلفة» ترکیب وصفی است.

گزینه «۳»: «حلویات هذا» و «کلّ يوم» هر دو ترکیب اضافی هستند.

گزینه «۴»: «الصديق الصالح» ترکیب وصفی است.

(قواعد، صفحه ۷۳)

ترجمه متن درک مطلب:

وقتی تصمیم گرفتیم که اراده‌مان را قوی کنیم پس قطعاً تخیل، گرچه بعضی وقت‌ها سخت است، اما وسیله‌ای بسیار کارساز در راه تحقق آن است، به عنوان مثال اگر انسان بتواند تخیل کند که بر ساحل دریا استراحت می‌کند، در نتیجه این (تخیل) از آن چه از اضطراب که در او هست، می‌کاهد!

همچنین در این زمینه استفاده از اشتباهات و بخشش آن‌ها ممکن است ولی به صورت درست؛ پس به همین دلیل، چشم‌پوشی از آن‌ها برخی اوقات امکان‌پذیر است تا از نو با اراده‌ای قوی‌تر به کار برگردد!

و تأکید می‌شود که عادت‌های خوب اراده را قوی می‌کند اگر منظم باشند گرچه کوچک باشند؛ و عامل دیگر مشخص کردن پاداش بعد از انجام کار به شرط درست بودن آن و حُسن کاری‌اش است؛ زیرا آن از جهتی باعث می‌شود که شخص خستگی و تلاشی را که هنگام انجام آن به کار بسته است، فراموش کند و از جهتی دیگر تشویقی است برای او برای انجام کار!

۵۷- گزینه «۴»

(کتاب زرد)

متن، در مورد «آموزش دیگران و اثر آن در راه به‌دست آوردن موفقیت!» صحبت نکرده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

در مورد گزینه «۱»: «اثر عادت‌های خوب در انسان!» در متن صحبت شده است.

در مورد گزینه «۲»: «فایده چشم‌پوشی از برخی اشتباهات!» در متن صحبت شده است.

در مورد گزینه «۳»: «تأثیر نیروی خیال در ایجاد آرامش برای انسان!» در متن صحبت شده است.

(درک مطلب، ترکیبی)

۵۸- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

با توجه به متن، عبارت «قطعاً رعایت ترتیب و پرهیز از پراکندگی، شخصیت انسان را در زمینه اراده بالا می‌برد!» صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «وقتی انسان اراده‌ای نیرومند داشته باشد، پس به کارهای کوچک و رعایت نظم در آن‌ها توجه نمی‌کند!» درست نیست.

گزینه «۳»: «ما باید همه اشتباهاتمان را ببخشیم و دردهای آن را فراموش کنیم تا از نو به کار پردازیم!» درست نیست.

گزینه «۴»: «تعیین پاداش مهم‌ترین وسیله برای به‌دست آوردن اراده‌ای قوی است!» درست نیست.

(درک مطلب، ترکیبی)

۵۹- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

مطابق پاراگراف اول متن، برای به‌دست آوردن اراده قوی باید «نیروی تخیلمان را قوی کنیم!»

(درک مطلب، ترکیبی)

۶۰- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

«تَخَيَّلُ» فعل مضارع ثلاثی مزید از باب «تَفَعَّلَ» است (تَخَيَّلَ، يَتَخَيَّلُ، تَخَيَّلُوا).

(تفلیل صرفی و اعراب، ترکیبی)

منطق

۶۱- گزینه «۳»

(موسی سپاهی)

هر تعریفی صحیح نیست. تعریفی صحیح است که شرایط مدنظر (واضح بودن - جامع بودن - مانع بودن - دوری نبودن) را داشته باشد. زمانی که گیاه را به جسم رشدکننده تعریف کنیم، می‌بینیم که تعریف اعم (کلی تر) از مجهول است و هر زمانی که تعریف اعم از مجهول باشد، آن‌گاه تعریف مانع نیست.

(اقسام ۳ و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۶۲- گزینه «۲»

(مهمر رضایی بقا)

در مغالطه مسموم کردن چاه، فرد مغالطه‌گر بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های ناشایست و نامناسبی را به یک نظریه یا پیروان آن نسبت می‌دهد تا کسی جرأت نکند به آن نظر توجه کند یا آن را بپذیرد. افراطی یا دیکتاتور بودن، در گزینه‌های «۱» و «۳» قطعاً از ویژگی‌های نامناسبی است که موجب مسموم کردن چاه می‌شود. در گزینه «۴»، داشتن عقل سلیم به قله هنر موسیقی دانستن شاهکارهای شوپرت متصل شده است. پس اگر کسی شاهکارهای شوپرت را قله موسیقی نداند، فاقد عقل سلیم است که ویژگی ناشایستی محسوب می‌شود و منجر به مغالطه مسموم کردن چاه می‌گردد. اما در گزینه «۲»، ویژگی شایسته‌ای (متخصص بودن در سینما) به کسی که فیلم‌های گوینده را دوست دارد نسبت داده شده که مغالطه تله‌گذاری است.

(سنجشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۶۳- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

بررسی عبارات:

- دانش اندر دل چراغ روشن است. (جمله خبری و قضیه)
- دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد (جمله دستوری و انشایی و قضیه نیست).
- فصل بهار عجب هوای خنک و دل‌انگیزی دارد. (جمله تعجبی و انشایی و قضیه نیست).
- ای خردمند عاقل و دانا / قصه موش و گربه بر خوانا (جمله منادایی و انشایی و قضیه نیست).

(قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵، ۵۶ و ۶۱)

۶۴- گزینه «۳»

(آرمین کرمی)

در همه گزینه‌ها با اضافه کردن کلمه «چرا»، می‌توانیم دریابیم که جملات مورد نظر استدلال هستند و سعی در بیان چرایی و علت دارند، در صورتی که در گزینه «۳» مرکبات تعریف شده‌اند.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۶۵- گزینه «۳»

(موسی سپاهی)

قضیه صادقی که نسبت بین موضوع و محمول آن تباین است، «هیچ الف ب نیست» می‌باشد که با تغییر کمیت آن، قضیه «بعضی الف ب نیست» به دست می‌آید و با توجه به این که نسبت بین این دو قضیه تداخل است و در تداخل اگر قضیه کلی صادق باشد، جزئی هم صادق است، قضیه دوم نیز صادق خواهد بود.

(املا قضاها، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۶۶- گزینه «۳»

(آرمین کرمی)

در جمله اول، مقصود خود کفش است و به کلیت فیزیکی آن اشاره می‌کند. در جمله دوم نیز همان کفش، تماماً مورد نظر ما قرار گرفته است و در جمله سوم، بخشی از سطح روی کفش، مدنظر است و زیر کفش از موضوع تضمن خارج است.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۶۷- گزینه «۲»

(یاسین ساعری)

شرط اول اعتبار قیاس: حداقل یکی از مقدمات موجب باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شرط سوم، اعتبار قیاس را ندارد.

گزینه «۲»: شرط اول، اعتبار قیاس را ندارد و جواب ما همین گزینه است.

گزینه «۳»: شرط دوم، اعتبار قیاس را ندارد.

گزینه «۴»: شرط سوم، اعتبار قیاس را ندارد.

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۶۸- گزینه «۱»

(موسی سپاهی)

مفاهیم کلی مفاهیمی هستند که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارند. مفاهیم جزئی مفاهیمی هستند که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارند. اسامی خاص، مفاهیمی جزئی هستند؛ مانند حجرالاسود (سنگ مقدس نصب شده در رکن شرقی کعبه)، ورزشگاه فولاد آرنا (ورزشگاه اختصاصی تیم فوتبال فولاد خوزستان)

صفات ملکی، مفاهیمی کلی هستند؛ مانند کارت ملی من

مفاهیمی که مصادیق متعدد دارند (قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارند) کلی هستند؛ مانند: تیم قهرمان

(مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۶۹- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

شرایط استقرار تعمیمی قوی:

۱- نمونه‌ها باید تضادفی باشند.

۲- نمونه‌ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند.

۳- تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشد.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۳۷)

۷۰- گزینه «۲»

(مهمر رضایی بقا)

با توجه به این که تمام استدلال‌ها از نوع قیاس استثنایی اتصالی یا متصل هستند، پس در حالت وضع مقدم یا رفع تالی می‌توانند معتبر باشند و چون سؤال وضع مقدم را نخواست است، پس به دنبال رفع تالی می‌گردیم. استدلال «اگر این شکل مربع نباشد (مقدم)، قطعاً مستطیل یا لوزی است. (تالی) نه مستطیل است و نه لوزی (رفع تالی)، پس مربع است.» به دلیل استفاده از قاعده رفع تالی در مقدمه دوم، معتبر است. اما گزینه «۱»، مغالطه وضع تالی است و گزینه «۲»، قاعده وضع مقدم است و گزینه «۴»، مغالطه رفع مقدم است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

منطق - آشنا

۷۱- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۹۹)

اگر هر دو قضیه «بعضی الف ب است.» و «بعضی الف ب نیست.» درست باشند، دو حالت داریم: یا بین «الف و ب» عموم و خصوص من وجه داریم یا عموم و خصوص مطلق با عام بودن الف. اگر ب جزئی از الف باشد، اما نه همه آن، می توان گفت «بعضی الف ب است.» و «بعضی الف ب نیست.»

(مفهوم و مصراع، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۷۲- گزینه ۱»

(کنکور سراسری ۹۸)

به کار بردن دلالت مطابقی، به جای تضمینی و التزامی به خطایی منتهی می شود که آن را «مغالطه توسل به معنای ظاهری» می نامند.

در آرایه های کنایه و استعاره که در واقع لفظ بیانگر لازمه یک شیء است، از دلالت التزامی استفاده می شود.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۳- گزینه ۱»

(کنکور سراسری ۹۹)

در گزینه ۱» هر سه شرط اعتبار قیاس رعایت شده است (هر دو مقدمه سالبه نیستند - حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی ندارد - در نتیجه هم هیچ یک از اجزای نتیجه علامت مثبت ندارد که در مقدمات آن را بررسی کنیم).

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» شرط سوم رعایت نشده است: موضوع نتیجه (ب) علامت مثبت دارد اما در مقدمه اول علامت آن منفی است.

گزینه ۳» با هیچکدام از سه شرط اعتبار قیاس نمی توانیم این گزینه را رد کنیم، اما باید بدانید که نتیجه قیاس همیشه تابع اخص دو مقدمه است؛ (یعنی اگر مقدمه سالبه داشته باشیم، نتیجه هم سالبه است و اگر مقدمه جزئی داشته باشیم، نتیجه هم جزئی است). اینجا چون یکی از مقدمات سالبه است، نتیجه هم باید سالبه باشد، در حالی که اینگونه نیست.

گزینه ۴» شرط سوم رعایت نشده است: محمول نتیجه (ج) علامت مثبت دارد، اما در مقدمه دوم علامت آن منفی است.

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۷ تا ۷۹)

۷۴- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

لفظ مدرسه در عبارت «از مدرسه اجازه گرفتند» دلالت التزامی دارد؛ چون منظور خود مدرسه نیست؛ بلکه مقصود کادر مدرسه و مسئولان آن است و در عبارت «مدرسه را برای جشن تزئین کنند» دلالت تضمینی دارد، چون منظور بخشی از مدرسه (مثلاً دیوارها و فضای داخلی آن) است و در عبارت «از مدرسه خارج شوند.» دلالت مطابقی دارد؛ چون منظور کل مدرسه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» دلالت لفظ «مدرسه» به ترتیب «تضمینی - مطابقی - تضمینی» است.

گزینه ۲» دلالت لفظ «مدرسه» به ترتیب «مطابقی - التزامی - التزامی» است.

گزینه ۴» دلالت لفظ «مدرسه» به ترتیب «مطابقی - التزامی - مطابقی» است.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۵- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

بین A و B تضاد وجود دارد و در تضاد ممکن است هر دو قضیه کاذب باشند (ارتفاع دو طرف امکان پذیر است). بین A و C تناقض وجود دارد.

در تناقض حتماً یکی از قضایا صادق و دیگری کاذب است و امکان ندارد هر دوی آن‌ها کاذب باشند. قضیه D متداخل جزئی قضیه A است. از کذب متداخل جزئی می توان کذب کلی را نتیجه گرفت.

(الهام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۶)

۷۶- گزینه ۲»

(کنکور سراسری قارج از کشور ۱۴۰۰)

در منطق با جملات انشایی (امری، پرسشی، تعجبی، ندا و ...) کاری نداریم؛ زیرا صرفاً بیانگر تمایلات و احساسات درونی ما هستند و در آن‌ها نمی توان از مغالطات سخن گفت.

(قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۷۷- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

یکی از شرایط استقرای تعمیمی قوی این است که تعداد نمونه‌های انتخابی باید نسبت به تعداد کل جامعه آماری متناسب باشد. مثلاً نمی توان با بررسی پنج مورد حکم را به هزار مورد تعمیم داد. در صورتی که هر یک از شرایط استقرای تعمیمی رعایت نشوند، با مغالطه «تعمیم شتاب زده» روبه‌رو هستیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» در استقرای تعمیمی از مقدمات جزئی به نتیجه کلی می رسیم.

گزینه ۲» دو امر ممکن است به طور کامل شباهت نداشته باشند اما دچار مغالطه تمثیل ناروا نشویم. زمانی می گوئیم مغالطه تمثیل ناروا رخ داده

است که دو امر دچار اختلافاتی باشند اما «ما با یکسان فرض کردن آن‌ها به خاطر شباهت‌هایشان اوصافی که در آن‌ها مشترک نیست را به اشتباه میان آن‌ها یکسان بگیریم.»

گزینه ۳» تمثیل، روشی برای آموزش و تفهیم مطالب است که در ادبیات کاربرد دارد. تمثیل با استدلال تمثیلی یکی نیست. استدلال تمثیلی، لزوماً برای آموزش و تفهیم مطالب به کار نمی رود.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲، ۴۳، ۴۵ تا ۴۷)

۷۸- گزینه ۲»

(کنکور قاجار از کشور ۹۸)

در عکس، آن جا که گاهی عکس مستوی درست و گاهی غلط است، باید بگوییم که عکس لازم‌الصدق ندارد.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۷۷)

۷۹- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

فعل «گرفتن» در عبارت «از او چند عکس به یادگار گرفتیم» عبارتی چندمعنایی است که می‌تواند مشترک لفظی محسوب شود. ممکن است یک معنای آن «برداشتن چند عکس یادگاری با دوربین» باشد یا به معنای «اخذکردن و تحویل گرفتن چند عکس» باشد. وجود مشترک لفظی (عبارتی با ظاهر یکسان اما معانی متعدد) می‌تواند زمینه‌ساز رخ‌دادن مغالطه اشتراک لفظ گردد.

توجه: «خانه» در گزینه سوم مشترک لفظی نیست. بلکه واژه‌ای یک‌معنایی است که در این عبارت دلالت التزامی دارد. هرگاه در عبارتی دلالت غیرمطابقی (تضمنی یا التزامی) داشته باشیم، آن عبارت می‌تواند زمینه‌ساز مغالطه توسل به معنای ظاهری گردد.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۸۰- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

فرد مقابل به جای معنای التزامی (کنایی) دست به عصا بودن یعنی صبر کردن، معنای مطابقی آن را گرفته و گفته است که من عصا ندارم. به کاربردن معنای مطابقی به جای معنای تضمنی و التزامی باعث بروز مغالطه «توسل به معنای ظاهری» می‌شود.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

اقتصاد

۸۱- گزینه ۴»

(سارا شریفی)

«الف»: تیزبین: فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

«ب»: خوش‌بین: کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.

«پ»: پرانگیزه: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

«ت»: سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۸۲- گزینه ۳»

(سارا شریفی)

– نمونه‌هایی از کسب و کارهای شخصی: مشاغل خویش فرمایی (مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی)، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان / در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب و کارها شخصی‌اند.

مزایای کسب و کار شخصی: راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک، آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)، مالکیت کامل سود، منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید)

معایب کسب و کار شخصی: بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما بر می‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)، مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)، مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی شرکت‌های سهامی:

مزایای ایجاد شرکت (سهامی): مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)، امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)، امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)، تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)

معایب ایجاد شرکت (سهامی): هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر، تأخیر در تصمیم‌گیری، پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیر فردی، تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام، قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

مؤسسه حمایت از زنان سرپرست خانوار: مؤسسه غیرانتفاعی و خیریه – یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیر سودآور، یعنی با هدفی غیر تجاری شکل گرفته است.

– این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند؛ مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت و ... – محدوده عمل آن‌ها گاهی محلی، گاهی ملی و حتی جهانی است.

تعاونی پرورش‌دهندگان زنبورعسل: تعاونی تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.

– به عنوان مثال: تعاونی کشاورزی را عده‌ای از کشاورزان تشکیل می‌دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آن‌ها کمک کند.

(انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۸۳- گزینه «۳»

(زهره مومری)

الف) افزایش ظرفیت‌های تولیدی - افزایش واردات
 ب) زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.
 بانک مرکزی می‌تواند با اعمال سیاست بازار باز: (در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد). تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.
 در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی در گردش را به کار می‌گیرد. بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۰۳)

۸۴- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف)

= مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط کارخانه پارچه‌بافی:
 نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در کارخانه پارچه‌بافی

$$= 5,000 \times \frac{15}{100} = 750 \text{ تومان}$$

ب)

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، توسط کشاورزان

قیمت کالای ارائه شده توسط کشاورزان

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالای ارائه شده توسط کشاورزان) +

$$= 1,000 + \left(1,000 \times \frac{15}{100}\right) = 1,150 \text{ تومان}$$

ج)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

$$= 7,500 \times \frac{15}{100} = 1,125 \text{ تومان}$$

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۳)

۸۵- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) گاهی دولت‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

ب) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.

د) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

(تبارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۸۶- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف) کشور ژاپن در مقایسه با سایر کشورها کالای «الف» بیشتری تولید می‌کند (۷۸۰ واحد) در نتیجه در تولید کالای «الف» مزیت مطلق دارد.

ب)

نام کشور	«الف» (واحد)	«ب» (واحد)	«ج» (واحد)
کره جنوبی	۵۲۰	۳۸۰	۲۵۰

در کشور کره جنوبی کالای «ج» با هزینه فرصت کمتری در مقایسه با سایر

کشورها تولید می‌شود، در نتیجه کره جنوبی در تولید کالای «ج» مزیت نسبی دارد و باید منابع کمیاب خود را به تولید این کالا اختصاص دهد.

ج) مالزی در مقایسه با سایر کشورها کالای «ج» بیشتری تولید می‌کند (۷۵۰ واحد) در نتیجه در تولید کالای «ج» مزیت مطلق دارد.

ژاپن در مقایسه با سایر کشورها کالای «ب» بیشتری تولید می‌کند (۶۹۰ واحد) در نتیجه در تولید کالای «ب» مزیت مطلق دارد.

بهتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از یکدیگر بگیرند.

مالزی کالای «ج» را در داخل تولید کند (و هم‌چنین کالای «ج» مازاد خود را به سایر کشورها صادر کند) و کالای «ب» موردنیاز خود را از کشور ژاپن وارد کند.

(تبارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۸۷- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

$$\text{نفر } 1,500,000 = 3,600,000 - 1,860,000 = \text{جمعیت } 15 \text{ سال و بالاتر}$$

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

$$\text{نفر } 1,250,000 = 1,500,000 - 250,000 = \text{جمعیت فعال}$$

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

$$\text{نفر } 250,000 = 1,250,000 - 1,000,000 = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

$$\text{درصد } 20 = \frac{250,000}{1,250,000} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

(رکورد، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۸۸- گزینه «۳»

(زهره ممدی)

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه:

۱- از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۲- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

۳- مجموع درآمد و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۴- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(پوره‌بندی، صفحه ۱۳۷)

۸۹- گزینه «۱»

(مهری ضیائی)

«سیاست‌های رکودی و انقباضی»: قاجار

«سیل ورود کالاهای خارجی»: قاجار

«پدید آمدن نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی»: پهلوی

«از دست دادن فرصت طلایی برای جبران کاستی‌ها»: قاجار

(اقتصاد، مقاومت‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

۹۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

الف) از معایب حساب‌های بلندمدت

از معایب حساب‌های بلندمدت

از مزایای حساب‌های کوتاه‌مدت

ب) برخی بانک‌ها به سپرده‌های پس‌انداز سودی نمی‌دهند؛ بلکه به‌ازای مدت زمان سپرده‌گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می‌گیرند. به طوری که مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده و مدت زمان سپرده‌گذاری است؛ به این بانک‌ها، بانک‌های قرض‌الحسنه گفته می‌شود.

(پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

اقتصاد - آشنا

۹۱- گزینه «۳»

(کنکور سراسری، نوبت اول ۱۴۰۳)

الف) هزینه فرصت حرکت از نقطه «ب» به نقطه «الف» میزان دارویی است که داروخانه از خرید آن صرف‌نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری شامپو بخرد.

در نقطه «ب» ۳۲۰۰ واحد دارو و در نقطه «الف» ۲۰۰۰ دارو خریداری می‌شود، بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه «ب» به نقطه «الف»، ۱۲۰۰

واحد دارویی است (۳,۲۰۰ - ۲,۰۰۰ = ۱,۲۰۰) که از خرید آن صرف‌نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال خواسته شده است و

نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف‌نظر کرده‌ایم؛ در نتیجه خواهیم داشت:

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است
تومان $= (۳,۲۰۰ - ۲,۰۰۰) \times ۴۵۰۰ = ۱,۲۰۰ \times ۴,۵۰۰ = ۵,۴۰۰,۰۰۰$
ریال $= ۵,۴۰۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۵۴,۰۰۰,۰۰۰$

ب) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای دارو و شامپو است که داروخانه می‌تواند با بودجه مشخص ۱۸ میلیون تومان بخرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = (۳,۲۰۰ \times ۴,۵۰۰) + (x \times ۶,۰۰۰)$$

$$\Rightarrow ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۴,۴۰۰,۰۰۰ + (x \times ۶,۰۰۰)$$

$$\Rightarrow ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۴,۴۰۰,۰۰۰ = x \times ۶,۰۰۰$$

$$۳,۶۰۰,۰۰۰ = x \times ۶,۰۰۰ \Rightarrow x = \frac{۳,۶۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰} = ۶۰۰ \text{ واحد}$$

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۹۲- گزینه «۱»

(کنکور سراسری نوبت اول ۱۴۰۳)

الف: تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴ (تغییر مکان از یک نقطه ناکارا به یک نقطه کارا)
نقطه «۳» زیر منحنی مرز امکانات تولید است و تولید در این نقطه ناکارا است. (هر نقطه زیر منحنی مرز امکانات تولید، نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابع استفاده نکرده است، زیرا حداقل بیشتر از یک کالا می‌توانست تولید کند، بدون اینکه تولید کالاهای دیگر کاهش یافته یا حذف گردند.)

در نتیجه برای تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴ (تغییر مکان از یک نقطه ناکارا به یک نقطه کارا) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.

ب: تغییر مکان از نقطه ۴ به نقطه ۱ (تغییر مکان از یک نقطه کارا به یک نقطه کارای دیگر در طول منحنی مرز امکانات تولید)

عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند و بنگاه تولیدی با این جابه‌جایی متحمل هزینه فرصت می‌شود چراکه در حالت کارایی برای تولید مقادیر بیشتری از یک کالا باید از میزان تولید کالای دیگر کاست.

ج: تغییر مکان از نقطه ۲ به نقطه ۳ (تغییر مکان از یک نقطه کارا به یک نقطه ناکارا)

ناکارایی منابع تولید و رکود اقتصادی سبب این تغییر وضعیت شده است.

(ترکیبی مرز امکانات تولید، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۸۴ و ۸۵)

۹۳- گزینه «۳»

(کنکور سراسری، نوبت دوم ۱۴۰۳)

الف)

هزینه‌های تولید $4x =$ درآمد کارگاه

$$x = \text{هزینه‌های تولید}$$

$$\text{سود} = ۲۴ - \text{سود}$$

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{سود}$$

$$\Rightarrow \text{سود} = ۴x - \text{سود}$$

$$\Rightarrow ۲۴ = ۴x - x \Rightarrow ۲۴ = ۳x \Rightarrow x = \frac{۲۴}{۳} = ۸ \text{ میلیون تومان}$$

ب)

$$\text{میلیون تومان } ۳۲ = ۴ \times ۸ = (\text{هزینه‌های تولید } 4x) = \text{درآمد کارگاه}$$

(ج)

طراح به این قسمت از کتاب درسی که در قسمت «بیشتر بدانیم» آمده توجه کرده است؛ بنابراین مبلغ مورد نظر برای پرداخت مالیات، سود (۲۴ میلیون تومان) خواهد بود.

نوع مالیات	تعریف	مقدار مالیات (برای سال ۱۳۹۵)
مالیات بر درآمد مشاغل	درآمد شخص حقیقی از اشتغال به مشاغل تجاری، خدماتی و پزشکی به صورت کل فروش کالا و خدمات پس از کسر هزینه‌ها	مبنای مالیات اظهارنامه‌ای است که باید پر کنند و تا قبل از تیرماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل کار خود تسلیم نمایند.

(ترکیبی، کسب و کار و کارآفرینی، نقش دولت در اقتصاد، صفحه‌های ۸، ۹، ۶۱ و ۶۲)

۹۴- گزینه «۳»

(کنکور سراسری نوبت دوم ۱۴۰۳)
مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ای عکس دارد. با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد و بالعکس. به این رابطه، «قانون تقاضا» می‌گویند.

قانون تقاضا برای کلیه کالاها یکسان است؛ به شرط اینکه فقط قیمت یک کالا تغییر کند و سایر عوامل ثابت باشد.
در شرایطی که در جامعه تورم داریم و مصرف‌کنندگان پیش‌بینی افزایش قیمت کالاها را در آینده دارند، میزان خرید و تقاضای حال خود را افزایش می‌دهند.
(بازار پیست و پلکونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۹۵- گزینه «۲»

(کنکور قاج از کشور، نوبت دوم ۱۴۰۳)

اول: تعریف مسئله	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید. مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آن‌ها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.
دوم: فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع و یا مسئله را حل کند.
سوم: تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است؛ مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.
چهارم: ارزیابی	شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف
پنجم: تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

(تصمیم‌گیری در معارج، صفحه ۱۴۴)

۹۶- گزینه «۱»

(کنکور قاج از کشور نوبت دوم ۱۴۰۳)

منابع مالی دولت برای ارائه کالاها و خدمات عمومی معمولاً و در بیشتر موارد از سه محل تأمین می‌شود: ۱- مالیات‌ها (مانند عوارض نوسازی)، ۲- فروش دارایی‌های ملی و ۳- ایجاد بدهی (فروش اوراق مشارکت)

(نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۵۹)

۹۷- گزینه «۳»

(کنکور قاج از کشور تیرماه ۱۴۰۳)

وظایف پول:

۱) وسیله پرداخت در مبادلات:	<ul style="list-style-type: none"> در هنگام خرید و فروش هر کالایی، پول پرداخت می‌شود. افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات = آسان‌سازی مبادله (ج)
۲) وسیله سنجش ارزش:	<ul style="list-style-type: none"> می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیه اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران
۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش:	<ul style="list-style-type: none"> علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند. (فرد باید همواره مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کند). (ب) هم‌چنین برخی اوقات افراد تمایل دارند بخشی از ثروت و دارایی خود را به شکل پول نگه دارند.
۴) وسیله پرداخت‌های آینده:	<ul style="list-style-type: none"> در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند ← می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز باشد. اکثر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی (الف)

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۹۸- گزینه ۱»

(کنکور سراسری، نوبت دوم ۱۴۰۳)

شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال - شاخص قیمت‌ها در انتهای سال = نرخ تورم $\times 100$
 شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال

$$\text{درصد } 16 = \frac{661,200 - 570,000}{570,000} \times 100 = \text{نرخ تورم کشور «ب»}$$

درصد 16 = نرخ تورم کشور «ج» = نرخ تورم کشور «ب» = نرخ تورم کشور «الف»

$$\frac{16}{100} = \frac{x - 76,800}{76,800} \Rightarrow 0.16 \times 76,800 = x - 76,800$$

$$\Rightarrow x = 12,288 + 76,800 = 89,088$$

$$\frac{16}{100} = \frac{363,040 - y}{y} \Rightarrow 0.16y = 363,040 - y$$

$$\Rightarrow 1.16y = 363,040 \Rightarrow y = \frac{363,040}{1.16} = 312,965.5$$

راه حل میان بر:

در این نوع سؤال‌ها که نرخ تورم را به ما داده است و شاخص قیمت‌ها در ابتدا و یا انتهای سال را از ما می‌خواهد، می‌توان به راحتی به جواب رسید: اول باید عدد نرخ تورم را به صورت اعشاری بنویسیم (0.16)، و بعد آن را با عدد 1 جمع کنیم: (1 + 0.16 = 1.16) حالا دو تا حالت پیش می‌آید:

حالت اول (مانند کشور «الف»): شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال را داریم و باید شاخص قیمت‌ها در انتهای سال را به دست بیاوریم. در نتیجه باید عدد به دست آمده (1.16) را در شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال ضرب کنیم:

$$1.16 \times 76,800 = 89,088$$

حالت دوم (مانند کشور «ج»): شاخص قیمت‌ها در انتهای سال را داریم و باید شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال را به دست بیاوریم. پس باید شاخص قیمت‌ها در انتهای سال را بر عدد به دست آمده (1.16) تقسیم کنیم:

$$\frac{363,040}{1.16} = 312,965.5$$

(تورم 3 و کاهش قدرت خرید، صفحه 10)

۹۹- گزینه ۲»

(کنکور سراسری، نوبت اول ۱۴۰۳)

الف) میزان سرمایه اولیه فرد: ۸۰ میلیون تومان

وی با همین ۸۰ میلیون تومان، ۲۵۰۰ ورقه سهام خریداری کرده؛ همینجا می‌توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

ارزش سهام فروخته شده توسط فرد = ارزش اسمی هر سهم $\times$ تعداد سهام فرد

$$= \frac{80,000,000}{2,500} = 32,000 \text{ تومان}$$

ب) در پایان سال این فرد همه سهام خود را به ارزش ۲۲۵ میلیون تومان فروخت. با این اطلاعات می‌توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

ارزش سهام خریداری شده توسط فرد در پایان سال = ارزش بازاری هر سهم $\times$ تعداد سهام خریداری شده

$$= \frac{225,000,000}{2,500} = 90,000 = \text{تومان } 90,000 \times 10 = 900,000 \text{ ریال}$$

ج) میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۱۴۵ میلیون تومان است (145 = 225 - 80) که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد. در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میلیون تومان } 10 = \frac{1}{5} \times 50 = \frac{1}{5} \times (225 - 80 - 95) = \text{میزان خمس پرداختی}$$

(ترکیبی (پورچه‌بندی، پس انداز و سرمایه‌گذاری)، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۵۶)

۱۰۰- گزینه ۱»

(کنکور سراسری نوبت اول ۱۴۰۳)

سهم دهک دوم = شاخص دهک‌ها / سهم دهک اول

$$11 = \frac{22}{2} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور «الف» در سال } 1400$$

$$7 = \frac{21}{3} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور «الف» در سال } 1401$$

$$5 = \frac{20}{4} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور «الف» در سال } 1402$$

هر چه شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها: نسبت سهم دهک دوم به سهم دهک اول) کمتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه مناسب‌تر است و بالعکس. مشاهده می‌شود شاخص دهک‌ها در کشور «الف» از سال ۱۴۰۰ تا سال ۱۴۰۲ رو به کاهش است، در نتیجه وضعیت توزیع درآمد در این کشور رو به بهبود و به سمت عادلانه‌تر شدن است.

$$5 = \frac{20}{4} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور «ب» در سال } 1400$$

$$\frac{3}{8} = \frac{19}{5} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور «ب» در سال } 1401$$

$$3 = \frac{18}{6} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور «ب» در سال } 1402$$

مشاهده می‌شود شاخص دهک‌ها در کشور «ب» نیز از سال ۱۴۰۰ تا سال ۱۴۰۲ رو به کاهش است، در نتیجه وضعیت توزیع درآمد در این کشور رو به بهبود و به سمت عادلانه‌تر شدن است.

به‌طور کلی شاخص دهک‌ها در کشور «ب» در مقایسه با شاخص دهک‌ها در کشور «الف» در هر سال، عددی کوچک‌تر است، در نتیجه می‌توان گفت وضعیت توزیع درآمد در کشور «ب» عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در کشور «الف» است.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱- گزینه «۴»

(نیرمان فتح‌اللهی)

برای این که $f(x)$ تابعی ثابت باشد، بایستی نسبت صورت به مخرج برابر مقدار ثابتی باشد.

$$f(x) = \frac{2x+a}{-x+6} = k$$

$$\Rightarrow 2x+a = -kx+6k \Rightarrow \begin{cases} -k=2 \Rightarrow k=-2 \\ a=6k=6(-2)=-12 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = k = -2 \Rightarrow f(a) = f(-12) = -2$$

(توابع ثابت، پند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۰۲- گزینه «۲»

(رضا شان بابایی)

$$f(x) = ax + 3a + 4x + 6$$

$$\text{ثابت } f(x) = x(a+4) + 3a + 6$$

$$a+4=0 \Rightarrow a=-4$$

$$\text{همانی } g(x) = (a-b)x^2 + (c+2)x + k - 3$$

$$a-b=0 \Rightarrow a=b=-4$$

$$2+c=1 \Rightarrow c=-1$$

$$k-3=0 \Rightarrow k=3$$

$$\frac{a+b}{c+k} = \frac{-4-4}{-1+3} = -4$$

(توابع ثابت، پند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۳)

۱۰۳- گزینه «۱»

(نیرمان فتح‌اللهی)

ابتدا تابع f را ساده می‌کنیم:

$$f(x) = -2x^2 + 3x - c + 2ax^2 + ab^2x - 6x - 2b^2$$

$$f(x) = (-2+2a)x^2 + (-3+ab^2)x - 2b^2 - c$$

می‌دانیم ضابطه تابعی همانی به صورت $f(x) = x$ است، بنابراین:

$$\begin{cases} -2+2a=0 \Rightarrow a=1 \\ -3+ab^2=1 \xrightarrow{a=1} -3+b^2=1 \Rightarrow b^2=4 \\ -2b^2-c=0 \xrightarrow{b^2=4} -12-c=0 \Rightarrow c=-12 \end{cases}$$

بنابراین حاصل ac برابر -12 است.

(توابع ثابت پند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۰۴- گزینه «۲»

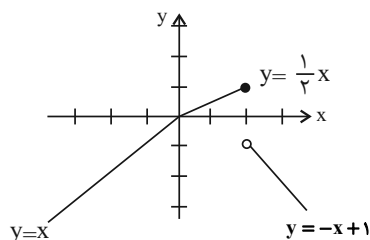
(رضا شان بابایی)

ابتدا تابع را رسم می‌کنیم:

x	۲	۳
-x+1	-1	-2

x	۰	۲
$\frac{1}{3}x$	۰	۱

x	۰	-1
x	۰	-1

$$\text{برد: } y = f(x) \leq 1$$

(توابع ثابت، پند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۰)

۱۰۵- گزینه «۴»

(مهم اسری)

مجموع مربعات نصف و عدد به صورت $(\frac{x}{y})^2 + (\frac{y}{x})^2$ است و همچنین ربع

یعنی $\frac{1}{4}$ و ربع حاصل ضرب آن دو عدد $\frac{x \times y}{4}$ است. بنابراین گزینه «۴»

صحیح است.

(استرالای ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۰۶- گزینه «۳»

(نیرمان فتح‌اللهی)

f تابع همانی است، یعنی $f(x) = x$ ، بنابراین $f(3) = 3$ است.

$$f(3) - 2g(3) = 6 \Rightarrow 3 - 2g(3) = 6 \Rightarrow g(3) = -1$$

$$g(x) = g(3) = -1 \text{ پس } g \text{ تابع ثابت است،}$$

حال معادله را تشکیل می‌دهیم:

$$(x+g(x))(2x+f(x)) = 6 \Rightarrow (x-1)(2x+x) = 6$$

$$(x-1)(3x) = 6 \Rightarrow 3x^2 - 3x - 6 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-3)^2 - 4(3)(-6) = 9 + 72 = 81 > 0$$

بنابراین معادله دارای دو ریشه حقیقی است.

(توابع ثابت، پند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۱)

<p>(رضا شان بابایی)</p> <p>۱۰۹- گزینه «۲»</p> <p>تشریح گزینه‌ها:</p> <p>گزینه «۱»:</p> $(p \Leftrightarrow \sim p) \wedge (p \Rightarrow q)$ <p style="text-align: center;">ن د ن</p> $ن \wedge د \equiv ن$ <p>گزینه «۲»:</p> $(q \Rightarrow \sim p) \Rightarrow (p \vee r)$ <p style="text-align: center;">ن د</p> $د \Rightarrow r \equiv r$ <p>گزینه «۳»:</p> $(\sim q \wedge p) \wedge (\sim p \wedge r)$ <p style="text-align: center;">ن د</p> $ن \wedge r \equiv ن$ <p>گزینه «۴»:</p> $(p \wedge r) \Rightarrow p \vee q$ <p style="text-align: center;">ن ن</p> $ن \Rightarrow q \equiv د$ <p>(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)</p> <hr/> <p>۱۱۰- گزینه «۴» (علی آزاد)</p> <p>نماد ریاضی گزینه «۴» به صورت زیر است:</p> $\left(\frac{x}{y}\right)^3 + \frac{1}{y}x^2 = x \Rightarrow \frac{x^3}{y^3} + \frac{1}{y}x^2 = x$ <p>(استرالای ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)</p>	<p>۱۰۷- گزینه «۳» (مهم اسری)</p> <p>در هر ترکیب دو شرطی اگر هر دو گزاره، ارزش یکسان داشته باشند، ارزش گزاره درست است و برعکس پس گزینه «۳» کاملاً صحیح است.</p> <p>تشریح گزینه‌های دیگر:</p> <p>گزینه «۱»: عدد ۲ زوج و اول است.</p> <p>گزینه «۲»: هفته ۷ روز دارد و ترکیب عطفی با نادرستی یک گزاره نادرست است.</p> <p>گزینه «۴»: $۲۲۴ = ۳۲ \times ۷$ می‌شود و ارزش گزاره سمت چپ نادرست است و با ارزش گزاره سمت راست که صحیح است یکسان نیست.</p> <p>(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)</p> <hr/> <p>۱۰۸- گزینه «۳» (علی آزار)</p> <p>در مراحل سوم و ششم اشتباه رخ داده است.</p> <p>در مرحله سوم دو طرف معادله را بر عبارتی که شامل مجهول است تقسیم کرده که نادرست است و امکان دارد x برابر با صفر باشد که یکی از جواب‌های معادله است.</p> <p>در مرحله ششم نیز جواب‌های معادله $x^2 = ۸$ به صورت $\pm 2\sqrt{2}$ به دست خواهد آمد که فقط $2\sqrt{2}$ نوشته شده است.</p> <p>(استرالای ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)</p>
--	---

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱۱- گزینۀ «۱»

(سعیر معفری)

الف) ستایش عشق (سبک عراقی)

ب) غم‌گرایی (سبک عراقی)

پ) واقع‌گرایی یا توجه به دنیای بیرون (سبک خراسانی)

ت) ستایش عشق (سبک عراقی)

ث) باور به قضا و قدر (سبک عراقی)

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۱۲- گزینۀ «۲»

(سعیر معفری)

نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد.

در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند.

(سبک عراقی، صفحه ۳۸)

۱۱۳- گزینۀ «۳»

(مهم‌نورانی)

پس از مرگ تیمور، شاهرخ توانست شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد. او با علاقه‌ای که به فرهنگ و هنر اسلامی پیدا کرده بود از هنرمندان خوش‌نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود.

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

۱۱۴- گزینۀ «۱»

(مهم‌نورانی)

تحفۀ الاحرار: اثر جامی است که به تقلید از نظامی سروده است.

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

۱۱۵- گزینۀ «۴»

(امیرمهم‌سن‌زاره)

در این گزینۀ یک تشبیه وجود دارد: دریای عشق (اضافۀ تشبیهی)

«چون» در مصراع دوم در معنای «چگونه» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: چون مسیح

گزینۀ «۲»: ۱. تشبیه لب به لاله ۲. دل به چشمه سیماب

گزینۀ «۳»: ۱. تو (مخاطب) به موج / ۲. عقد گوهر (مانند) خوشه است. / ۳.

خرمن دریا (اضافۀ تشبیهی)

(تشبیه، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۱۶- گزینۀ «۳»

(امیرمهم‌سن‌زاره)

الف) مشبه: حریفان / مشبه‌به: لاله و گل / ادات تشبیه: مانند / وجه شبه: جام در دست داشتن

و) تشخیص: دریا زیر لب به ابر گفت

د) تشبیه فشرده: کمان ابرو (اضافۀ تشبیهی)

ج) تلمیح: نفس عیسوی (اشاره به این که حضرت عیسی مرده‌ها را با نفسش زنده می‌کرد).

ب) تضاد: سرد و گرم

(تشبیه، ترکیبی)

۱۱۷- گزینۀ «۳»

(سعیرعلیرضا علویان)

وزن واژه‌واژگان صورت سؤال به درستی در این گزینۀ ذکر شده‌اند.

نشانه‌های هجایی واژگان:

مناسب: --U / می‌نویسد: --U

متقابل: UU -- / نوازش‌گر: U--

(پایه‌های آوایی همسان (ا)، صفحه ۴۶)

۱۱۸- گزینۀ «۲»

(سعیرعلیرضا علویان)

تعداد پایه‌های آوایی این بیت سه تاست در حالی که ابیات دیگر چهار پایه‌ای هستند.

تشریح الگوی هجایی ابیات:

گزینۀ «۱»: --U-- / --U-- / --U-- / --U--

گزینۀ «۲»: --U / --U / --U / --U

گزینۀ «۳»: --U / --U / --U / --U

گزینۀ «۴»: --U / --U / --U / --U

(پایه‌های آوایی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۱۹- گزینۀ «۳»

(سعیرعلیرضا علویان)

نشانه‌های هجایی بیست صورت سؤال و گزینۀ‌های هم‌وزن: --U / --U / --U / --U

نشانه‌های هجایی بیت گزینۀ «۳»: --U / --U / --U / --U

(پایه‌های آوایی همسان (ا)، صفحه ۴۳)

۱۲۰- گزینۀ «۳»

(امیرمهم‌سن‌زاره)

در بیت صورت سؤال و گزینۀ‌های «۱»، «۲» و «۴» شاعر از تعالی بخشی عشق صحبت می‌کند و می‌گوید عشق مانند اکسیری وجود بی‌ارزش عاشق را به طلا تبدیل می‌کند. اما در بیت گزینۀ «۳» شاعر، باده و شراب را اکسیر حیات و زندگی می‌داند.

(مفعول، ترکیبی)

روان‌شناسی

۱۲۱- گزینه «۱»

(ملیکا زکری)

عبارت چهارم: تأیید وجود ارتباط میان انگیزندگی ذهنی و توجه توسط پژوهشگران به ویژگی تکرارپذیری روش علمی اشاره دارد و در کنار ویژگی تعریف عملیاتی (ضرورت وجود هر دو ویژگی) یافته موردنظر در زمره روش علمی قرار می‌گیرد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول: اگر فرضیه‌ای تأیید و پذیرفته شود به اصل یا قانون تبدیل می‌شود. نکته: اصل یا قانون هر دو یک مفهوم هستند و تفاوتی با یکدیگر ندارند. عبارت دوم: پردازش ادراکی بر اساس ویژگی‌های حسی، مانند شکل ظاهری و اندازه محرک است؛ پردازشی که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار دارد، پردازش مفهومی است. عبارت سوم: شواهد روش‌هایی مانند MRI از عملکرد مغز به دست می‌آید (نه ذهن).

(روان‌شناسی، تعریف و روش مطالعه، صفحه‌های ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۲ و ۲۸)

۱۲۲- گزینه «۳»

(ملیکا زکری)

تشریح عبارت‌ها:

- رویاپردازی بیش از حد ← کاهش پیشرفت تحصیلی در امتحانات نهایی خرداد
نکته: استفاده مکرر از رویاپردازی باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود.

- افزایش خوشحالی والدین به خاطر انجام عملی ← اخلاقی دانستن یک کار توسط کودک و انجام آن
نکته: ممکن است یک کودک ۶ ساله کاری را اخلاقی بداند که والدینش (به طور کلی دیگران) را خوشحال می‌کند.

- افزایش رشد شناختی (۶ ماهگی به بعد) ← پی بردن به وجود دائمی اشیا؛ این ویژگی از ۶ ماهگی به بعد در کودک ایجاد می‌شود و نتیجه رشد شناختی است.

- افزایش آگاهی کودک از هیجانات اطرافیان ← جهت دادن کودک به هیجانات خویش با دریافت واکنش دیگران (با مشاهده تشویش مادر، کودک نیز غمگین است).

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۵۱، ۵۲ و ۶۳)

۱۲۳- گزینه «۳»

(عادل علی‌رضایی مقدم)

یکی از منابع توجه، اطلاعات موجود در حافظه است. این اطلاعات در اثر شغل، رشته تحصیلی، روابط اجتماعی و ... در حافظه ما ذخیره شدند؛ ما به موضوعاتی که به شغل و تحصیل مان مربوط است و یا به آن‌ها علاقه داریم، بیشتر توجه می‌کنیم؛ مانند طراح لباسی که نوع لباس پوشیدن افراد، توجهش را جلب می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توجه فردی که نمایشگاه خودرو دارد به خودروی افراد، به این دلیل است که او در حافظه خود اطلاعات زیادی درباره خودروها دارد.

گزینه «۲»: زمانی که صدای ضبط یک خودرو بیش از حد بلند است، حواس ما به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک می‌شود و در نتیجه نگاه‌ها به سمت آن ماشین می‌رود.

گزینه «۴»: در این موقعیت چون فاطمه منتظر مادرش است، انتظار او باعث می‌شود تا هر فردی را مادر خودش تلقی کند.

(امساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۴)

۱۲۴- گزینه «۳»

(شقایق زارعی)

- بسیاری از فراموشی‌ها در عمل ناشی از کم‌توجهی و رمزگردانی نکردن آن موضوع است. زهرا نیز تعداد پله‌ها را رمزگردانی نکرده است.

- تأثیر عوامل عاطفی بر حافظه همیشه به صورت مثبت نیست. پروانه به خاطر ترس از آسیب به کتاب فراموش کرده آن را با خود بیاورد.

- یکی از عوامل مؤثر بر ایجاد فراموشی، گذشت زمان است. بعد از یک ساعت تقریباً نیمی از مطالبی که حفظ شده است فراموش می‌شوند.

(فراموش کردن معنی لغات)

(ممر میببی)

۱۲۷- گزینه «۴»

پدیده‌های گوناگون (چه در مورد انسان و چه غیر انسان) ممکن است تبیین‌های گوناگون و در عین حال صحیح داشته باشند.

(روان‌شناسی: تعریف و روش مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

(ممر میببی)

۱۲۸- گزینه «۴»

در چنین شرایطی ممکن است کودک این فریاد را به عنوان نشانه هیجان مثبت درک کند و رفتارش را تکرار کند تا این هیجان یا توجه را از طرف پدرش دریافت کند. بنابراین بروز این هیجان مشروط به آگاهی فرد و رابطه دوطرفه با پدرش بوده است. این موضوع نشان می‌دهد که رشد هیجانی در کودکی فرایندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان او است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۹)

(ممر میببی)

۱۲۹- گزینه «۲»

جفت واژه‌های [معلم و مدرسه - خسرو و شیرین - نور و خورشید] به دلیل داشتن نشانه‌های درونی (معنایی) و بیرونی (حسی) با احتمال خطای کمتری بازیابی می‌شوند. ارائه نشانه برای کسی مفید است که در مرحله سوم (بازیابی) دچار مشکل شده باشد.

(حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

(ممر میببی)

۱۳۰- گزینه «۱»

دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روانشناسی، پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی و... است (رد گزینه «۳»). عبارت «تحصیلات شعور نیار»؛ نشان‌دهنده ثابت بودن ذات و عوامل درونی فرد است و به عامل وراثت اشاره دارد (رد گزینه «۲»). در تکالیف مهم‌تر هشدار کاذب رخ می‌دهد (رد گزینه «۴»). استفاده بیش از حد از فناوری جهت انجام تکالیف جدید به صورت طولانی حافظه را ضعیف می‌کند (رد گزینه «۳»).

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۹، ۲۰، ۳۹، ۷۸ و ۱۰۴)

- یکی از علل عملکرد ضعیف حافظه، تداخل اطلاعات است. تدریس فشرده استاد باعث شده مطالب در حافظه المیرا تداخل پیدا کنند.

(حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

(ممر میببی)

۱۲۵- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است؛ تنها عبارت «ج» نادرست است که با تغییر «توجه» به «تمرکز» تصحیح می‌شود.

گزینه «۲»: درست است؛ برای تدوین یک نظریه، فرضیه‌ها علاوه بر درست بودن باید مربوط به یک موضوع باشند، نه موضوعات گوناگون.

گزینه «۳»: نادرست است؛ مواردی مثل تمرکز و حافظه را نمی‌توان با روش مشاهده سنجید.

گزینه «۴»: درست است؛ در عبارت‌های مذکور فقط توصیف و تبیین پیش‌بینی وجود دارد و خبری از کنترل نیست.

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۴، ۱۵، ۲۷، ۴۷، ۵۰، ۷۶ و ۱۰۹)

(ممر میببی)

۱۲۶- گزینه «۲»

- تازگی موضوع ارائه شده، تمرکز ایجاد می‌کند. اگر محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد. در این موقعیت علی برای افزایش تمرکز هنگام مطالعه، مطالب را به صورت‌های مختلف و از زوایای مختلف می‌بیند. (آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه)

- وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند؛ در نتیجه، ابعاد جدید آن را در نمی‌یابد. در این موقعیت ریحانه به هنگام مطالعه از رنگ‌های مختلف برای هایلایت کردن مطالب مهم استفاده کرده و این روش مفیدی برای خارج شدن از یکنواختی و در نتیجه ایجاد تمرکز است.

(اساس، توبه، اررک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

عربی، زبان قرآن (۲)

(ولی‌اله نوری)

۱۳۶- گزینه «۲»

کلمه «أَعْبَدُ» بر وزن «أَفْعَل» اسم تفضیل و به معنای «عابدترین» می‌باشد.

(قواعد، صفحه ۱۱۴)

(مبیر همایی)

۱۳۷- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، (ما) حرف نفی است. (ما رأیتُ: ندیدم)

(قواعد، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

(مبیر همایی)

۱۳۸- گزینه «۴»

در گزینه «۴»، «الصَّبَار» اسم مبالغه است. / در گزینه «۲»، «الزَّوَّار» جمع

«الزَّائِر» و در گزینه «۳»، «الحكَّام» جمع «الحاکم» است.

(قواعد، صفحه ۲۳)

(مریم آقایی)

۱۳۹- گزینه «۴»

أَهْدَى «هدیه‌داد» فعل ماضی از باب «إفعال» است و اسم تفضیل نیست.

(قواعد، صفحه ۸)

(مریم آقایی)

۱۴۰- گزینه «۳»

«المصنَع» جمع «المصنَع» اسم مکان است و در این عبارت، اسم فاعل یا

مفعولی نیامده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «المُجْرَب»: اسم مفعول

گزینه «۲»: «الشُّعراء» (جمع الشُّاعر): اسم فاعل / «مُلمَّعات»: اسم مفعول

گزینه «۴»: «حامِل»: اسم فاعل

(قواعد، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۳۱- گزینه «۱»

(مبیر همایی)

الشُّعراء القدماء: شاعران قدیمی / كانَ يستفيدونَ: استفاده می‌کردند

(ترجمه، صفحه ۱۸)

۱۳۲- گزینه «۳»

(آرمین ساعدیناه)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «يؤثّر نفسه عليك»: خودش را بر تو ترجیح می‌دهد

گزینه «۲»: «كلّ عدوان»: هر دشمنی‌ای

گزینه «۴»: «ألف صديق»: هزار دوست

(ترجمه، صفحه ۲۶)

۱۳۳- گزینه «۴»

(آرمین ساعدیناه)

«خلقُ المعلمِ الحسنُ»: اخلاق نیکوی معلّم

(ترجمه، ترکیبی)

۱۳۴- گزینه «۱»

(ولی‌اله نوری)

این سرعت: هذه السُّرعةُ / به‌خاطر وجود دو عضو: بسبب وجود عضوين / در

سر دارکوب: في رأسِ نقارِ الخشبِ / به مغز کوچکش: دماغه الصَّغِير /

آسیب نمی‌زند: لا تُضُرُّ

(تعریب، صفحه ۳۲)

۱۳۵- گزینه «۴»

(ولی‌اله نوری)

دو کلمه «البرّ = الإحسان» با هم مترادف هستند ولی در سایر گزینه‌ها

به ترتیب: «عداوة ≠ صداقة، العاقل ≠ الجاهل / نهاية ≠ بداية، اللیل ≠ النهار

/ الأراذل ≠ الأفاضل» با هم متضاد هستند.

(لغت، صفحه ۲۶)

فلسفه

۱۴۱- گزینه ۳»

(مفهم رضایی بقا)

پارمنیدس می‌گفت که هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد. ما با یک واقعیت بدون تغییر و جاودان و تغییرناپذیر روبه‌رو هستیم. البته از طریق حواس نمی‌توان به این واقعیت رسید. تنها با تفکر عقلی است که این حقیقت را می‌توان دریافت. پس تفسیر تغییر مطرح شده در صورت سؤال با استفاده از نظرات پارمنیدس دشوار است.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۲)

۱۴۲- گزینه ۱»

(آزمین کرمی)

سقراط می‌گفت: «هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشین می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرادهند. این رسالتی است که خداوند بنا ندهای غیبی برعهده من نهاده است. (رد گزینه‌های «۲» و «۴») از گشت و گذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگسالان را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید...» (رد گزینه «۳»)

(زندگی براساس انریشه، صفحه ۳۸)

۱۴۳- گزینه ۴»

(کوثر دستورانی)

ملاصدرا ماندن در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند (سوالات مربوط به گزینه‌های «۲» و «۴» مربوط به زندگی روزمره می‌شود). همچنین معنای دوم فلسفه، مطلق دانش بوده است.

(پستی فلسفه، صفحه‌های ۵ و ۷)

۱۴۴- گزینه ۴»

(یاسین ساعری)

ارسطو، فیلسوف بزرگ یونان که مانند سقراط از کلمه «فلسفه» به معنی دانش استفاده می‌کرد، فلسفه، یعنی همان دانش را به سه شاخه تقسیم کرد: فلسفه نظری، فلسفه عملی و فلسفه شعری.

مسائل فلسفی از جهت روش مانند مسائل ریاضی هستند که استفاده از حواس و ابزار به حل آن‌ها کمک نمی‌کند و فقط با عملیات فکری و استدلالی باید به جواب مسئله‌ها دست یافت.

(پستی فلسفه، صفحه‌های ۸ و ۱۰)

۱۴۵- گزینه ۲»

(آزمین کرمی)

از نظر سقراط بدی سریع‌تر از مرگ می‌دود (رد گزینه «۱»). گزینه «۴» نیز تماماً با بیانات سقراط تناقض دارد. سقراط معتقد بود، دانای حقیقی فقط خداوند است (رد گزینه «۳») و می‌گفت: «نمی‌شود کسی به علم، عدالت و قدرت فوق بشری اعتقاد داشته باشد ولی منکر خدا بشود.» همین جمله نشان می‌دهد او ماه و خورشید را به‌عنوان خدا نمی‌پذیرد.

(زندگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۴۶- گزینه ۳»

(مفهم رضایی بقا)

همان‌طور که در تاریخ فلسفه‌ها آمده است، گزارش معتبر و قابل اعتمادی از جریان فلسفه در سرزمین آتن و تمدن یونان، در قرن‌های چهارم و پنجم پیش از میلاد، در دست است. (رد گزینه «۱») بی‌تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته کسانی هم بوده‌اند که دربارهٔ اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و

زندگی بشر می‌اندیشیده و سخن می‌گفته‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد و ما اطلاعی از آن اندیشه‌ها و سخن‌ها نداشته باشیم (رد گزینه «۲»). برخی از تمدن‌ها آنقدر قدیمی‌اند که در اثر گذر زمان و آمد و شد حوادث، آثار تمدنی آن‌ها از بین رفته است. با توجه به این دلایل، اطلاعات امروز ما به هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد (رد گزینه «۴»). ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده، گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم. این گزارش اجمالی هر چند دارای جزئیات دقیق و تفصیلی نیست؛ اما معتبر است (رد گزینه «۱»).

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۴۷- گزینه ۱»

(کوثر دستورانی)

سایر گزینه‌ها به توان شناخت و معرفت‌شناسی اشاره دارند. در گزینه «۱» به یک قانون کلی و عام اشاره شده است. (هستی‌شناسی)

(ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۱۴۸- گزینه ۳»

(یاسین ساعری)

مراحل تفکر فلسفی:

مرحله «۱»: روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسئله‌های فلسفی

مرحله «۲»: طرح پرسش‌های فلسفی

مرحله «۳»: رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات مناسب با سؤال

مرحله «۴»: رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت

آنان که برای جامعه اصالت قائلند، برنامه‌های فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی آنان سمت و سویی اجتماعی دارد و منافع جمع را در اولویت قرار می‌دهند و در سیاست نیز به «سوسیالیسم» اعتقاد دارند که تأمین‌کننده منافع جمعی است.

(ترکیبی، صفحه‌های ۵ و ۱۶)

۱۴۹- گزینه ۱»

(مفهم رضایی بقا)

هر یک از ما باورهایی دربارهٔ جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم که گاه با باورهای دیگران یکسان است و گاهی هم متفاوت و مختلف. ما با همین باورها زندگی می‌کنیم و براساس آن‌ها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم. پس هیچ رفتاری نیست که بدون پشتوانهٔ یک باور انجام شود. رفتارهای درست ممکن است به دلیل باورهای درست یا نادرست باشد. (نادرستی گزینه «۲») باوری که از روی عادت پذیرفته شده، می‌تواند باوری درست یا نادرست باشد. (نادرستی گزینه «۳») برای این‌که بتوانیم هدف و معنای زندگی افراد را درک کنیم، باید باورهای آن‌ها را تشخیص دهیم. (برعکس گزینه «۴» و نادرستی گزینه «۴»)

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۵۰- گزینه ۴»

(یاسین ساعری)

عموم مردم در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند؛ دربارهٔ خدا، آزادی، اختیار، خوشبختی و رنج. فرق فیلسوف با مردمان دیگر این است که اولاً فیلسوف دربارهٔ همین مسائل به‌نحو جدی فکر می‌کند؛ ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد. او تابع برهان و استدلال است؛ نه تابع افراد و اشخاص.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۶ مهر

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، کیارش صانعی، نیلوفر امینی، عرشیا مرزبان، فاطمه راسخ، نیما امینی، هادی زمانیان، فرزاد شیرمحمدلی، مریم عظیم‌پور، حمید گنجی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۳»

(ممد اصفوانی)

متن صورت سؤال بیان می‌کند دانشمندانی که پس از نیوتون می‌زیسته‌اند، از آنجا که قوانین نیوتون جامع و کامل بوده و هرچه را تا آن زمان در طبیعت دیده شده، توجیه می‌کرده است، دیگر کاری برای انجام دادن ندارند و بی‌انگیزه می‌شوند. پس احساس «زیان و افسوس» می‌کنند.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۱»

(ممد اصفوانی)

نیوتون طبق متن، پس از آن که برای اولین بار به عنوان دانشجو وارد دانشگاه کیمبریج می‌شود، هجده ماه در آنجا می‌ماند و سپس در بیست‌وسه سالگی آنجا را ترک می‌کند. بنابراین وی در حدود بیست‌ویک و بیست‌ودو سالگی وارد دانشگاه شده است. طبق متن، نیوتون در سال ۱۶۴۲ به دنیا آمده است، پس در حدود سال $۱۶۶۳ = ۱۶۴۲ + ۲۱$ وارد دانشگاه شده است، نه زودتر. این یعنی گزینه «۱» مطابق متن نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۲»

(ممد اصفوانی)

به دو نکته دقت کنید: متن می‌گوید با تلاش‌های نیوتون، ظاهراً همه پدیده‌های طبیعی دیده شده تا آن زمان بر حسب یک نظریه کاملاً مکانیکی توضیح می‌گیرد. همچنین برای توصیف پاسخ لاپلاس به ناپلئون از واژه «فلسفه جبری» استفاده شده است. این‌ها یعنی اختیاری خارج از این جبر و مکانیک، دست‌اندر کار نیست. پاسخ لاپلاس، رد لزوم فرض چنین دخالتی است.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۲»

(ممد اصفوانی)

متن از نظریه‌های نیوتون با ذکر این نکته تمجید می‌کند که «عمومیت» دارد: یعنی برای هر پدیده یک نظریه جداگانه نیست، نظریه‌ای است که همه پدیده‌های طبیعی را - تا زمان خودش - توجیه می‌کند. این، یعنی آن‌چه را مشترک است می‌بیند، در حالی که به نظر مشترک نمی‌رسد.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۴»

(نیلوفر امینی)

متن در وصف «سواس» حافظ است که به جای کمیت کار، به کیفیت کار می‌پردازد و برای آن نیز زحمت بسیار می‌کشد. دیگر گزینه‌ها نامربوط است. (هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳»

(نیلوفر امینی)

خرقه که لباس عارف‌هاست، از پشم است. شاعر در بیت نخست صورت سؤال می‌گوید «اگر (صرفاً) با پوشیدن خرقة، کسی درویش و عارف می‌شد، میش (گوسفند) رئیس عارف‌ها می‌بود.» معروف کرخی هم صوفی و عارفی مشهور است. شاعر در بیت دوم صورت سؤال می‌گوید «اگر آن مرد معمولی که سرگردان است (به دلیل همین سرگردانی‌اش، خیال می‌کند که) مرد خداست، چرخ آسیا (که دائم می‌چرخد) در جایگاه معروف کرخی قرار دارد.» بیت گزینه «۳» نیز در ردّ ظواهر است.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۲»

(سپهر حسن‌شان‌پور)

واژه‌های خواسته شده:

تجارب: آموزه‌ها (یک «» درگزینه اضافه است).
ناگزیر: ناچار / مضامین: مفهوم‌ها / آهنگین: موزون

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۴»

(عرشیا مرزبان)

کوچک‌ترین مضرب مشترک اعداد ۳، ۴ و ۵، عدد ۶۰ است:

$$3 \times 4 \times 5 = 60$$

برای پیدا کردن عدد چهاررقمی مدنظر، ابتدا حدود آن را معلوم می‌کنیم:

$$1000 = 16 \times 60 + 40$$

پس کوچک‌ترین مضرب چهاررقمی عدد ۶۰، عدد $(16 \times 60) + (40 + 20) = 1020$ است، یعنی ۱۰۲۰. پس تعداد دانش‌آموزان ما $1020 \div 2 = 510$ است که مضرب ۷ است:

$$1020 = 7 \times 146$$

(هوش ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۲»

(کیارش صافی)

تعداد اعضای دسته‌ها، پنج تا پنج تا بیش‌تر می‌شود:

$$1, 6, 11, 16, 21, 26, 31, \dots$$

عدد آخر هر دسته از الگوی زیر معلوم می‌شود:

$$1, 1+6=7, 1+6+11=18, \dots$$

$$1+6+11+16=34, 1+6+11+16+21=55$$

پس عدد آخر دسته پنجم، عدد ۵۵ است.

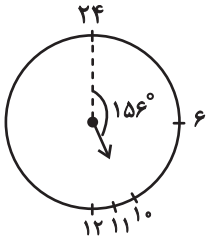
به همین ترتیب، عددهای پایانی دسته ششم و هفتم هم معلوم می‌شود:

$$55+26=81, 81+31=112$$

دسته هفتم ۳۱ عضو دارد، پس برای رسیدن به عدد وسط آن، باید ۱۵ واحد به عقب برویم و به عدد $97 = 112 - 15$ برسیم.

حاصل جمع خواسته شده، $97 + 55 = 152$ است.

(هوش ریاضی)

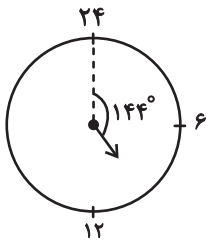
پس در ساعت ۱۰:۲۴ عقربه ساعت‌شمار به‌اندازه

$$156^\circ = \left(10 \times 15 + 24 \times \frac{1}{4}\right)^\circ$$

از ساعت ۲۴ دور شده است.

همچنین عقربه دقیقه‌شمار در هر دقیقه $6^\circ = \left(\frac{360}{60}\right)^\circ$ حرکت می‌کند.

پس در ساعت ۱۰:۲۴، عقربه دقیقه‌شمار $144^\circ = 24 \times 6$ از ساعت ۲۴ دور است.

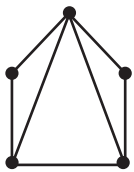

(هوش ریاضی)

(کیارش صانعی)

۲۶۳- گزینه «۲»

می‌توان شکل زیر را رسم کرد:

که در مجموع حداقل هفت پاره‌خط رسم شده است.

همچنین می‌توانیم خیلی ساده‌تر، متوجه شویم هر پاره‌خط بین دو نقطه

$$\text{رسم می‌شود، پس در مجموع } \frac{2+2+3+3+4}{2} = \frac{14}{2} = 7$$

پاره‌خط در

شکل رسم شده است

(هوش ریاضی)

(فاطمه اسخ)

۲۶۰- گزینه «۱»

در الگوی صورت سؤال، «جمع ارقام عدد سمت چپ»، در «سمت چپ عدد سمت راست» می‌آید و بسته به زوج یا فرد بودن عدد سمت چپ، عدد «۰» یا «۱» در یکان عدد سمت راست قرار می‌گیرد:

$$90 \Rightarrow \text{زوج و } 2+5+2=9$$

$$181 \Rightarrow \text{فرد و } 3+8+7=18$$

$$111 \Rightarrow \text{فرد و } 4+2+5=11$$

$$170 \Rightarrow \text{زوج و } 3+8+6=17$$

$$161 \Rightarrow \text{فرد و } 1+6+9=16$$

$$130 \Rightarrow \text{زوج و } 3+2+8=13$$

(هوش ریاضی)

(نیما امینی)

۲۶۱- گزینه «۲»

$$\frac{40L}{1L} = 80 \text{ km}$$

مسافتی که علی می‌تواند طی کند:

حال مسافت‌های کوچک‌تر و مساوی ۸۰ کیلومتر را بررسی می‌کنیم:

$$50+25=75$$

علی ← حامد ← رضا

$$42+25=67$$

علی ← رضا ← حامد

$$42+20=62$$

علی ← رضا ← امیر

$$42+38=80$$

علی ← رضا ← نیما

$$36+32=68$$

علی ← امیر ← حامد

$$36+20=56$$

علی ← امیر ← رضا

$$25+38=63$$

علی ← نیما ← رضا

$$25+35=60$$

علی ← نیما ← آرش

$$30+40=70$$

علی ← آرش ← حامد

$$30+40=70$$

علی ← آرش ← رضا

$$30+35=65$$

علی ← آرش ← نیما

در مجموع ۱۱ طریق داریم.

(هوش ریاضی)

(کیارش صانعی)

۲۶۲- گزینه «۲»

فاصله بین هر دو عدد روی ساعت خاص ما، $15^\circ = \left(\frac{360}{24}\right)^\circ$ است. پس

عقربه ساعت‌شمار در هر دقیقه، $\left(\frac{15}{60}\right)^\circ = \left(\frac{1}{4}\right)^\circ$ جابه‌جا می‌شود.

۲۶۴- گزینه «۴»

(ممید اصفهانی)

فرزندهای اول و هشتم پسرند، پس فرزندهای دوم و هفتم دخترند. حال اگر فرزند سوم نیز دختر باشد، دو فرزند پسر دیگر باید فرزندهای چهارم و ششم باشند. پس فرزند پنجم قطعاً دختر است، اما معلوم نیست منظر باشد یا نه.

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
پ	د					د	پ

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
پ	د	پ	د	پ	د	د	پ

(هوش ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۳»

(ممید اصفهانی)

از نظر تفکیک جنسیتی، تنها سه حالت برای این سؤال ممکن است، که در هر سه حالت فرزند دوم دختر است. تنها در یکی از این حالت‌هاست که فرزند ششم نیز دختر است.

احتمال این که فرزند دوم زری باشد $\frac{1}{4}$ و احتمال این که فرزند ششم دختر

باشد، $\frac{1}{3}$ از $\frac{1}{3}$ است، چرا که سه دختر باقی است:

پ د پ د پ د د پ
پ د د پ د پ د پ
پ د پ د د پ د پ

$$\frac{1}{4} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{36}$$

(هوش ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۲»

(ممید کنی)

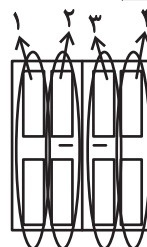
الگوی صورت سؤال، سه درِ دولنگه دارد که هر کدام چهار ستون با چهار طرح مختلف دارند. ستون اول رنگی، دوم هاشور کج، سوم نقطه و چهارم هاشور راست است. میزان رنگی بودن آن‌ها ربع ربع در حال تغییر است:

$$1: \frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{4}{4}$$

$$2: \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{1}{4}, \frac{0}{4}$$

$$3: 0, \frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$$

$$4: \frac{4}{4}, \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{1}{4}$$

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۳»

(فرزاد شیرمحمدی)

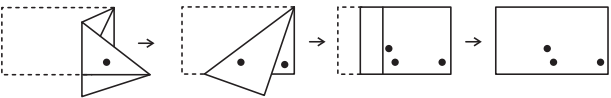
شکل صورت سؤال با 180° درجه دوران به شکل گزینه «۳» تبدیل می‌شود.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۱»

(هاری زمانیان)

مراحل تا را پس از سوراخ، برعکس طی می‌کنیم:

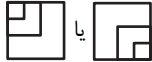

(هوش غیرکلامی)

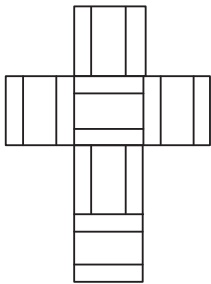
۲۶۹- گزینه «۴»

(مریم عظیم‌پور)

شکل گسترده صورت سؤال را می‌توان به شکل زیر ساده کرد. واضح است وجه‌های یا هرگز در مکعب صورت سؤال حاصل نمی‌شود.

همچنین هرگز دو وجه به شکل کنار هم قرار نمی‌گیرند.

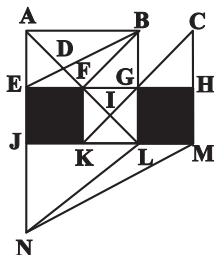

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۴»

(ممید کنی)

مثلث‌های مدتظر:

ABD, ABF, ADE, DBF, FBG, FGI, KIL, AEB

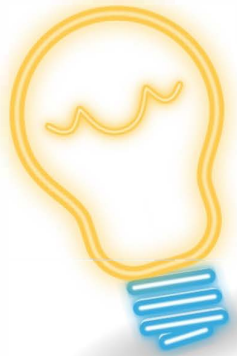
(هوش غیرکلامی)

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

join us ...

